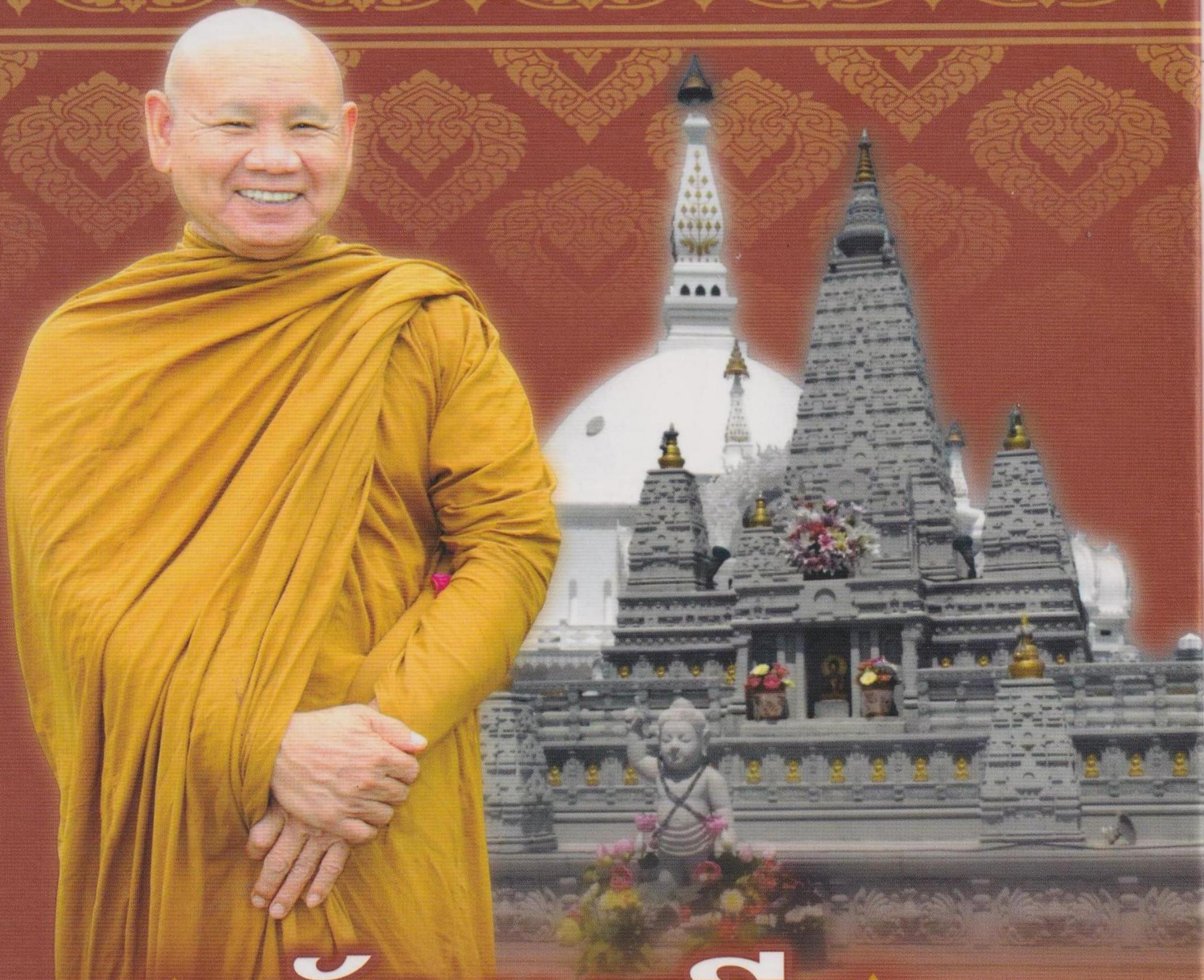

อัญมณี

พระครูโอภาสวุฒิกร

หลวงพ่อโสภณ โอภาโส วัดบึงลัฏฐิวัน

อัญมณี พระครูโอภาสวุฒิกร หลวงพ่อโสภณ โอภาโส วัดบึงลัฏฐิวัน

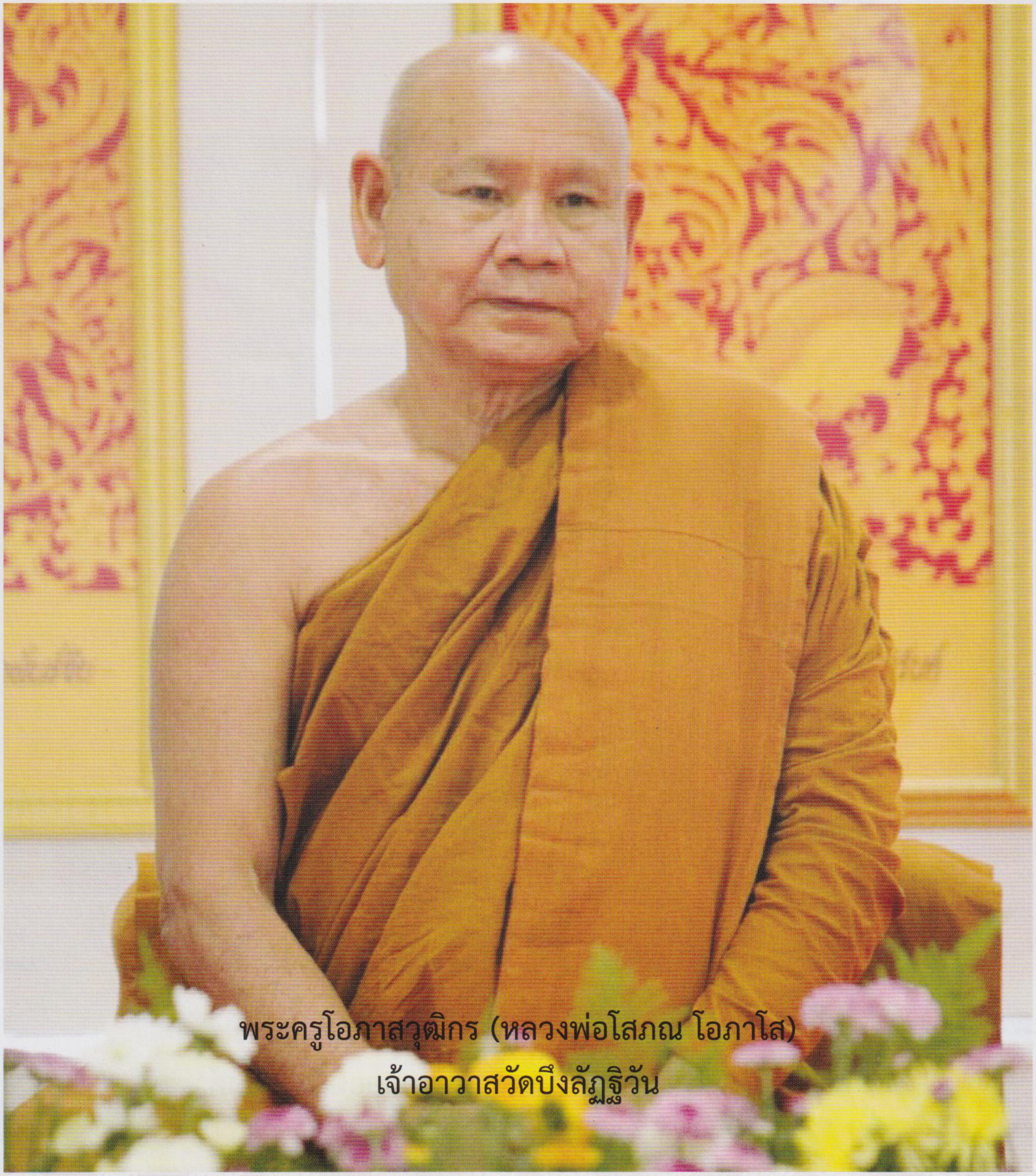
พระโพธิญาณเถร (หลวงปู่ชา สุภัทโท) วัดหนองป่าพง

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

สมเด็จพระมหาธีราจารย์ (พระพรหมวชิรญาณ)
เจ้าอาวาสวัดยานนาวา ประธานพิธียกยอดฉัตรทองคำ

พระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส)
เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน

พระมหาธาตุเจดีย์ศรีอยุธยาสัมมาสัมโพธิญาณ

คำนำ

อัญมณี เป็นคำสอน และธรรมเทศนาของพระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส) เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน สาขาที่ ๒๐ วัดหนองป่าพง เนื่องในวาระครบ ๗๕ ปี เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตามหลักธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ชีวิตประจำวัน เพื่อความสงบ หลุดพ้นและหมดทุกข์ทั้งสิ้นทั้งปวง

พระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส) มีความเมตตา เสียสละ อุทิศตน อบรมสั่งสอนศิษย์และสาธุชน เผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ได้ทำนุบำรุงบูรณะ ปฏิสังขรณ์ สร้างเสนาสนะในบวรพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคงถาวร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อพุทธศาสนิกชน

อัญมณี เป็นหนังสือธรรมะที่แจกเป็นธรรมทานในงานมุทิตาสักการะ เนื่องในงานคล้ายวันเกิดครบ ๗๕ ปี พระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ กราบขอบพระคุณหลวงพ่อพระครูโอภาสวุฒิกร จากกองทุนหนังสือและซีดีวัดบึงลัฏฐิวัน คณะศิษย์วัดบึงลัฏฐิวัน และสาธุชนทุกท่าน ที่ร่วมกันสละปัจจัยในการสร้างบุญกุศลในครั้งนี้ ขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมจัดทำหนังสือเล่มนี้ด้วยกุศลเจตนาที่ดี ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงประทานพรที่เลิศให้ทุกท่าน บรรลุผล สมความปรารถนาทุกประการเทอญ

คณะศิษยานุศิษย์วัดบึงลัฏฐิวัน
๘ เมษายน ๒๕๖๓

ข้อปฏิบัติของผู้อยู่อาศัย ณ วัดบึงลัฎฐิวัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๑. ห้ามคลุกคลี พูดคุย ส่งเสียงดัง ควรสร้างความสงบ เป็นผู้มีสันโดษ มักน้อย ในการกิน การนอน การพูด การร่าเริง เอิกเกริกเฮฮา

๒. ห้ามมิให้ดูดวง ดูโชคชะตา บอกเลข เล่นการพนันทุกชนิด ภายในวัด

๓. เมื่ออยู่ในสำนักนี้แล้วจะต้องรักษาศีล ๘ รับประทานอาหารก่อน ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้าร่วมกัน ตามที่คณะสงฆ์กำหนด (บนศาลา) ไม่อนุญาตให้นำอาหารกลับไปรับประทานในที่พักอาศัย (ยกเว้นผู้ป่วย) และไม่อนุญาตให้เก็บอาหารไว้สำหรับผู้อื่น ให้รู้จักประมาณในการบริโภค

๔. เวลาฉัน ให้ช่วยกันเก็บล้าง ทำความสะอาด ภาชนะให้พร้อมเพรียงกัน

๕. เมื่ออยู่ในสำนักนี้แล้ว ต้องแต่งกายสีขาว หรือขาวดำ (ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง) เหมาะสมกับเป็นผู้ปฏิบัติภาวนา

๖. ห้ามมิให้ชักชวนผู้เข้ามาปฏิบัติธรรม เข้าพักอาศัยร่วมในที่พักของท่าน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภาวนา

๗. เมื่ออยู่ในสำนักนี้แล้วจะไปไหน มาไหน ควรให้เกียรติ บอกกล่าวประธานสงฆ์ทุกครั้ง (ยกเว้นประธานสงฆ์ไม่อยู่ ให้บอกกล่าวพระรูปอื่นแทน)

๘. ห้ามสัญจรไปมา เข้า – ออก เที่ยวเรี่ยไรต่างๆ งดการชักชวนลงทุน ทำธุรกิจภายในวัด

๙. ห้ามมิให้นำรถของวัดไปใช้ธุระส่วนตัว นอกจากจะได้รับอนุญาตจากประธานสงฆ์
๑๐. ห้ามมิให้ทำอาหารรับประทานในที่พักอาศัย
๑๑. รักษาศีลบริสุทธิ์เสมอ อย่าให้เป็นที่รังเกียจของหมู่คณะ
๑๒. เข้าไปตั้งกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ประกอบด้วยเมตตาธรรมในเพื่อนนักบวชด้วยกัน ทั้งต่อหน้า และลับหลัง
๑๓. เมื่อมีกิจสาธารณะ ให้ร่วมมือสามัคคี แบ่งหน้า ช่วยเหลือกันทำ เพื่อประโยชน์อันสูงสุด
๑๔. เมื่ออยู่ในสำนักนี้แล้ว ควรช่วยกันดูแล ประหยัดน้ำ ไฟ เพื่อช่วยลดภาระให้กับทางวัด
๑๕. ผู้อาศัยควรตระหนักอยู่เสมอว่า สถานที่นี้คือวัด มิใช่บ้าน หากท่านใดต้องการความสะดวกสบาย ควรกลับไปภาวนาที่บ้านของท่าน

พระครูโอภาสวุฒิกร
(เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน)

ข้อกติกาสงฆ์วัดหนองป่าพง

๑. พระเณรห้ามขอของจากคนที่ไม่ใช่ญาติไม่ใช่ปวารณา และห้ามติดต่อกับคฤหัสถ์และนักบวชอันเป็นวิภาคกับพุทธศาสนา

๒. ห้ามบอกและเรียนติรัจฉานวิชา บอกเลข ทำน้ำมนต์ หมอยา หมอดู ทำและแจกจ่ายวัตถุมงคลต่าง ๆ

๓. พระผู้มีพรรษาหย่อน ๕ ห้ามไม่ให้เที่ยวไปแต่ลำพังตัวเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือมีอาจารย์ผู้สมควรติดตามไปด้วย

๔. เมื่อจะทำอะไรให้ปรึกษาสงฆ์ หรือ ผู้เป็นประธานสงฆ์เสียก่อน เมื่อเห็นว่าเป็นธรรมเป็นวินัย แล้วจึงทำ อย่าทำตามอำนาจตัวเอง

๕. ให้ยินดีในเสนาสนะที่สงฆ์จัดให้ และให้ทำความสะอาดเก็บกวาดกุฏิ ถนนเข้าออกให้สะอาด

๖. เมื่อกิจของสงฆ์เกิดขึ้นให้พร้อมกันทำ เมื่อเลิกให้พร้อมกันเลิก อย่าทำตนให้เป็นที่รังเกียจของหมู่คณะ คือ เป็นผู้มารยาสาไถย หลีกเลี่ยง แก้ตัว

๗. ขณะฉันบิณฑบาตเก็บบาตรล้างบาตรกวาดวัดตักน้ำสรงน้ำจัดโรงฉันย้อมผ้าฟังเทศน์เหล่านี้ ห้ามมิให้คุยกัน พึงตั้งใจทำกิจนั้นจริง ๆ

๘. เมื่อฉันเสร็จแล้ว ให้พร้อมกันเก็บกวาดโรงฉันให้เรียบร้อยเสียก่อน แล้วจึงกราบพระพร้อมกัน และนำบริขารของตนกลับกุฏิโดยสงบ

๙. ให้ทำตนเป็นผู้มักน้อยในการพูด กิน นอน ร่าเริง จงเป็นผู้ตื่นอยู่ด้วยความเพียร และจงช่วยกันพยาบาลภิกษุสามเณรที่อาพาธด้วยความเมตตา

๑๐. ห้ามรับเงินและทอง และห้ามผู้อื่นเก็บไว้เพื่อตน ห้ามซื้อขายแลกเปลี่ยน

๑๑. เมื่อเอกลาภเกิดขึ้นในสงฆ์หมู่นี้ ให้เก็บไว้เป็นกองกลาง เมื่อท่านองค์ใดต้องการให้สงฆ์อนุมัติแก่ท่าน องค์นั้น โดยสมควร

๑๒. ห้ามคุยกันเป็นกลุ่มก้อนทั้งกลางวันและกลางคืนในที่ทั่วไป หรือในกุฏิ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ถึงกระนั้นก็อย่างเป็นผู้คลุกคลีและเอิกเกริกเฮฮา ห้ามสูบบุหรี่กินหมาก

๑๓. การรับและส่งจดหมาย เอกสาร หรือวัตถุต่าง ๆ ภายนอกต้องแจ้งต่อสงฆ์หรือผู้เป็นประธานสงฆ์รับทราบทุกคราวไป เมื่อสงฆ์หรือผู้เป็นประธานสงฆ์เห็นสมควรแล้ว จึงรับส่งได้

๑๔. พระเณรที่มุ่งเข้ามาปฏิบัติในสำนักนี้ เบื้องต้นต้องได้รับใบฝากจากอุปัชฌาย์อาจารย์ของตน และย้ายสุทธิมาให้ถูกต้องเสียก่อนจึงจะใช้ได้

๑๕. พระเณรที่เป็นอาคันตุกะมาพักอาศัย ต้องนำสุทธิแจ้งต่อสงฆ์ หรือผู้เป็นประธานสงฆ์ในคืนแรก และมีกำหนดให้พักได้ไม่เกิน ๓ คืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

ข้อกติกาสงฆ์เหล่านี้เมื่อผู้ใดฝ่าฝืนสงฆ์มีอำนาจเต็มที่ที่จะบริหาร

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๐

พระครูโอภาสวุฒิกร
(หลวงพ่อโสภณ โอภาโส)
เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน พระนครศรีอยุธยา

ประวัติ

นามเดิม	โสภณ จันดี
เกิดที่	อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๘

อานาคาริกะ (ปะขาว)

พ.ศ. ๒๕๑๑	ได้พบกับพระโพธิญาณเถร (ชา สุภัทโท) ที่วัดหนองป่าพง จ.อุบลราชธานี ถือเพศเป็นปะขาวอยู่ ๕ เดือน แล้วจึงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ

อุปสมบท

พ.ศ. ๒๕๑๑	ณ วัดโนนโหนน อ.วารินฯ จ.อุบลราชธานี โดยมีพระครูสุพจน์อุบลรัตน์ วัดโนนโหนนเป็นพระอุปัชฌาย์
พ.ศ. ๒๕๑๖	ออกธุดงค์แสวงหาสถานที่เป็นสัปปายะทั่วประเทศไทย และเคยไปธุดงค์ที่ประเทศลาวรวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๕ ปี ๖ เดือน

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๕๑๗	สอบนักธรรมชั้นเอกได้ในสนามหลวงสำนักเรียนวัดเขาวัง จ.ราชบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๐	ได้รับสมณศักดิ์ พระครูโอภาสวุฒิกร
พ.ศ. ๒๕๕๒	ได้รับพระราชทานเสมาธรรมจักร ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

ประเภทส่งเสริมการปฏิบัติธรรม

ตำแหน่งหน้าที่

พ.ศ. ๒๕๒๔	ทำหน้าที่เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน
พ.ศ. ๒๕๓๖	ได้รับมอบจากคณะสงฆ์ วัดหนองป่าพง ให้ปกครองดูแลข้อวัตรของพระภิกษุ สามเณร วัดในสาขา ตั้งแต่จังหวัดนครราชสีมา ลงไปถึงภาคใต้รวม ๑๐๙ สาขา

งานสาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๕๒๒	ดำเนินการก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์ (สุภัทโท)
พ.ศ. ๒๕๒๘	เริ่มสร้างอุโบสถ ออกแบบอุโบสถ ช่อฟ้า และการแกะสลักบานประตูหน้าต่าง ลวดลายอันวิจิตร
พ.ศ. ๒๕๒๙	เป็นประธานเททองหล่อพระประธานในอุโบสถ (พระพุทธชินราช จำลอง)
พ.ศ. ๒๕๓๒	เป็นประธานจัดงานรับเสด็จฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงตัดลูกนิมิต

พ.ศ. ๒๕๓๓	ก่อสร้างศาลาถวายสมเด็จพระเทพฯ
พ.ศ. ๒๕๓๖	สร้างโรงครัว และที่พักปฏิบัติธรรมของอุบาสิกา
พ.ศ. ๒๕๓๖	พัฒนาบึงบ้านช้าง เนื้อที่ ๖๐ ไร่ ให้เป็น สวนป่า สวนน้ำ ตามธรรมชาติที่สงบร่มเย็น เหมาะแก่ ผู้ปฏิบัติธรรม และประชาชนทั่วไป และได้รับรางวัลวัดพัฒนาตัวอย่าง
พ.ศ. ๒๕๓๗	ได้รับรางวัลวัดพัฒนาดีเด่น และได้เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แห่งที่ ๘
พ.ศ. ๒๕๔๙	เริ่มก่อสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ศรีอยุธยาสัมมาสัมโพธิญาณ
พ.ศ. ๒๕๕๕	เริ่มก่อสร้างพระพุทธเมตตาชยันตีศรีอโยธยา
พ.ศ. ๒๕๖๐	ซื้อที่ดินขยายวัดทางด้านตะวันตก ติดแม่น้ำป่าสัก ที่ดินบริเวณริมบึงรวมที่ดินของวัดบึงลัฏฐิวัน จำนวน ๗๑ ไร่ ๓ งาน ๔๑ ตารางวา ไม่รวมเนื้อที่บึง จำนวน ๖๐ ไร่
พ.ศ. ๒๕๖๑	พระมหาธาตุเจดีย์ศรีอยุธยาสัมมาสัมโพธิญาณ เสร็จเรียบร้อย และฉลองสมโภช

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- จัดงานปฏิบัติธรรม ณ ชั้น 1 ของพระมหาฐาตุเจดีย์
- จัดงานปฏิบัติธรรมในวันธรรมสวนะ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาตลอดทั้งปี
- อบรมคุณธรรมจริยธรรมให้กับ นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานบริษัท และหน่วยงานต่าง ๆ ปีละประมาณ ๓,๐๐๐ คน
- เป็นวิทยากรบรรยายธรรมตามสถาบัน และสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพ และต่างจังหวัด ต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย, มาเลเซีย

- เป็นพระธรรมทูตไปเผยแพร่ศาสนา ณ ทวีปยุโรป ได้แก่ ประเทศอังกฤษ (สหราชอาณาจักร) เยอรมัน โปรตุเกส ฝรั่งเศส อิตาลี นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์
- จัดพิมพ์หนังสือธรรมะเผยแพร่เป็นธรรมทานปีละ ๒ เล่ม ปัจจุบันเล่มที่ ๕๑
- จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา แห่งที่ ๑ ณ วัดบึงลัฏฐิวัน คลื่นวิทยุ เอฟเอ็ม ๑๐๑ MHz ครอบคลุมกระจายเสียงธรรมเผยแพร่ธรรมะ ภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้เคียง

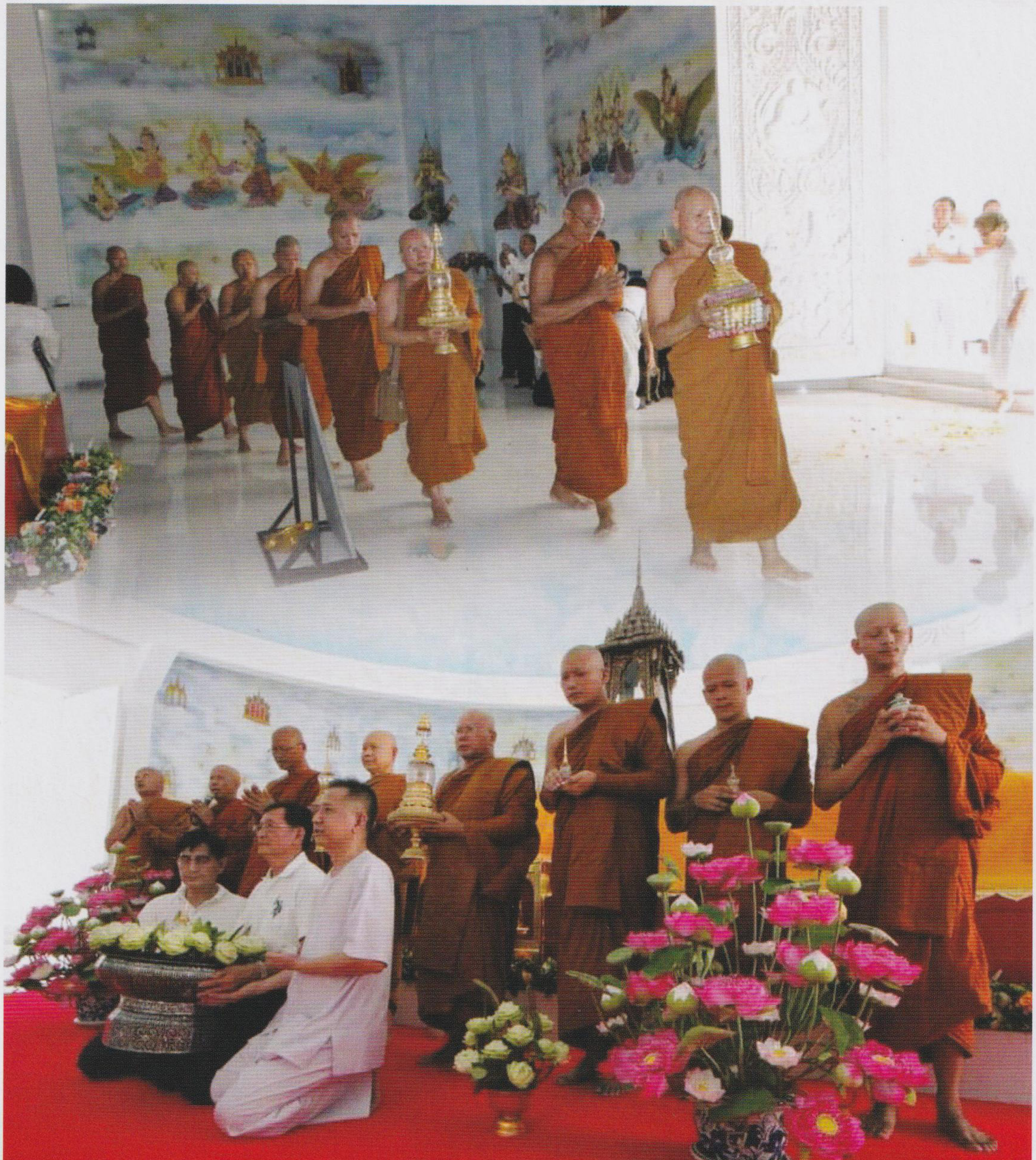

งานฉลองสมโภชและพิธียกยอดฉัตรทองคำ ขึ้นสู่ยอดพระมหาธาตุเจดีย์ศรีอยุธยา สัมมาสัมโพธิญาณ

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึง วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

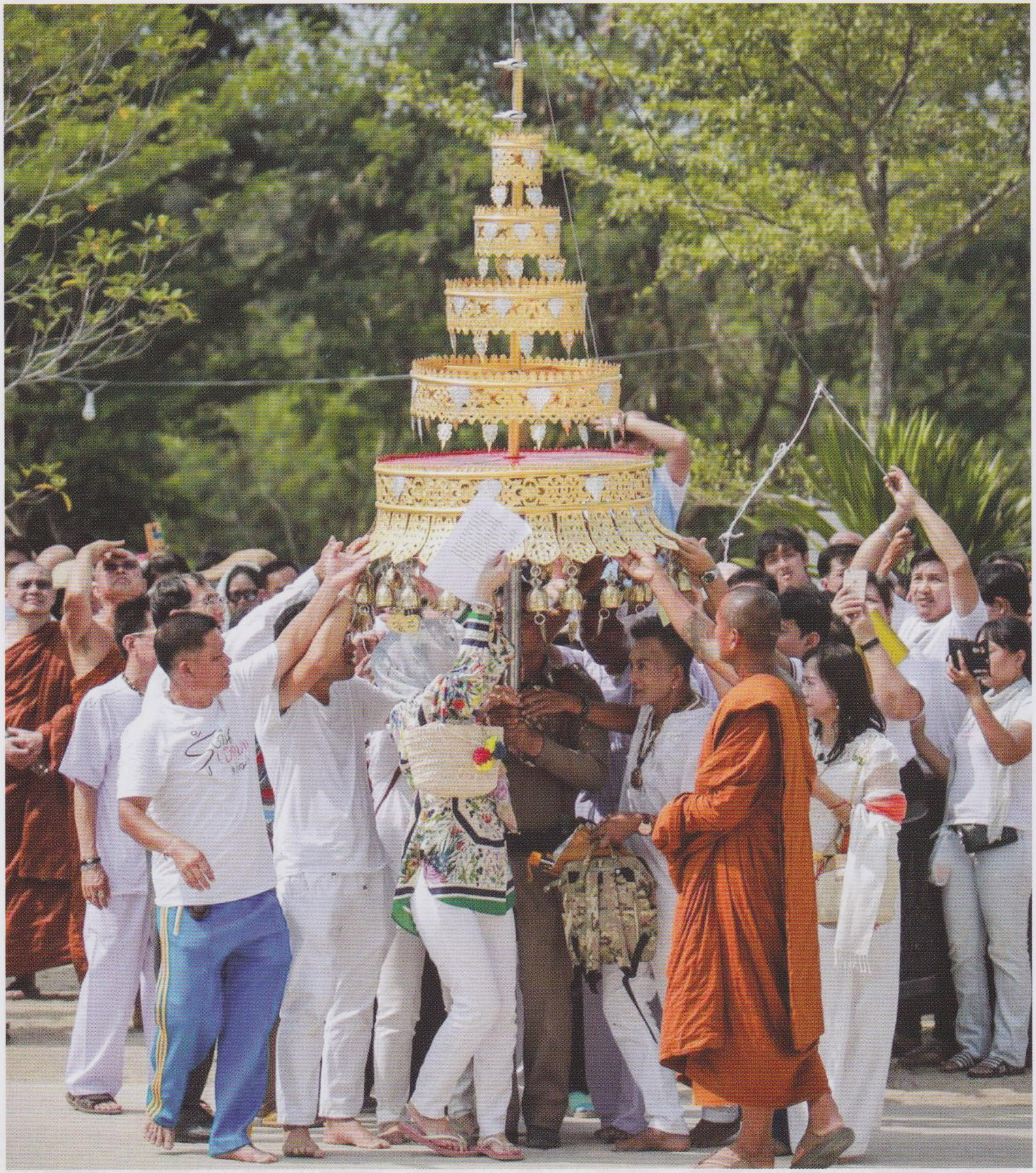

ลานจอดรถพระ
ทางออก

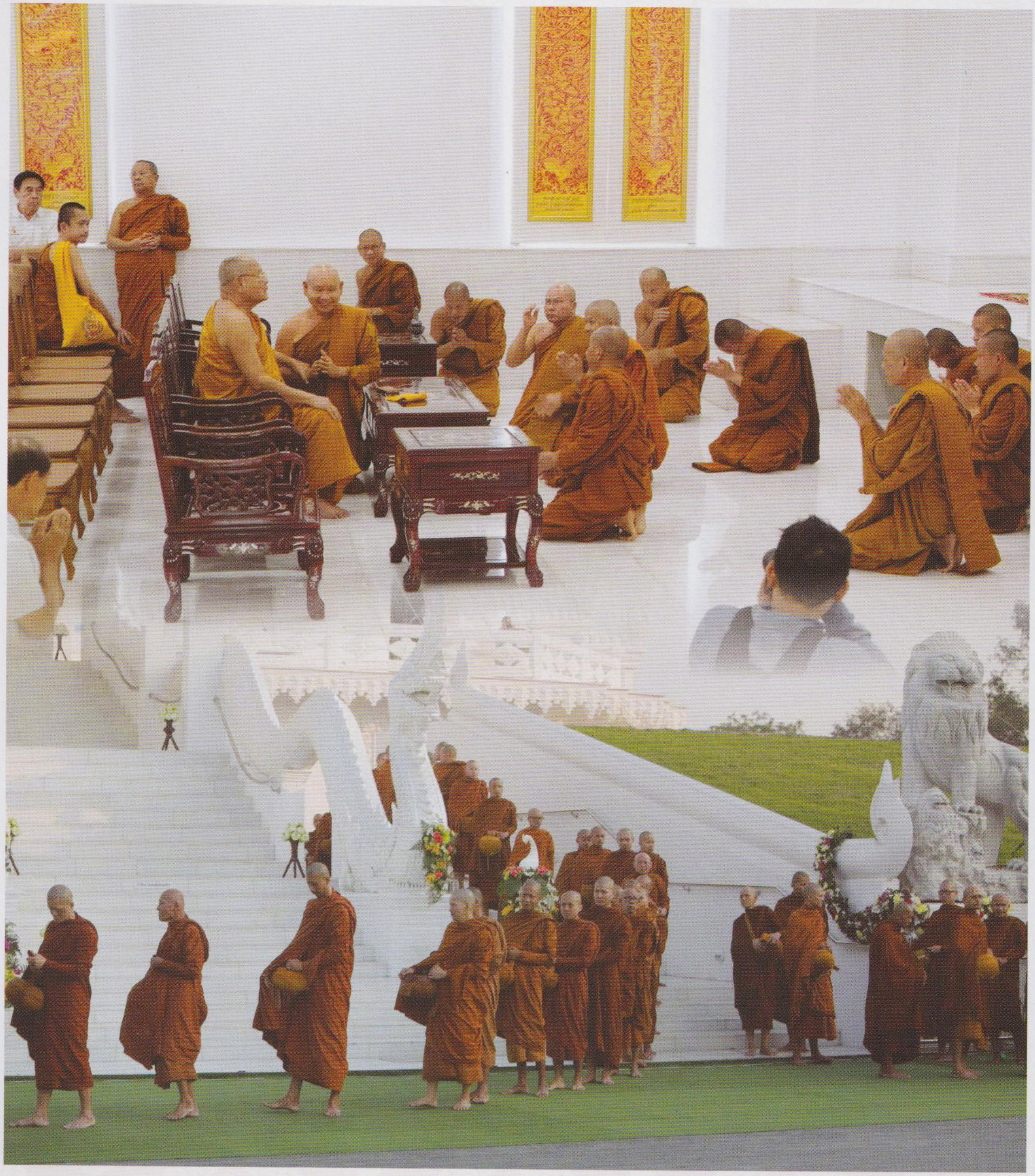

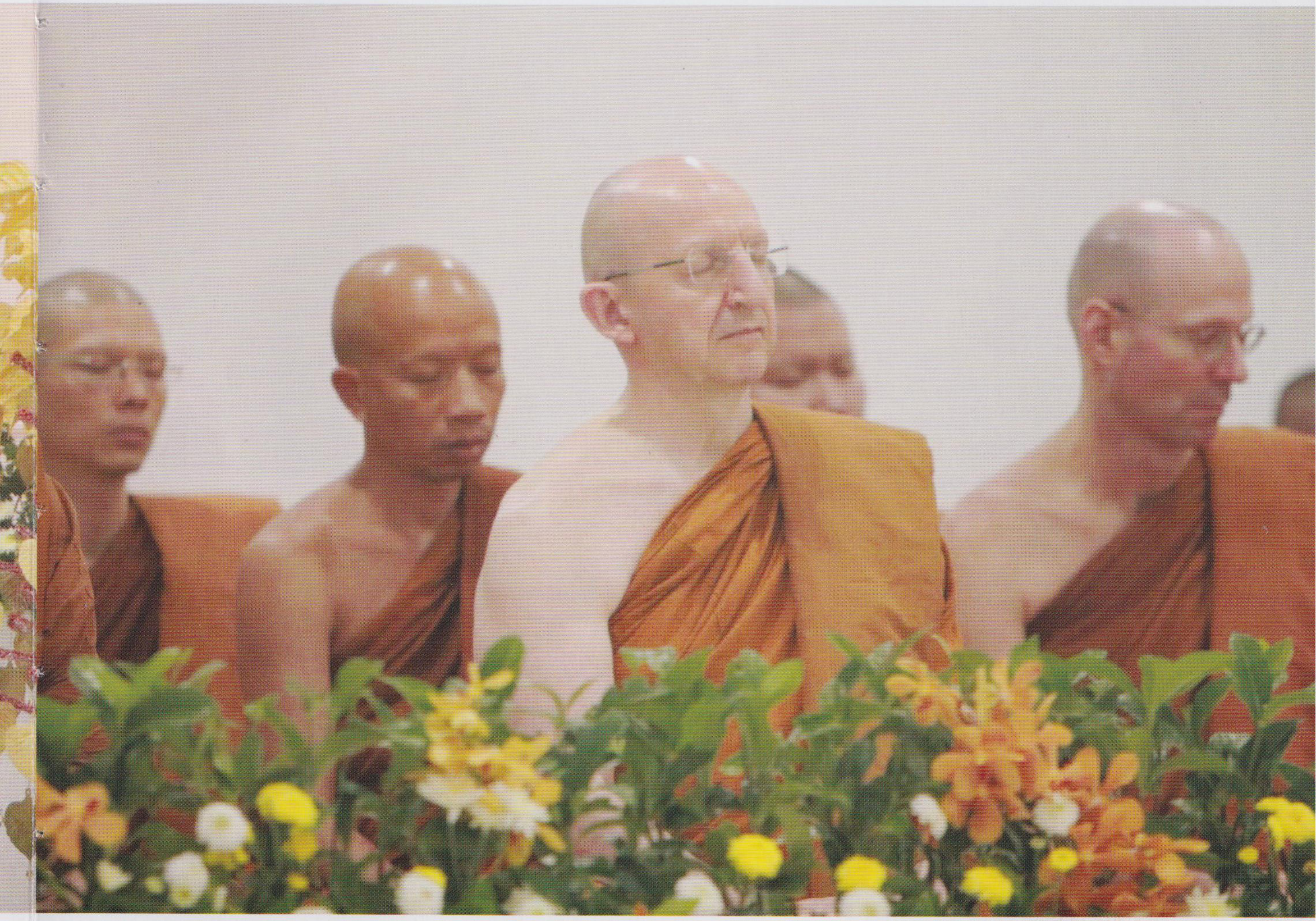

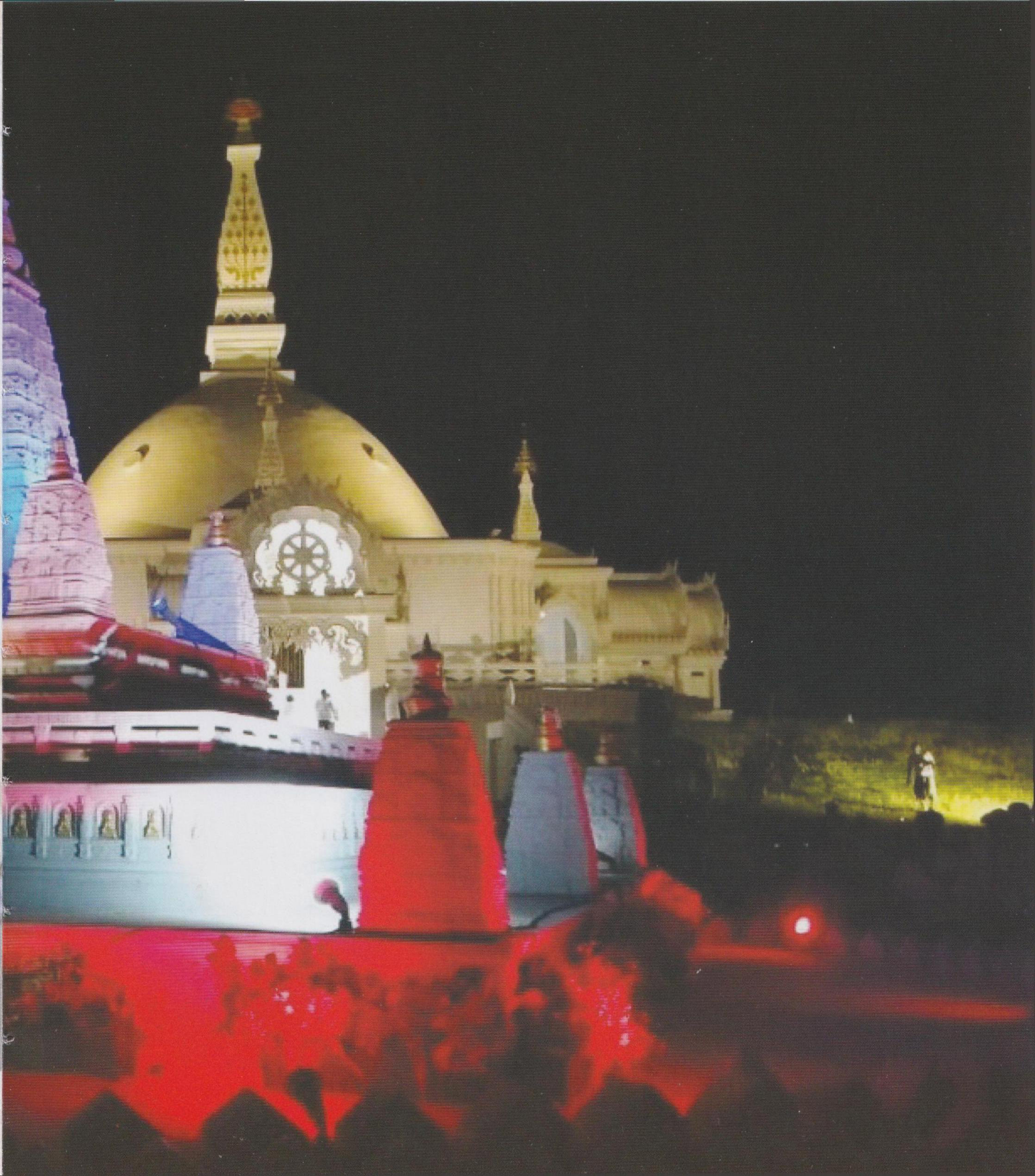

ดินแดนพระอริยะ

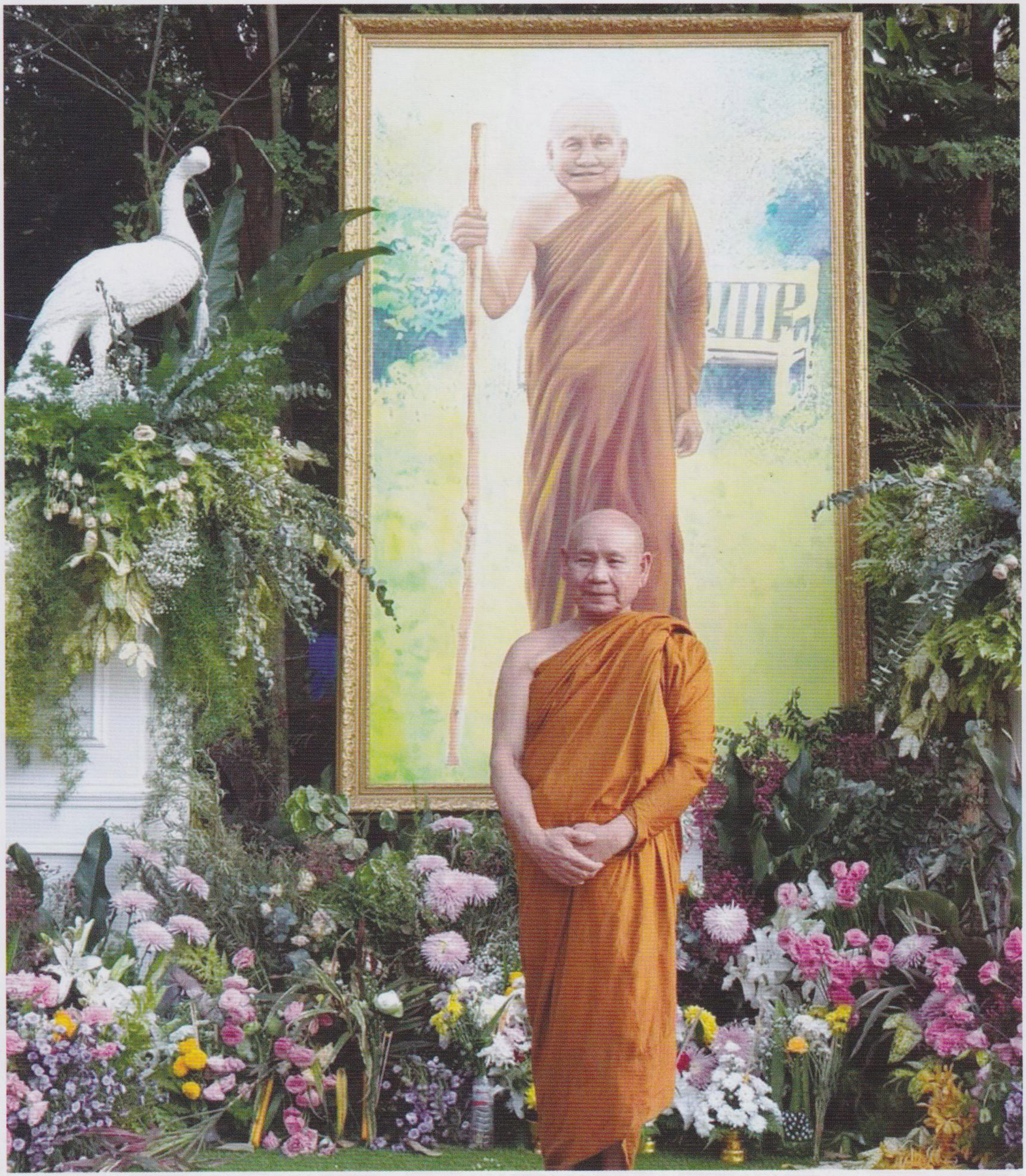
พระครูโอภาสวุฒิกร

กระผมขอกราบเท้าพระเดชพระคุณหลวงปู่ ผู้ที่มีพระคุณกับชีวิตของผมอย่างสุดซึ้ง ขอกราบอนุญาตพระมหาเถระที่มีอายุพรรษามากกว่า 52 ปีขึ้นไปทุกๆ รูป ขอแสดงความนับถือกับพระที่อายุพรรษาน้อยกว่า 52 ปี ลงมาทุกๆรูป ทุกๆองค์ ขอเจริญพร เจริญในธรรมแก่คุณญาติโยมทุกคนทุกท่านและอุบาสก อุบาสิกา ผู้ที่ตั้งใจมาในวันนี้ ก่อนที่จะได้พักผ่อน ขออนุญาตปรารภธรรมะตามกฎระเบียบที่มีอยู่ ขอให้ทุกคนทุกท่านอยู่ในความสงบ เป้าหมายที่เรามา เราไม่ได้มาเพื่อความสนุก เราไม่ได้มาเพื่อความสะดวกสบาย เห็นไหมท่านนอนกับดินกินกับใบไม้ ดูแล้วท่านเคยคิดบ้างไหมว่าชีวิตของท่านจะมาเจอแบบนี้ อยู่บ้านท่านสะดวกสบายทุกกรณีทุกอย่าง แต่ท่านมาอยู่ตรงนี้ ท่านทำแบบนี้ท่านทำเพื่ออะไร เป้าหมายที่มานี่คืออะไร หลวงปู่ท่านหว่านเม็ดพลอย เม็ดทองไว้ ถ้าคนหาเม็ดเพชร เม็ดพลอย หรือทองได้บุคคลนั้นโชคดีมาก

ดินแดนนี้เป็นดินแดนแห่งพุทธะ หรือดินแดนนี้เป็นดินแดนแห่งธรรมะ ใครจะค้นคว้าเจอที่พระเดชพระคุณหว่านไว้ ถ้าใครตาไม่ดีก็อาจจะหาไม่เจอ ฉะนั้นธรรมะของพระเดชพระคุณหลวงปู่ที่ดินแดนนี้ดินแดนหนองป่าพง ทำบุคคลธรรมดาให้เป็นอริยะชนได้ ฉะนั้นในฐานะที่ท่านทุกคนมาวัดหนองป่าพง เราเห็นแล้วน่าชื่นใจกับการมาของท่าน เห็นญาติโยมมากหน้าหลายตาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทักทายปราศรัยด้วยน้ำใจที่ยิ้มแย้มแจ่มใส แม้กระทั่งแม่ครัว โรงทานทุกโรงทานเห็นแล้วก็ชื่นใจ เรามาเพื่ออะไร เป้าหมายที่เรามานี่ มันต้องมีเป้าหมาย ฉะนั้นเรามาทุกคนต้องให้ได้ประโยชน์กลับไปจาก

(กลาง) สมเด็จพระมหาธีราจารย์ เจ้าอาวาสวัดยานนาวา, กรรมการมหาเถรสมาคม
(ซ้าย) พระภาวนาวิกรม (หลวงพ่อเลี่ยม ฐิตธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง
(ขวา) พระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส) เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน

ดินแดนหนองป่าพง อย่าสักแต่ว่ามาเฉยๆ หรือตามกระแสของสังคม อย่าทำตามกระแสของสังคม จงเน้นว่าเรามาเพื่ออะไร ธรรมะไม่ได้อยู่ที่ไหน ดินแดนหนองป่าพงเป็นดินแดนธรรมะ แต่ว่าธรรมะอยู่ทั่วไป เหมือนกับแสงพระอาทิตย์ที่สว่างส่องโลกมันก็สว่างทั่วไป ถ้าเรามีตาดี เราก็จะสามารถมองเห็นด้วยประการต่างๆ แต่ถ้าเราตาไม่ดี เราไม่สามารถที่จะมองเห็นแสงพระอาทิตย์

ธรรมะของหลวงปู่ไม่ใช่ว่าเป็นธรรมะที่ปกปิด เป็นธรรมะที่เปิดเผย และพระเดชพระคุณได้หว่านไว้เต็มหนองป่าพง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า *"หนองแห่งความเป็นพุทธ"* เกิดมาจากอะไร ท่านที่มาทุกคน ท่านไม่ใช่คนธรรมดานะ ทุกคนที่เกิดมามีสมบูรณ์ถือว่ามีบุญมีกุศล มีสติ มีปัญญา มีความรู้ ความฉลาด ที่จะนำประโยชน์จากพระพุทธศาสนาเข้าไปสู่ดวงใจของท่าน อย่าทำตามกระแส เราทุกคนที่นั่งอยู่นี่ไม่มีใครหรอกที่ไม่รู้เรื่อง ทุกคนรู้เรื่องหมดแต่ว่าจะแก้ไขตัวเองได้หรือไม่ ลองหาดูนะ เผื่อเจอครูบาอาจารย์ที่ผ่านการปฏิบัติ

อาตมาได้ผ่านการปฏิบัติรุ่นๆ เดียวกันกับหลวงพ่อสุเมโธ ที่ได้แสดงธรรมไปเมื่อสักครู่นี้ มาอยู่ปีเดียวกัน เราอยู่ร่วมกันเราไม่ได้มีอะไร เราก็คือคนธรรมดาคนหนึ่ง ทุกคนที่นั่งอยู่นี้ก็ไม่มีอะไรก็เป็นคนธรรมดา ธรรมดาคนหนึ่ง ทั้งหญิงทั้งชาย ผู้ชายก็เป็นเพศพ่อ ผู้หญิงก็เป็นเพศแม่ ไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบ ฉะนั้นเราทุกคนต้องเข้าใจว่าเรามาเพื่ออะไร นี่แหละปีหนึ่งเราจะมีการปฏิบัติ อาจาริยบูชา หรือบุคคลที่เราควรบูชามาน้อมกัน เห็นไหม ที่ท่านนำอาหารการกิน โรงทานต่างๆ เห็นแล้วปลื้มปิติ เห็นแล้วมีความสุข คนไทยเรื่องของการทำบุญนี่ยกให้เลยทั่วโลก ไม่เฉพาะประเทศไทย ไปตรงไหนทำบุญกันล้นหลาม เราไม่ได้มาเพื่อกินใช่ไหม เราไม่ได้มาเพื่อนอน ที่นอนนี่นอนบนใบไม้ที่เรายากจะนอน อาหารอยู่บ้านเราอาจจะดีกว่า หรืออะไรหลายๆอย่างสะดวกสบายกว่าทุกอย่าง ถ้าเรามา

ตรงนี้ เราต้องมาให้มันมีประโยชน์มากกว่านั้น เราจะทำอย่างไร และใครจะมาทำให้เรา ชีวิตทุกชีวิตที่นั่งอยู่นี้ไม่มีใครกินข้าวแทนใครได้หรอก หลวงปู่ท่านก็เหมือนกัน ท่านไม่สามารถที่จะ *"เออ ผมรักคุณนะ ผมชอบคุณนะ ผมให้ธรรมะคุณคนเดียว"* ไม่ใช่ เหมือนกับแสงไฟในศาลามันส่องไปเพื่อใครคนใดคนหนึ่งไหม ไม่ได้ส่องเพื่อคนใดคนหนึ่ง คนมีตาดี มีปัญญาดี เอาคำสอนของหลวงปู่ ไปพัฒนาตัวเอง มีครั้งหนึ่งที่อาตมาเคยไปกราบท่าน ท่านก็ว่า *"ไปหาของดี หาให้ได้ ถ้าไม่ได้ของดี ไม่ต้องกลับ"* ของดีคืออะไรโยม เหล็กไหล เครื่องรางของขลัง หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นั้นคือความโง่ เห็นไหมครั้งหนึ่งจตุคามดังกันทั่วประเทศ นั้นของดีของคนฉลาดหรือคนโง่ แล้วปัจจุบันนี้จตุครามตายไปไหนหมด

หลวงปู่ท่านให้เรามาปฏิบัติ ที่เขาเรียกว่า *"ปฏิบัติบูชา"* ปฏิบัติอย่างไร ทุกคนต้องมี เขาเรียกว่า *"มีสัจจะ"* ถ้าไม่มีสัจจะกับตัวเองแล้ว จะมีสัจจะกับคนอื่นได้อย่างไร การที่เรามานี่เพื่อสัจจะ เรามาเพื่อปฏิบัติบูชาหลวงปู่ ด้วยมีสัจจะว่าจะทำอย่างไรช่วงเวลาที่อยู่วัดหนองป่าพง นอนกับดิน กินกับใบไม้นี้ เราจะทำอย่างไร หรือเราจะมาเพื่อนอน หรือจะมาเพื่อจับผิดคนนั้น จับผิดคนนี้ ด่าคนนั้นว่าคนนี้ ถ้าเรามาเพื่อธรรม อาจจะนำธรรมกลับไปประดับชีวิตตัวเอง ถ้าเราหาเม็ดเพชร เม็ดพลอย จะมีค่ามากมาย แต่ถ้าเราหาไม่เจอ อาจจะได้ไม้กวาดกลับไป เม็ดหิน เม็ดทรายกลับไป ฉะนั้นเราจงพยายามตั้งใจ มันไม่ใช่จะมีตลอดไปเมื่อไร

สมัยก่อนที่พระเดชพระคุณหลวงปู่สอนนั่งสมาธิ เดินจงกรม เดินจงกรมไม่ได้เดินแบบที่เดินจงกรมปัจจุบันนี้ อาตมานี่แหละเป็นคนริเริ่ม ปีแรกไม่ได้เดิน แล้วก็โอ้เอ้ โอ้เอ้คุยกันไป อาตมาคิดว่ามันน่าจะมีสักอย่างก็ริเริ่มการเดินจงกรม เดินแบบไหน นี่แหละที่มาของเดินจงกรมปัจจุบันนี้ เดินเป็นกลุ่มเป็นหมู่เป็นคณะไม่ใช่ แต่เราไม่มีที่จะต้องทำ เราเลยต้องทำแบบนั้น จริงๆ แล้วเดินจงกรม คือเดินของใคร ของเรา ประมาณ 10 ก้าว หรือ

15 ก้าว หรือแล้วแต่ต้นไม้พอเหมาะ เดินกลับไปกลับมา ขาขวาย่างมีสติ ขาซ้ายย่างมีสติ เวลาถึงจุดก็ยืนนิ่งสักพัก แล้วก็หมุนตัวกลับ แล้วก็ก้าวต่อ นี่คือการเดินจงกรมอย่างมีสติ หลวงปู่ท่านฝึกให้เราเดินจงกรม ฝึกไม่ได้ฝึกเพื่ออะไร ฝึกเพื่อให้มีสติ คนที่ขาดสติ ทำอะไรก็ผิดพลาด หรือขาดสติทำอะไรก็ไม่สมบูรณ์ ฉะนั้นท่านฝึกลูกศิษย์ของท่าน ท่านฝึกตรงไหนก็ฝึกตรงนี่แหละ ขอโทษที่สมัยก่อนๆ หนังสือแทบจะไม่ได้อ่านสักเล่มเลย สมัยคนค้นโลกโลกลี้ลับ ท่านจับหนีหมดหนังสือ อาตมาอ่านหนังสืออยู่สอง สามเล่ม สิบสองตำนาน เจ็ดตำนานและก็นวโกวาท เท่านั้นเอง นอกนั้นไม่ได้อ่านเลย นั้นคือสมัยก่อนนะ ท่านให้เดิน ให้นั่ง นั่งเดินหาอะไร ที่เดินหาพุทโธ เดินหาเม็ดเพชร เม็ดพลอยที่หลวงปู่หว่านไว้ ถ้าเราหาเจอปุ๊บเราจะมีค่า ชีวิตของคนจะเปลี่ยน

อาตมาก็ไม่เชื่อว่า อาตมาจะบวชอยู่ได้ขนาดนี้ ตั้งใจบวชแค่สามเดือน แต่อาศัยเชื่อและเคารพในตัวท่าน แล้วปฏิบัติ กินข้าวแล้ว เดินตั้งแต่ เก้าโมง บางทีถึงเที่ยง ถึงบ่ายบางวันก็ถึงบ่ายสาม อาตมาชอบเดินมาก นั่งไม่เท่าไร ถ้านั่งก็นั่งหันหน้าเข้าหาเสา หันหน้าเข้าหาฝา ไม่ใช่หันหลังเข้าพิงเสา ถ้าหันหลังพิงเสานี่ตายหมด หลับเกลี้ยงไม่เหลือ แต่ถ้าหันหน้าเข้าหาเสานี่ เวลามันง่วงนี่หัวมันจะโขก คือลักษณะของการปฏิบัติของหลวงปู่ท่านเน้นในการใช้ปัญญา ความรู้ ความฉลาด ไม่ได้เกิดมาจากตำราที่เราอ่านจดจำ ไม่ใช่! มันเกิดมาจากจิต เรานั่งให้จิตเป็นสมาธิ อาตมาเคยพูดหลายหนว่า *"ถ้าทำต่อเนื่องสมาธิเกิดแน่นอน"* ทำทำ หยุดหยุด อย่างโยมปีละครั้ง โอ้ย! ยาก ยากมาก มาเลย แต่ถ้าทำติดต่อกัน ไม่มีภาระหน้าที่อะไรแล้ว เราเป็นพระ เราก็เดินจงกรม นั่งสมาธิ โยมเชื่อไหมว่าความเป็นพระนี่มันมีอะไรจริงๆ นะ ตอนเป็นนาคสามเดือน สี่เดือน ห้าเดือนนี่ โอ้! คิดถึงแต่แฟน คิดถึงแต่เพื่อน คิดถึงแต่เรื่องเก่าๆ แต่มาเป็นพระแล้วปุ๊บ โอ้! เรามาพระแล้วนี่ความเป็นพระมันมี แล้วก็นั่ง นั่งทุกวัน ไม่ใช่วันเดียว จากที่เรานั่งนี่นั่งทุกวันมันเกิดเป็น

สมาธิเบื้องแรกเกิดปิติ นี่คือที่มา อาตมาก็ไม่เคยคิดว่าอาตมาจะอยู่เป็นพระได้ แต่เมื่อเราเชื่อท่าน เราก็ทำตามท่านไป ท่านสอนอะไร ท่านบอกอะไร อาตมาก็ไม่ได้อยู่นานหรอก วัดหนองป่าพงอยู่ห้าปี ก็พอสมควรอยู่ ว่าอันไหนควร มิควรประการใด อาตมาไม่มีอะไร ทำตามปกติ คืออาตมาไม่ได้เอาความจำจากตำรามาเทศน์ เอาความจำจากการปฏิบัติมาเทศน์ การปฏิบัตินี่มันจำเป็นต่อชีวิต เอาเถอะโยม? คิดให้ดีนะว่าถ้าเราจะเอาอะไรก็แล้วแต่บนโลกใบนี้ มันไม่มีอะไรเอาหรอก หลวงปู่ท่านสอนไว้ แม้ตัวเราที่เรารัก ทะนุทะนอมด้วยประการต่างๆ เราก็เอาไปไม่ได้ ฉะนั้นเราเชื่อเถอะเชื่อพระพุทธเจ้าสักชาติหนึ่งเถอะ ชาตินี้เราถวาย หรือทาน ท่านบอกให้ทาน ทานพ่อ ทานแม่ ทานพี่ ทานน้อง ทานสามี ทานภรรยา ทานลูก ทานทุกสิ่งทุกอย่าง ไร่ นา ที่มีอยู่ทานหมด ท่านบอกให้ทาน เราก็เชื่อท่าน ปฏิบัติตามท่าน มันเป็นสิ่งที่แปลกมากว่าจิตที่มันเป็นสมาธิมันเป็นได้อย่างไร ลองทำติดต่อกันนะ ถ้าทำติดต่อกันนี้อาตมาว่า ทุกคนที่นั่งอยู่นี่ทุกคนมีสิทธิเท่ากันหมด แต่ถ้าอยากทำก็ทำ ไม่อยากก็ไม่ทำ อย่างนี้ก็ยากนิดหนึ่ง ยากจริงๆ **นั่งสมาธิจะเอาให้ได้วันนี้ คืนนี้มันไม่ใช่ ต้องทำไปเรื่อยๆ ท่านบอกว่าให้ทำไปเรื่อยๆ อย่าหยุด ท่านไม่ให้หยุดในการทำ ให้ต่อเนื่อง มันเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตเรา**

เรานั่งไปนั่งไป อาตมาก็นั่งไปเรื่อยๆ เดียวเห็นสิ่งโน้น สิ่งนี้ เดียวตัวลอย ตัวสูง สารพัดจะเห็น พอไปกราบหลวงปู่ ท่านบอกว่า *“ไม่ใช่นะ อย่าไปเชื่อมัน”* นี่คือที่มาของอาตมาที่อยู่เป็นพระได้มาจนปัจจุบันนี้ **เวลานั่งแล้วเกิดความสงบ ความสงบมันเป็นสิ่งที่แปลกมาก ในสิ่งที่เราคิดว่าในชีวิตนี้ไม่เคยปรากฏ ไม่เคยมีอะไรเกิดขึ้นแบบนี้มันเกิดมาจากอะไร ยิ่งนั่งยิ่งเพลิน คนนั่งสมาธิเป็นนี่จะไม่ปวด ไม่เมื่อย นั่งแล้วมันเพลินไปกับจิต ถ้าเรานั่งจริงๆ เราสังเกตไหม เวลาจิตมันสงบ มันจะเป็นอีกคนหนึ่ง เวลาโมโหก็เป็นอีกคนหนึ่ง เวลาอารมณ์เกิดมาก็เป็นอีกคนหนึ่ง เวลาอารมณ์ไม่เกิดก็เป็นอีกคนหนึ่ง คนๆ เดียวนี่แหละ**

แต่มันเปลี่ยนแปลงได้มากเลย เหมือนกับกิ้งก่า เดียวก็เป็นสีแดง เดียวก็เป็นสีเขียวอะไรของมัน เปลี่ยนแปลงได้ คนก็เหมือนกัน ลักษณะที่ว่า *“เราจะปฏิบัติอย่างไร”* อาตมาก็ไม่รู้ สมัยก่อนตั้งใจจริงๆ ตั้งใจกับพระเดชพระคุณหลวงปู่ อาตมามีความเคารพเป็นอย่างมากเลย ขอโทษทีนะ พ่อเราที่เราเกิดมา แม่เราที่เราเกิดมา ก็ยังสอนไม่ดีเท่าหลวงปู่ อาตมามีความเคารพในคำสอน ท่านเน้นไปเพื่อความหมดจดจากเครื่องเศร้าหมอง ท่านเคยถามว่า *“คิดถึงบ้านไหม”* อาตมาก็ตอบ *“คิดถึงครับ คิดถึงหลายๆอย่าง”* ท่านว่า *“ถ้ามันคิดถึงไม่ต้องกลับ”* อาตมาก็เชื่อ *“ไม่กลับ”* สิบเอ็ดปี อาตมากลับไปบ้าน ลุงถามว่านึกว่าตายแล้ว นี่คือชีวิตที่เราเชื่อในบุคคลที่เราควรจะเชื่อ และก็ปฏิบัติตามคำสอนของท่าน กิจวัตรที่เรามี เราก็ไม่ทิ้ง เราก็ปฏิบัติของเราไป สิ่งที่พระเดชพระคุณท่านวางไว้ โปรแกรมอะไรทำตามหมด โดยเฉพาะสรงน้ำ อาบน้ำ ทุกอย่างทำตามกฎระเบียบที่มีอยู่ในครั้งโน้น แต่ปัจจุบันนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไป ญาติโยมทุกคนทุกท่านที่มานี่ ความตั้งใจของท่านนี่สูงมากนะ เห็นแล้วชื่นใจ ท่านเชื่อไหมว่า ท่านมีส่วนร่วมกับพระเดชพระคุณหลวงปู่ หลวงปู่ของเรานี่ท่านมีส่วนร่วมกับพวกเราทั้งหลาย พวกเรานี่ถ้าไม่เคยมีบารมี คงไม่ได้มาร่วมกับหลวงปู่ เพราะอยู่ในโลกมันเยอะแยะมากมาย คงจะมีบารมีตั้งแต่อดีต หรือพระโพธิสัตว์ หรืออะไรก็แล้วแต่ จะข้ามพ้นไปจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย

ทุกคนที่มันทุกข์ก็เพราะตรงนี้แหละ พอเกิดมาปุ๊บ หลวงปู่ท่านว่า “โอ้ย!น่าสงสาร” ท่านไม่ได้เสียใจกับคนตาย แต่ท่านกับเสียใจกับคนเกิด เกิดมาปุ๊บเป็นทุกข์ทันทีเลย ท่านเลยบอกให้เราทาน ทานอย่างที่ว่า ทานพ่อ ทานแม่ ทานลูก ทานทุกสิ่งทุกอย่างเลย ไม่ต้องเอาชาตินี้ทานหมดเลย นี่คือที่ท่านบอกตั้งแต่สมัยโน้น สมัยที่อาตมาบวชใหม่ๆ อาตมาก็เคารพท่าน แล้วก็ปฏิบัติตามท่านสอน ปฏิบัติให้มันเย็นกาย เย็นใจ อาตมาอยู่ที่หนองป่าพงนี่ก็สี่ ห้าปี เพื่อนๆ รุ่นพี่ เขาก็ออกธุดงค์ เช่นหลวงพ่อแสวง หลวงพ่อเรืองฤทธิ์ หลวงพ่อ

หลายองค์ ก็ออกธุดงค์กันไป หลวงพ่อทูลเล็ก ทูลใหญ่ ไปหมด แต่อาตมาไม่ไป เราก็อยู่วัดหนองป่าพง อยู่กับหลวงปู่ ตัดจีวรให้ท่าน ท่านก็เคยใช้จีวร สบงที่อาตมาตัด มันก็เป็นสิ่งที่แปลกว่า เราจะอยู่กับท่าน จะศึกษากับท่าน คนอื่นไม่เกี่ยว เน้นไปว่าเราจะเอาอะไร เรามานี้เพื่ออะไร ธรรมไม่ได้อยู่ในหลวงปู่นะ ธรรมมันมีอยู่ทั่วไปอยู่แล้ว ฉะนั้นเราจะทำอย่างไร เพื่อให้เรารู้ในหลักธรรม อย่าโกหกตัวเอง อย่าหลอกตัวเอง โกหกตัวเอง หลอกตัวเอง ทำท่าทำทางมันไม่ใช่ เหมือนของจริงแต่เป็นของหลอก ของหลอกๆ แต่เหมือนของจริง ลูกพระ ลูกเณร บางองค์เห็นแล้วน่าชื่นใจ อนุโมทนากับลูกพระ ลูกเณรที่เขามีศรัทธาปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ แต่บางองค์แย่มาก โยมต้องเข้าใจนะ ไม่ใช่ว่าอยู่ใกล้หลวงปู่ แล้วจะเป็นเหมือนหลวงปู่ อย่าไปทำตัวอย่างนั้น อยู่ใกล้กับหลวงปู่คิดว่าจะเป็นเหมือนหลวงปู่หรือกว่าท่านจะเป็นอย่างนี้ได้ **ท่านมองกายถวายชีวิตอุทิศตัวเองเพื่อธรรมะ** เราละจะนั่งก็นั่งไม่ได้ จะเดินก็เดินไม่เป็น ยิ่งปัจจุบันนี้ยิ่งหนักเลย มีโทรศัพท์ในมือทุกคน ไม่ได้สนใจครูบาอาจารย์ ไม่ได้สนใจข้อวัตรปฏิบัติ ไม่ได้สนใจกิจกรรมต่างๆ สนใจแต่ในสิ่งที่ไม่เป็นเรื่องเลย บางทีก็นั่งหัวเราะอยู่คนเดียว นั่งร้องไห้อยู่คนเดียว มันบ้า นี่คือยุคนะ ยุคที่เราต้องเสียเงินโดยไม่รู้ตัว คนที่เขาฉลาด ลมเข้าเขาก็เป็นเงิน ลมออกเขาก็เป็นเงิน ไอ้พวกเราลมเข้าเป็นเงินซะเมื่อไร นั่งก็เสียเงิน นอนก็เสียเงิน อย่างที่เรานั่งอยู่ทุกวันนี้ ก็มีไฟ มีพัดลม มีแอร์ เสียไหมที่บ้านท่าน ทุกคนเสียเงินหมด แต่เขาได้หมด แต่เราเสียหมด เป็นทาสของเขาไม่รู้ตัว ถ้าเราไปเอาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตามกระแสของสังคม คุณก็จะมีแต่ปัญหากับชีวิตคุณ มืดมนไปหมด ฉะนั้นชีวิตที่เรามีอยู่นี่ เราควรจะทำอะไร เราคำนวณชีวิตสิ อายุเราเท่านี้เราจะเอาอะไร สิ่งที่เราได้มาแล้วมีอะไรบ้าง แล้วสิ่งที่เราจะเอาคืออะไร ชีวิตที่เหลืออยู่นี้ อย่าโกหกตัวเอง อย่าหลอกลวงตัวเอง คนไม่มีสัจจะในตัวเองนี้ ยากมากใครก็ช่าง ไม่ใช่ว่าบวชเป็นพระแล้วดี ไม่เกี่ยว พระแค่จีวรห่ม ใครก็ห่มได้ ตอต้นไม้ก็ห่มได้ ถ้าไม่มีข้อวัตรอยู่ในใจ พระเหมือนกัน

นั้นแหละแต่ไม่เหมือนกันหรอก หลวงปู่ชาก็เหมือนพระทั่วไปนั้นแหละ แต่ไม่เหมือนกัน

นักปราชญ์บัณฑิตท่านจึงบอกว่า *“จิตเป็นใหญ่ ใจเป็นหัวหน้า จะไปสวรรค์ไปนิพพาน ไม่ได้เอาสังขารไป สังขารเน่าเผาไฟ เอาจิตไป”* ฉะนั้นจิตคืออะไร นามธรรมตรงนี้แหละ ดูให้ดีนะ ถ้าดูไม่ดีไม่เห็น ถ้าเรารู้จัดเขี่ยนะ เขี่ยไปเขี่ยมาเดี๋ยวก็เจอเพชร เจอพลอย ที่หลวงปู่หว่านไว้จนได้ นำไปใช้ประโยชน์ชีวิต ชีวิตของเรานะไม่ใช่ของคนอื่น ถ้าเราไม่ทำให้เราแล้วใครจะมาทำให้เรา การที่มานี่ไม่ได้มาเพื่อ มากิน มานอนนะ ถ้ามานอนมานอนอย่างนี้ มันไม่ใช่อาหารบ้านเราก็เยอะแยะ แต่เรามาเพื่อธรรมะ ปฏิบัติบูชา ถ้าเรามีปฏิบัติบูชาตั้งสัจจะเอาไว้ในตัว มีข้อไหนที่จะปฏิบัติแล้วชื่นใจ ให้พ่อแม่ครูบาอาจารย์ได้ชื่นใจ

สมัยก่อนอาตมาอดนอนสามเดือนก็อยู่วัดนี่แหละ เราต้องเข้าใจว่าท่านให้ปฏิบัติ ท่านบอกว่าให้กำจัดอะไร มันมีความโลภ มีความโกรธ มีความหลง มีราคะ มีโทสะ ถ้าเราไม่กำจัดตัวเรา จะไปกำจัดใคร ถ้าไปปฏิบัติ ไปมองคนนั้นผิด คนนี้ผิด ใช้ไม่ได้แล้ว เราไม่ได้มองใครผิด และเราก็ไม่ตำหนิใครด้วย ใครจะอย่างไงจะปฏิบัติอย่างไรก็เรื่องของเขา เหมือนอาหารตอนเช้าใครจะหยิบอะไรกินมันก็เรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรา เราจะกินสิ่งที่เราจะกินเพื่อไม่ให้มีโทษกับตัวเอง ฉะนั้นเรามาอยู่รวมกันทั้งหมดนี่ ต่างคนต่างมา ไม่มีใครเชิญมานะ เรามาด้วยอำนาจบุญกุศล อำนาจด้วยศรัทธากับพระเดชพระคุณหลวงปู่ เราอาจจะเป็นญาติธรรมของพระเดชพระคุณหลวงปู่ เราได้อ่าน เราได้ฟัง หลวงปู่พูด ใช่เลย! ไม่ว่าจะเป็นไทย เป็นแขก เป็นฝรั่ง เป็นใครก็ช่าง ตัวธรรมะก็คืออันเดียวกัน เหมือนน้ำกับไฟ ถ้าใครไปจับไฟมันก็จะมีความรู้สึกแบบหนึ่ง จับน้ำก็จะมีความรู้สึกแบบหนึ่ง ได้สัมผัสกับคำสอนของหลวงปู่ ถ้าเราสัมผัสคำสอนแล้วมันเป็นอย่างไร ตัวนี้เราอธิบายไม่ได้ ของใครของมัน ใครจะได้น้อยได้มากก็แล้วแต่บุคคลที่แสวงหา ถ้าบุคคลที่แสวงหาเป็นอาตมาว่า ประโยชน์มากมาย อาตมาก็ไม่เคยคิดว่าชีวิตของอาตมาจะมาเป็นแบบนี้ พอเชื่อท่านก็ลองทำตามท่านดู

ก่อนที่อาตมาจะมาบวช แต่ก่อนทำงานอยู่ที่คลังน้ำมันเชลล์ มีใบประกาศใบหนึ่ง เขาเรียกว่าใบปลิว เขาว่า *"พระอรหันต์เกิดขึ้น"* อาตมาก็คิดว่า พระอรหันต์คืออะไร ชีวิตเราไม่รู้เรื่อง เห็นเขาประกาศก็อยากจะไปอยู่กับพระอรหันต์ นี่คือที่มาของอาตมา อ่านแล้วมันเกิดความรู้สึกอย่างไรไม่รู้ ก็เลยมา ให้พี่เขานำมาฝากตั้งแต่โน้นมา พอมาแล้วก็รู้สึกว่ามันอบอุ่น ดินแดนเคารพ โปรดสงบกาย วาจา ใจ อะไรทำนองนี้ เราอ่านป้ายแล้วก็คิดว่ามันแปลกกว่าวัดอื่น วัดอื่นมีหนัง มีดนตรี มีลิเก มีมหรสพ สารพัดปัญหามากมายแต่วัดนี้ไม่มี เข้ามาเนื้อที่เป็นร้อยๆ ไร่ กวาดเตียนโล่งไม่มีใบไม้สักใบ มันประทับใจมาก นี่คือความรู้สึกครั้งแรกเลยที่เข้ามา ฉะนั้นเราจะมาปฏิบัติอย่างไร เราก็พยายามฟังจากหมู่คณะ ครูบาอาจารย์ด้วยกันนี่แหละ แล้วก็ฟัง แล้วก็สอน เราทุกคนก็ฟังเหมือนกัน แล้วแต่ใครจะหยิบได้จับได้ ถ้าใครหยิบได้จับได้ เอาคำสอนของท่าน มาปรับปรุงตัวเอง มันมีค่าจริงๆ ที่นี่ใครจะว่าเราเลว เราดี เราไม่ดี เราชั่ว ก็เรื่องของเขา เรื่องของคนอื่น เราก็เชื่อใจมั่นใจในตัวเองว่าชีวิตของคนเราไม่มีใครทำให้เราเป็นคนดี คนเลวได้นอกจากตัวเราเอง จะไปอยู่ที่ไหนก็เหมือนกัน อย่างที่ครูบาอาจารย์สอน เม็ดเพชร เม็ดพลอยไปหว่านลงที่แก้ว ที่โคลน ที่ตมหรือมูลก็ดี มันก็ไม่ได้เป็นมูล มันก็เป็นเพชร เป็นพลอยของมัน

ฉะนั้นมันเป็นสิ่งที่จำเป็นที่เราจะต้องมาทำ และเราจะให้ความเคารพกับพระเดชพระคุณหลวงปู่นั้นด้วยอะไร โยมต้องตั้งสัจจะ ในการปฏิบัติเพื่อบูชาครูบาอาจารย์ โบราณเขาว่า *"ชั่วช้างกระดิกหู งูแลบลิ้น"* มันจะมีอานิสงส์ **คนที่มาปฏิบัติธรรมลองตั้งสัจจะเอาไว้แล้วก็ปฏิบัติบูชา การตั้งสัจจะบูชามันมีผลจริงๆนะ แล้วรู้จักข่มจิตตัวเอง จิตที่เราวุ่นวายกับเรื่องนั้น เรื่องนี้ คิดแล้วคิดอีก คิดจนฟุ้งซ่าน คิดจนอยู่ไม่ได้ คิดจนไม่สงบ จริงๆถ้าเราอยู่เฉยๆ มันก็นิ่งนะ อย่างที่หลวงปู่ท่านถามว่า *"อยากสึกไหม"* อยากสึกครับหลวงพ่อ เออ! ให้มันสึกไป อยากสึกก็สึกไปเรื่องของจิต แต่เราไม่ไปกับมัน คำพูดท่านไม่มากหรอก ท่าน**

พูดน้อยๆ แต่ว่ามันมีอะไรให้เราหยุดคิด อยากสึกๆไป วันหนึ่งกี่ครั้งช่างมัน อยากชอบ ชอบไป อยากเกลียด เกลียดไป แต่เราไม่ทำตามมัน เราก็อยู่ของเราอย่างนี้ มันเกิดอะไรขึ้น ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมา ไม่ใช่สัญญานะ ปัญญามันเกิดขึ้นมาจากธรรมชาติที่มีอยู่ ทุกคนมี ปัญญาหมด สิ่งหนึ่งที่เราเห็นสังเกตตัวเองไหม เวลาเราโกรธ ไม่พอใจให้พ่อ ให้แม่ ให้สามี ให้ภรรยา ให้ลูก ให้ใครก็แล้วแต่หรือให้เจ้านาย สิ่งที่มันเกิดขึ้นมาจากจิตใจคือ คำพูด เรียกว่า *"การด่า"* อาตมาเคยถามโยม เวลาไปแสดงธรรมตามสถานที่ต่างๆ เคยถามโยม เสมอว่า *"โยมเขามีตำราด่าขายไหม"* ไม่มีเจ้าค่ะ แล้วทำไมโยมด่าได้ละ ตรงนี้แหละที่เขา เรียกว่า สิ่งที่มันอยู่ข้างใจ นิสัยที่มันนอนนิ่งอยู่ใจจิต เหมือนกับน้ำขุ่นๆ ที่เราตักมา จากคลอง จากหนอง จากบ่อ แล้วเราเอาสารส้มมากวนตะกอนทั้งหมดนอนลงใต้ เราจะเห็น น้ำที่ใสสะอาด

ฉะนั้นจิตของเราที่มันนิ่ง มันนอนอยู่ของเราทุกคน ใครว่าปฏิบัติแล้วหมดความโกรธ ความโลภ ไม่มีทาง แต่ถ้ามีสิ่งมากระทบมันจะเกิดขึ้นมาทันทีเลย มาจากไหน เคยสังเกตไหม เวลาโมโหด่าใครไม่ยับยั้ง ทั้งชายทั้งหญิงเหมือนกัน ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้เราคิดว่าเราจะปฏิบัติ อย่างไร อย่างที่เคยทำมาตามที่หลวงปู่เคยบอกว่า *"มันอยากสึก สึกไป ให้มันสึกไป แต่ เราไม่ทำตามมัน"* เท่านั้นแหละ อาตมาก็อยู่ทน ทนอยู่มาเรื่อยๆ

จนกระทั่งพอสมควรกาลเวลาก็ลาท่านไปธุดงค์ พอท่านเห็นว่าธุดงค์พอสมควร ท่านก็จับให้ไปอยู่อยุธยา ท่านให้ญาติโยมพระครูบาอาจารย์ไปส่ง ก็อยู่มากระทั่งปัจจุบัน นี้ก็ไม่ได้หนีไปไหน นี่คือเป็นหลักที่ว่า **เราปฏิบัติธรรมปฏิบัติอะไร ขอบอกจริงๆ ว่าการ ปฏิบัติธรรม คือการปฏิบัติตัวเอง อย่าไปปฏิบัติที่อื่นเลย** อย่างที่ว่าไปปฏิบัติที่หนองป่าพง ไปรักษาศีลวัดหนองป่าพง ศีลอยู่ที่ไหนก็รักษาได้ ปฏิบัติก็คือปฏิบัติที่ตัวเรา ถ้าเรามีสัจจะ ในการปฏิบัติ อาตมาเชื่อว่าทุกคนจะมีคุณสมบัติทางด้านพุทธศาสตร์ แน่นอนแหละมันก็ต้อง

ขัดอก ขัดใจกัน ธรรมดา ต้องฝืนความรู้สึก ที่เรียกว่า รู้จักข่มจิตตัวเองเอาไว้บ้าง เราทำมากี่ครั้ง กี่หน ไม่เห็นมันมีอะไรดีขึ้นมาเลย **ลองมาตั้งสัจจะในการปฏิบัติธรรมะ** เลิกอย่างที่หลวงปู่ เคยไปทุบขวดเหล้า มีโยมคนหนึ่ง ที่วัดอาตมา ตอนอาตมาไปอยู่ปีแรกๆ ปีสอง โยมทำโรงงานปูนซิเมนต์นี่แหละ เมา นิมนต์อาตมาไปทำบุญที่บ้าน พอดีหลวงปู่ไปก็นิมนต์หลวงปู่ไปกิจนิมนต์ด้วย หลวงปู่ท่านก็ไปกิจนิมนต์ สวดมนต์ แล้วหลวงปู่ท่านว่า *"โยมอาตมาขออะไรอย่างหนึ่งได้ไหม"* โยมก็ว่า *"ขออะไรหลวงพ่อ"* ขอขวดเหล้า เชื่อไหมว่าโยมคนนั้นเขามีสัจจะตั้งแต่วันนั้นมาเขาไม่ดื่มเหล้าอีกเลย และเขาก็มาช่วยอาตมาทำวัดตลอด คณะกรรมการที่วัดบึงลัฏฐิวันสมัยก่อน เป็นร้อยๆเยอะแยะมากมาย แต่อาตมาก็เห็นว่าไม่มีใครทำอะไรเลย อาตมาก็จับมือกับคนนี้แหละ ถามโยมว่า *"โยม เชื่อใจในอาตมาไหม เรามาจับมือกันนี่แหละ สร้างวัด"* เท่านั้นแหละโยม เราทำกันสองคน และทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แกมีสัจจะจริงๆ ไม่ดื่มเหล้าตั้งแต่วันนั้นมาที่ให้สัจจะกับพระเดชพระคุณกับหลวงปู่ เคารพในครูบาอาจารย์ เคารพในกิจกรรมต่างๆ คนเราถ้าทุกคนมีสัจจะในตัวเอง ชีวิตนี้ไม่ใช่ของเล่น ไม่ใช่ของสนุก เรามีทุกข์โขอยู่แล้ว มองซ้ายก็ทุกข์ มองขวาก็ทุกข์ มองหน้ามองหลังก็เป็นทุกข์หมด ฉะนั้นเราจะแก้ไขตัวนี้ด้วยวิธีการอย่างไร ลองเดินตามรอยพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ถ้าเดินตามรอยท่านมันจะเกิดอะไรขึ้นมา มองเผินๆ อาจจะเป็นลักษณะของคนโง่ๆ แต่มันไม่ใช่ มองเผินๆด้วยสายตาอาจจะเป็นอย่างนั้น ไปนั่งอยู่ในป่าในดง ไม่เห็นมีอะไรได้ มันได้อะไร จริงๆ แล้วมันได้มหาศาลเลยนะ

ชีวิตพ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่ผ่านปฏิบัติ เช่นหลวงปู่มั่น องค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประกาศยกย่องให้เป็นรางวัล เป็นบุคคลที่สำคัญของโลก เขาจะทำบุญปีนี้ ที่เรียกว่า *"ชาตกาลครบ 150 ปี"* ของพระเดชพระคุณหลวงปู่ นี่คือบุคคลที่สำคัญ ที่อยู่ในป่า เกิดมาจากป่าจริงๆ ความบริสุทธิ์นี้ถ้ามองเผินๆ เราจะไปเอาที่ไหน ถ้าไม่เอาที่ดวงใจ จะไปเอาที่ไหน ใครจะ

มารู้เท่าตัวเอง ในการกระทำของตัวเอง จะหลอกตัวเองไปทำไม ในเมื่อสังขารร่างกายมันก็เสื่อมไป เสื่อมไป จะหลอกไปทำไม แล้วจะเอาอะไร อาตมาบวชมานี้ไม่เคยคิดจะเอาอะไรจากใครเลย ไปอยู่อยุธยาสี่สิบปี ไม่เคยคิดจะไปขอของใคร ถ้าไม่มีก็ให้มันอดไป หรือตายไป หลวงปู่ท่านสอนไว้ นี่เป็นสิ่งที่เรียกว่า *"สัจจธรรม"* มันเป็นของจริง ถ้าของจริงอยู่กับใคร คนนั้นจะมีแต่ความสุขตลอดไป ถ้าไม่มีของจริง มีแต่ของหลอกๆ ปัจจุบันนี้มีของหลอกของปลอมเยอะ โดยเฉพาะประเทศจีน ส่งมาส่งมา ใครตาไม่ดีก็ได้ของปลอมไปใช้

ฉะนั้นธรรมะไม่ใช่ของหลอก เป็นของจริงพยายามหาให้ได้ เขี่ยให้ได้ ในครูบาอาจารย์ที่จะมาพูด มาคุยธรรมะทั้งหมด ไม่ใช่อยู่ที่ดิน ฟ้า อากาศ อยู่ที่หลวงปู่ ครูบาอาจารย์ แต่**มันอยู่ที่ตัวเรา เราจะเห็นตัวเองไหม เข้าใจตัวเองไหม จะมาหลอกลวงมันทำไม จะหลอกลวงใครก็หลอกลวงตัวเอง ถ้ามาหลอกลวงแล้วมันจะได้อะไร เราต้องกำจัดตัวเรา ถ้าเรารู้จักวิธีกำจัดแล้วเราจะเห็นว่าอะไรควรที่จะกำจัดและไม่กำจัด คนรวยล้นฟ้าก็ไม่สามารถเอาอะไรไปได้ เพราะมันเป็นสมบัติของโลก เราก็มีแต่ตัวเปล่ามา ได้ความสะดวกสบายเท่านั้นเอง และแล้วเราก็ตายจากโลกไป** อย่างพระเดชพระคุณหลวงปู่นี่ มีคุณสมบัติมากมายเหลือเกิน เช่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่ชา หรือครูบาอาจารย์ที่อาตมาเคยไปอยู่ด้วยหลายๆองค์ มีแต่คุณสมบัติที่ดีๆทั้งนั้นเลย ช้างเผือกที่อยู่ในป่า เห็นแล้วชื่นใจ พ่อแม่ครูบาอาจารย์บางองค์ เช่นหลวงปู่ฝั้น หลวงปู่คำดี หลายๆองค์ ไม่อยากให้อาตมาไปไหนเลย อยากให้อยู่ด้วย อาตมาไม่มีเป้าหมายที่จะอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาตมาไปสร้างวัดแล้ว ไปสร้างไว้ที่จังหวัดชลบุรี มีศาลา มีกุฏิเรียบร้อยหมดแล้ว จะไปอยู่ชลบุรี กลับมาลาพระเดชพระคุณหลวงปู่ หลวงปู่ไม่พูดสักคำ เฉย อาตมาพูดคำหนึ่งท่านก็เฉย พูดคำสองท่านก็เฉย อาตมาปลงผมให้ท่านด้วย พูดไปด้วย พอดีเป็นวันวิสาขบูชาพอดี จนปลงผมเสร็จก็จะลา ท่านก็พูดว่า *"ภณ อยู่ก่อน"* ไม่ให้ไปเลย ให้ไปอยู่ถ้ำแสงเพชรสองปี แล้วก็มีจดหมายเรียกลงมา

"กลับวัดบ้านก่อด่วน" พอกลับไปวัดบ้านก่อ พระเดชพระคุณหลวงปู่ท่านก็บอกว่า *"ให้ไปอยู่อยุธยา"* หัวใจแป้วเลย เพราะอะไร เพราะว่าอยุธยามีที่อยู่ 13 ไร่ เดินไม่ถึงนาทีก็พ้นเขตวัด เพราะที่มันนิดเดียว เราเคยอยู่ถ้ำแสงเพชร เคยอยู่หนองป่าพงมีแต่ป่ากว้างๆ อาตมาก็กราบเรียนท่านว่า ตอนนั้นก็มีครูบาอาจารย์ที่ว่างๆ เช่นหลวงพ่อเลี่ยมก็ยังว่าง หลวงพ่อชู หลวงพ่อคำ ล้วนแล้วแต่มีอายุพรรษามาก ความรู้ความฉลาดก็มากกว่าอาตมา คือเราเป็นพระที่โง่ๆ ยังมีหลายองค์ แต่ท่านไม่เอา ท่านจะเอาอาตมาไป ท่านว่า *"มันของใครก็ของมัน"* หรืออะไรทำนองนี่ ท่านพูดไม่เยอะ ท่านพูดขึ้นมาอีกคำหนึ่งว่า *"เลี้ยงลูกมาไม่ใช้ลูกแล้วจะไปใช้ใคร"* คำพูดคำนี้ทำให้อาตมาต้องหยุด ไม่พูดต่อไปอีกเลย แล้วแต่หลวงพ่อ แต่ก่อนเรียกท่านว่า หลวงพ่อ *"จะให้ไปไหนผมก็ไป"* ตั้งแต่นั้นมาอาตมาก็มาอยู่อยุธยาจนถึงปัจจุบันนี้ ตอนนี้ก็เจ็ดสิบสี่ เข้าเจ็ดสิบห้าใกล้จะตายแล้ว

ชีวิตมันนิดเดียวมันไม่มาก เราอยู่ไม่นานนะ แป๊บเดียว มันเป็นสิ่งที่แปลกมาก อาตมาไม่ได้มีความรู้ความฉลาดอะไร ไปเทศน์กรุงเทพ เคยไปเทศน์ในธรรมเนียมนะ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีต่างๆ เข้ามาฟังเป็นร้อยๆ เกือบสองร้อย เคยไปเทศน์ในที่ต่างๆ เทศน์เยอะเลย พระบ้าๆ บอๆ ก็เทศน์ไปเรื่อยๆ เฉื่อยๆ แต่ก็มีคนสนใจนะ มีตำรวจภาคหนึ่งภาคสอง มาอบรมที่วัด จนรับไม่ไหว ชีวิตที่เราจะอยู่นี้ เราไม่ได้เอาอะไรมาหลอกลวงใครเพื่อจะเอาอะไร เอามาทำไม เงินเราก็มี ไม่มีเงินเราก็บิณฑบาต บิณฑบาตทุกวัน ทุกวันอาหารการกินเยอะแยะมากมายกินไม่หมด เป้าหมายของเราคืออะไร เป้าหมายของเราคือธรรมะ ทุกคนเห็นยิ้มแย้มแจ่มใสเหมือนญาติของเรา อาตมาเข้ากับคนง่าย ทั้งผู้หญิง ทั้งผู้ชายเหมือนลูก เหมือนหลาน เหมือนพ่อ เหมือนแม่ เห็นแล้วมีความสุข ไปที่ไหนก็เหมือนกันคนเราถ้าอยู่ด้วยกันแบบธรรมะ มันมีความสุข ทำไมพระพุทธเจ้าถึงบอกว่า *"ธรรมทายาท"* เป็นญาติทางธรรมะ ถ้าเรามีธรรมะเหมือนกัน มันมีความสุข อย่างอาตมากับโยมที่ว่า ตั้งใจว่า

จะทำ จากสร้างศาลา สร้างโบสถ์ สร้างกันมาจนกระทั่งได้ตายจากไป น่าเสียดาย บรรพบุรุษหลายๆคนที่ช่วยสร้างวัดที่อาตมา หลวงปู่ท่านเป็นห่วงเพราะว่าไม่รู้จักใคร ท่านเลยเป็นห่วงแต่สิ่งที่ท่านเป็นห่วง ท่านก็ไปดูอาตมาแทบทุกปีเลย ครั้งสุดท้ายไปที่วัดบึงฯ ได้นอนแค่สองคืน ไม่ได้ไปวัดไหนอีกจนกระทั่งท่านเข้าโรงพยาบาลและมรณกรรม พระเดชพระคุณหลวงปู่ท่านมีอะไรที่แปลก ยิ่งดูยิ่งซึ้ง มีความเคารพใครจะว่าอย่างไรก็ช่าง ใครจะว่าหลวงพ่อชา เป็นแบบโน้น เป็นแบบนี้ อาตมาไม่สน อาตมาพยายามเอาธรรมะจากท่าน เขี่ยคุ้ยคุ้ยเขี่ยอยู่ที่นี้แหละ ที่หนองป่าพง จนกระทั่งเจอแล้ว เจอสิ่งที่เป็นประโยชน์ ฉะนั้นในชีวิตของเรา ถ้าหากว่าจะให้มันดี ไม่ใช่คนอื่นมาทำให้เราเมื่อไร อยู่วัดหนองป่าพงเป็นคนดีหมดถ้าอย่างนั้นไก่ป่า หมู หมา ก็ดีหมด มันไม่เกี่ยว ถ้าเราจะดี อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติไปเถอะเอาคำสอนที่ลึกซึ้ง เอาคำสอนที่เราจับได้ ไปปรับปรุงตัวเอง มองย้อนหลังของชีวิตสิ ชีวิตเรามีอะไร หรือถามตัวเองสิชีวิตของเราอะไรดีที่สุด เลิศที่สุด ประเสริฐที่สุด มันมีตรงไหนล่ะมีแต่ของปฏิกูลทั้งนั้น นี่คือเรื่องของเรื่องว่าเราเชื่อท่าน และก็ปฏิบัติตามท่าน ไปที่ไหนที่ไม่มีญาติไม่มี ทุกทีมีญาติหมด นี่คือเป็นสิ่งที่บอกว่า *“ธรรมทายาท”* มีธรรมะนี่เข้ากับใครก็ได้หมดเลย ดูเหมือนพ่อเรา เหมือนแม่เรา เหมือนลูกเรา เหมือนหลานเรา เห็นปฏิบัติจริงใจ ซื่อสัตย์ ปฏิบัติหน้าที่ที่ดีระหว่างกันและกัน ถ้าไว้ใจกันได้จะทำอะไรก็ดีหมด ถ้าคนที่ไว้ใจกันไม่ได้ทำอะไรก็เสียหมด ไม่เชื่อก็ลองคบกันดูนะ

ฉะนั้นสัจจธรรมมันเป็นสิ่งที่แปลกมาก ถ้าธรรมะเข้าถึงใครบุคคลนั้นเย็นสบาย เห็นไหมพระฝรั่งชาวยุโรป เขาเทศน์เสร็จแล้วเขาก็กลับแล้ว ขอโทษทีอาตมาไม่ได้ว่าพระฝรั่งนะเขาไม่ฟังเทศน์พระไทยหรอก เขาเก่งแล้ว เพราะท่านรู้ของท่าน ท่านเข้าใจของท่าน แล้วก็นำไปปฏิบัติพัฒนาปรับปรุงแก้ไขดูแล้วชื่นใจ เรามีญาติคือธรรมะ เราไม่รู้จักจริงๆ ว่าทางยุโรปเป็นใคร แต่เมื่ออาตมาไปแล้วให้การต้อนรับ ให้การเอาใจใส่ดูแล ซึ่งจริงๆว่า น้ำใจคน

มีธรรม แล้วย้อนไปถึงคนสมัยเก่า เขามีคุณสมบัติ เขาเรียกว่า คุณธรรมสูง มีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาสูง เมื่อคนที่มาจากประเทศจีน พ่อแม่มาก็ไม่มีอะไร มีเสื่อ ผ้า หมอนใบ จอบเสียม แค่นั้นแล้วก็มาทำ มาสร้าง แล้วก็เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา แต่สิ่งหนึ่งที่เขามีคือ ความมีเมตตา เห็นลูกคนอื่น ก็เหมือนลูกตัวเอง แต่ก่อนเขาจะตั้งน้ำไว้ที่หน้าบ้านใครเดินทางไป สมัยก่อนเขาเดินเท้า พอหิวก็มากินกัน บางทีก็มาขอข้าวขอน้ำกินได้หมด ลูกใคร หลานใคร ก็เมตตา กรุณา มุทิตา คุณธรรมตรงนี้มีกับคนสมัยเก่า แต่คนสมัยใหม่ไว้ใจไม่ได้ ยืมได้ เหมือนขอได้ ยิ่งเพื่อนเรายิ่งน่ารัก พอยืมไปปุ๊บ เพื่อนเอ่ยกูไม่มีแล้วโว้ย! ทวงครั้งหนึ่งก็แล้ว ครั้งสองก็แล้ว หนักเข้าก็ทะเลาะกัน เพื่อที่รักกัน เคยไหมเคยทะเลาะกันไหม ดูหน้าตาตรงนี้แล้ว ดูไม่หน้าจะรอดสักคน นี่แหละคือหลักธรรมะที่เราควรที่จะต้องศึกษา อย่าไปหลอกลวงตัวเอง เอาธรรมะเข้ามาไว้ที่ดวงใจ เราศึกษาธรรมะ เรามาปฏิบัติธรรมเพื่อบูชา การบูชา ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง หลวงปู่ท่านให้ปฏิบัติบูชา อย่างญาติโยมมานี่ บางคนก็ทานข้าวมื้อเดียวก็ขออนุโมทนา บางคนก็สองมื้อ บางคนก็กร๊อบแกร๊บเลยเวลาไปนิดหน่อย ดูเวลาโอ้ยไม่เป็นไร เหลือเวลาอยู่ห้านาทีกินได้ แหม! จริงๆแล้ว ถ้าเราตั้งสัจจะ อาตมาว่าบุคคลนั้นจะอยู่ตรงไหนก็ช่างเถอะรับรองมีแต่ความเจริญ มีแต่ความเยือกเย็น อย่างพระเดชพระคุณหลวงปู่ไปตรงไหน อาตมาก็นึกถึงพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเสด็จไปตรงไหนที่ไม่เป็นมงคลไม่มีเลย เสด็จไปตรงไหนเป็นมงคลที่นั้นเลย นึกถึงหลวงปู่ชาก็เหมือนกันสมัยก่อน ไม่ว่าท่านจะไปจังหวัดไหน ญาติโยมเยอะแยะ แต่ญาติโยมก็บ้าอยู่อย่างหนึ่ง พอหลวงปู่พูดอะไรมาตีเป็นหวยหมด โอ้โห้! จะห่อข้าวไปกินทุ่งนากลับมาก็ตีเป็นหวยอีก แปลกดี แต่หลวงปู่ก็พูดอะไร ก็ตีถูกนะ แค่จับกบใส่ข้อง ใส่ไห ก็เป็นหวยขึ้นมา มันก็แปลกดี ตอนนี้ก็หลวงปู่สี กำลังลักษณะแบบนั้น ไปนั่งเฝ้าหลวงปู่ หลวงปู่พูดเอาไปตีหวย จริงๆแล้วในหลักการของการปฏิบัติจริงๆ ของพวกเราพวกท่านทั้งหลาย ถึงเรา

จะไม่ถึงมรรคผล นิพพาน ถึงเราจะไม่สงบอย่างแท้จริง ก็ขอให้เป็นบางโอกาส ขอให้มีคุณธรรมฝังใจเราไว้บ้าง เพราะว่าเราจะเอาอะไรโลกใบนี้ไม่มีอะไรต้องเอาจริงๆ หลวงปู่ท่านไป ท่านเอาอะไรไป บ้านหลังนี้ ที่แปลงนี้ เงินก้อนนี้ ก็ไม่ได้เอาไป ท่านเอาแต่คุณสมบัติความเป็นอริยบุคคล เขาเรียกว่า *"บริสุทธิ์กาย"* กายท่านบริสุทธิ์ *"บริสุทธิ์วาจา"* วาจาท่านก็บริสุทธิ์ *"บริสุทธิ์ใจ"* ใจท่านก็บริสุทธิ์ เมื่อจิต กาย วาจา ใจ บริสุทธิ์ แม้ตายแล้วเผากระดูกเป็นพระธาตุเป็นแก้ว มันเป็นไปได้อย่างไร ถ้าคุณสมบัติตรงนี้ไม่มี จ้างก็ไม่มีทาง และคุณสมบัติตรงนี้แหละไปหาเอาที่ไหน มันหาไม่ได้ มันหาได้ที่ตัวเรา ถ้าเราโกหกตัวเอง ก็โกหกไปเรื่อย โกหกลูกหลานแย่ใช้ไม่ได้ สัจจธรรม พระพุทธเจ้าท่านว่า *"สัจจะ"* คือของไม่ตาย เพราะเรามีสัจจะในการปฏิบัติมันจะมีผลเกิดขึ้นทันที อย่างที่อาตมาเคยไปอยู่ป่าช้า *"กลัวผีไหม"* หลวงปู่ท่านถาม อาตมาว่า *"กลัวครับ"* กลัวไปอยู่ป่าช้าไป หลวงปู่ท่านว่า

มีปีหนึ่งนะ อาตมาไปจำพรรษาที่ปักษ์ใต้ เหลืออีกสิบห้าวันจะเข้าพรรษา ไปขอเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ไปป่าช้า ไปจำพรรษาในป่าช้า ป่าช้านั้นผีดุ ขนาดกลางวันยังอุ้มลูกร้องไห้อยู่เลย สวนยางเขาเป็นร้อยๆไร่ เขาปล่อยสวนยางทิ้งหมดเลย อาตมาก็ไปไปขอเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะตำบลท่านอนุมัติให้ตรงนั้น อาตมาก็อยู่มาสามเดือน ไปอยู่ได้อาทิตย์เดียวมีคนตายมาแล้ว คนแก่ ที่นั้นก็มีเมรุมีซองขึ้นเอาไว้เผา ที่อาตมาอยู่เขาจะมีถังใบหนึ่ง และก็มีบ่อน้ำอยู่ มีถัง มีปี๊บใบหนึ่ง แล้วก็มีเชือก พอที่จะใช้ได้ อาตมาก็เอาถังใบนั้นตักน้ำขึ้นมา แล้วก็เอามาต้มไว้ดื่ม คนตายคนที่หนึ่ง เขาก็เอาถัง เอาปี๊บที่อาตมาต้มน้ำกินไปใส่กระดูก แล้วเขาก็เอาไปล้างน้ำแล้วก็เอามาคว่ำไว้ เราจะบอกเขาก็ไม่กล้าบอก เราก็คิดว่าจะเอาน้ำที่ไหนดื่ม ไม่มีที่ต้ม ก็เอาหญ้าคาแห้งๆ ถูๆ ปี๊บ แล้วก็ล้างออกไปต้มน้ำกิน เชื่อไหมว่าแค่สามเดือนได้คนตายแปดคน กลัวไม่กลัวก็ต้องอยู่ แต่อยู่ป่าช้าที่ห่างจากหมู่บ้านเป็นสองกิโลเห็นจะได้ หรือประมาณกิโลกว่าๆ อย่างน้อยกิโลครึ่ง มีวันหนึ่ง ผู้หญิงอายุประมาณสามสิบปี ท้องประมาณสามเดือนไปตกเบ็ด แล้วจมน้ำตาย แล้วคนปักษ์ใต้เขาเอามาเผา

แต่หน้าตาก็ยังสวยอยู่น่ารักดี พอเขาเอาศพมา อาตมาก็มาเปิดหน้าดู อาตมาก็ถาม โยมผู้หญิงนี่เป็นอะไรตาย พอรู้ว่าผู้หญิงตายท้องกลม ความรู้สึกมันตก จิตมันตก เขาว่าคนตายท้องกลมมันดุ ก็ไม่เคยเห็น ไม่รู้ว่าดุจริงๆ หรือเปล่า อาตมาก็ไม่เคยเห็น แต่ปกติอาตมาจะต้องสวดมนต์พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ทุกวัน ถ้าไม่ถึงเที่ยงคืนยังไม่นอน ตั้งสัจจะเอาไว้อาตมาก็ปฏิบัติไป ศพที่ตายไปแล้ว สี่ ห้า หกคนนั้น รถชนตายบ้าง แก่ตายบ้าง ไม่เป็นไร แต่มาผู้หญิงคนนี้ จมน้ำตาย แต่มีท้องสามเดือน เขาเรียกว่าตายท้องกลม พอรู้แล้วเป็นอย่างไงจิตวิตก อาตมาก็นั่งสวดมนต์ พุทธคุณ ธรรมคุณ พอถึงสังฆคุณ มีเสียงร้องขึ้นมา อยู่ข้างๆ ที่เราอยู่ มันร้องขึ้นมาเสียงนี่โอ้ย! ขนหัวลุกหมดเลย อาตมาสวดมนต์ไม่ได้เลย คิดดูสิ ใจตกตาตุ่มโน้น มันร้องจนอาตมายังจำได้จนปัจจุบันนี้ จำแม่นด้วยนะ มันร้องเสียงเยือกเย็นมาก เอาไหมอาตมาจะร้องให้ฟัง พอเราสวดมนต์ไปพอมันร้องมาเราสวดไม่ได้เลย มันร้องเสียง ....อุ้ย! เย็นเข้าถึงกระดูกเลย มันร้องไม่หยุดเลย อาตมาพยายามตั้งสติ พอตั้งสติได้อาตมาทำจิตให้โมโห พอดีอยู่ข้างๆ มันมีขวดน้ำอยู่ขวดหนึ่ง อาตมาก็จับขวดน้ำขึ้นมา เฮ้ย! มึงจะร้องหาพ่อหาแม่มึงหรือ ปาขวดน้ำใส่ พอปาขวดน้ำใส่เสียงมันเหมือนขยับออกไปห่างออกไป อาตมาก็ตามไปอีก ลงจากที่สวดมนต์ คือสวดมนต์ไม่ได้แล้วก็เพราะว่าจิตมันไม่ไหวแล้ว แล้วมันก็ร้องอีก อาตมาก็โมโหจับท่อนไม้ขว้าง ปาไปสี่ห้าที่ แล้วเสียงก็ไปโน้นตรงที่เผา อาตมาก็ตามไปอีก ไปขว้างอีก เสียงก็เงียบ มันจริงไม่จริงเราไม่ทราบ แต่มันเกิดขึ้นกับอาตมาอย่างนี้ อาตมาก็กลับมาสวดมนต์ต่อจนจบ พอได้เวลาหกทุ่มอาตมาก็นอน ที่นอนก็เอาสังกะสีตีรอบๆ ไว้เฉพาะกันฝน กันแดด พอจะนอนก็เอากลดมุ้งลง แต่ก่อนใช้กลดเอาจีวรทำกลด ถ้าไม่ใช้จีวรทำกลด เดือดร้อนแน่เลย อาตมาเอาจีวรทำกลด พอเรานอนก็มาเคาะประตูสามที อาตมาก็ว่า อ้าว!ใครมาละดึกดื่นเที่ยงคืน เงียบไม่มีเสียงอาตมาก็เปิดประตูออกไปดู รอบๆที่เรานอน ไม่มีอะไร ไม่มีอาตมาก็นอนต่อ พอนอนกำลังจะหลับ

ก็เคาะอีก อาตมาก็เดินออกมาดูอีกครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สอง ครั้งที่สามอาตมาก็ว่า มึงจะเคาะหาพ่อหาแม่มึงหรือว่ะ อาตมาก็ด่าอีก โอ้! โดนด่านี่เงียบเลยนะ ผีก็กลัวด่าเหมือนกันนะ ก็เป็นสิ่งที่อาตมาก็ยังไม่เชื่อเลยว่ามันเกิดอะไรขึ้น แต่พอกลางวัน นอนหลับนะ ตอนนอนหลับนี่แหละ ก็ไม่อยากจะเชื่อว่ามันจริง อาตมานอนอยู่ข้างหนึ่ง แล้วก็มีเด็กผู้ชายนอนอยู่ตรงกลาง แล้วก็มีผู้หญิงนอนอยู่ข้างหนึ่ง จึงบอกว่า *"เขามาขอความเมตตา"* เขามาขอความเมตตาจากเรานี่ แล้วเราไปดุเขาทำไม แต่ถ้าเราไม่ดุเราก็ไม่มีกำลังเพราะจิตของเรามันตก อาตมาก็เลยขอโทษ ขออโหสิกรรมจากเขา และขออภัยด้วยที่ทำไปอย่างนี้เพราะว่าเราไม่ไหวแล้ว ก็ไม่อยากจะเชื่อว่ามันเป็นไปได้ มีวันหนึ่งอาตมาไปบิณฑบาตกลับมามีงูอยู่ตัวหนึ่ง ตัวเกือบวา มันห้อยอยู่ตรงหัวนอน มันเอาหัวมันหย่อนลงมาหาตัวเรา อาตมาก็เห้ย! มันมาจากไหนมันมาอยู่ตั้งแต่เมื่อไร เราก็ไม่เห็นมัน อาตมาก็เอาไม้เอาไปให้มันพันมันก็พันไม้นะ แล้วอาตมาก็เอามันออกไป ก็เหวี่ยงไปโน้นข้ามคลองไป แต่มันก็กลับมาฝั่งนี้อีกมันเป็นเรื่องที่แปลกมาก แล้วอาตมาก็อยู่คนเดียวด้วยไม่รู้จะไปพึ่งใคร อาตมาก็เหวี่ยงไปฝั่งโน้นก็ยังกลับมานอนที่เก่าอีก อาตมาก็ว่าเอาคงมีเวรมีกรรมต่อกันก็ไม่รู้จะทำอย่างไงก็ปล่อยไปพอได้สามวันงูเขาก็หายไป เรื่องนี้มันเป็นเรื่องที่แปลกว่ามันมีจริงหรือเปล่า สิ่งที่พระเดชพระคุณหลวงปู่สอนอาตมา ให้ไปอยู่ป่าช้าถ้ากลัวผี

อาตมาไป ห้าปีหกเดือนไปอยู่ตามป่าช้าทั้งนั้นเลย แล้วก็อยู่ที่เขาว่าถ้ำตรงนี้ผีดุอาตมาไปนี่ต้องที่เขาผูกคอตายที่ตรงนี้ อาตมาก็ไป ไปหมดทุกที่เลย แต่ความเมตตา ไม่มีอะไรเท่ากับความเมตตาดีที่สุด อย่าไปดุ อย่าไปด่า อย่าไปว่า ขอความเมตตา เพื่อนทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่ เจ็บตาย เราจะแผ่เมตตาไป บุญบารมีที่เคยสั่งสมมา คุณงามความดีเราก็แผ่เมตตาไปเท่าที่เราทำได้ มันเป็นจริงที่แปลกว่า มันมีจริงไหมถ้ามีพาไปดูสิ มันไม่สามารถที่จะทำได้ นี่คือในเป็นที่ชีวิตที่เป็นมา ที่ผ่านมา อาตมาก็ไม่รู้ว่าอาตมาผ่านมาได้

อย่างไร ทุกคนมีประสบการณ์ในชีวิต ชีวิตที่เราเกิดมา เราเลือกเกิดไม่ได้แต่เราเลือกการกระทำทางนี้ดีที่สุดแล้ว ที่ที่จะนำไปแห่งความสันติสุขทั้งภพนี้และภพหน้า ที่นักปราชญ์บัณฑิตท่านบอกว่า ปุญญานิ ปรโลกัสมิง ละจากโลกนี้ไปบุญที่เราสั่งสะสมไว้ตรงนี้แหละที่จะนำไปสู่ปรโลก ไม่ใช่ที่อื่นไกลนะ ไม่ใช่ว่าพ่อแม่จะทำให้เรา หรือครูบาอาจารย์ทำให้เราไปสวรรค์ ไปนิพพาน มันไม่ได้ เราต้องทำเอง ตัวนี้ตัวสำคัญมาก ถ้าเราไม่ละเอง เราไม่เลิกเองเราไม่ปล่อยเอง เราไม่วางเอง ไม่มีทางไม่มีสิทธิ เหมือนกับทานข้าว ทานยา

ฉะนั้นท่านทั้งหลายที่มานี่อาตมาเชื่อมั่นว่าทุกคนที่มา มาด้วยความบริสุทธิ์ใจ และก็มาด้วยความจริงใจ เห็นญาติโยมแล้วชื่นใจ เห็นคนไหนหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ดูแล้วมีความสุข เป็นลูกหลานของหลวงปู่ที่ได้เคยร่วมการทำบุญ ทำกุศล และก็เห็นทั้งพระ ทั้งเณรทั้งชี เห็นแล้วมันชื่นใจ นี่คือความเป็นสุข เราจะหาความสุขที่ไหน ก็หาความสุขที่ตัวเรานี่แหละ จงพยายามคิด นึกให้ถูก ถ้าคิดให้ถูกแล้วมันจะเป็นประโยชน์กับตัวเอง ถ้าคิดนึกไม่ถูกก็ไปคนละเรื่อง ฉะนั้นทุกคนทุกท่านที่มาร่วมกิจกรรมในงานประจำปีของพระเดชพระคุณของหลวงปู่เรา ยี่สิบแปดปีแป๊บเดียว ไม่อยากจะเชื่อเลยว่า อาตมาทำโรงทานน้ำปานะตั้งแต่ปีแรก ยี่สิบกว่าปี ถ้าคิดเป็นเงินไม่รู้เท่าไร สมมุติว่าปีละแสน อาตมาไม่ได้สนใจเรื่องนี่สนใจว่าจะปฏิบัติบูชาครูบาอาจารย์อย่างไร ญาติโยมวัดบึงก็เหมือนกัน อาตมาว่าพอแล้วทำมาเยอะแล้ว ญาติโยมก็ไม่ยอม จะทำ โยมก็ทำกันจริงๆ อาตมาก็ไม่รู้ว่าจะพูดอย่างไรก็ทำกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ น้ำปานะ แต่อาตมาไม่ทำอาหาร เพราะอาหารครูบาอาจารย์มีมากมายเยอะแยะแล้ว ก็ช่วยกันทำกัน เห็นญาติโยมมาบริโภคแล้วก็ชื่นใจ คือสิ่งที่เราและท่านทั้งหลายเห็นกันอยู่นี่แหละ มันเป็นบุญเป็นกุศลของพวกเราจริงๆ

ฉะนั้นพระเดชพระคุณหลวงปู่เรานี่เป็นบุคคลที่หามิได้อีกแล้ว ทุกคนทุกท่าน ให้มีสัจจะในการปฏิบัติ พยายามปรับปรุงปีนี้ ปีหน้า และปีต่อไป ก็ขอให้ทุกคนตั้งใจ ถ้ายังไม่ตาย

อาตมาก็จะมาอยู่ แต่ว่าสังขารร่างกายมันก็เสื่อมไปตามวิถีของธรรมชาติ แต่เราก็จะพยายามจะทำให้ดีที่สุด เท่าที่เราจะทำได้

ฉะนั้นในที่สุดนี้ ขออำนาจของคุณพระศรีรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่พวกเราพวกท่านเคารพบูชา โดยเฉพาะคุณธรรมทั้งหลายที่มีอยู่ในตัวของท่าน จะเป็นที่สนับสนุนตัวท่าน จะเป็นสิ่งที่จะทำให้ท่านมีความสุข และคุณธรรมที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ที่มีให้พวกเรา ศิษยานุศิษย์ทั้งบรรพชิต และคฤหัสถ์ ผู้ปฏิบัติตาม มีแต่ความสุขกาย สบายใจ ขออำนวยบุญกุศลที่ญาติโยมทั้งหลายบำเพ็ญมาทั้งอดีตทั้งปัจจุบันและอนาคตจะไปจงเป็นพละ เป็นเหตุเป็นปัจจัยส่งเสริมเพิ่มพูนบารมีให้ท่านทั้งหลายประสบแต่ความสุข ความเจริญ ปรารถนาสิ่งหนึ่งประการใดในทางที่ชอบประกอบด้วยธรรมขอความปรารถนานั้น จงสำเร็จประโยชน์แก่คุณโยมทุกคนทุกท่านเถิด

๑๕ มกราคม ๒๕๖๓
ณ วัดหนองป่าพง

การชนะความโกรธ

พระครูโอภาสวุฒิกร

ต่อไปเราจะได้ฟังธรรมตามกาล ตามเวลาที่เราได้ประพฤติปฏิบัติกันมา การฟังธรรมะก็เพื่อให้ได้เกิดความรู้ความฉลาด อย่างที่กล่าวไว้ตามภาษาบาลีว่า สุสฺสูสํ ลภเท ปญฺญํ ผู้ฟังด้วยดีปัญญาย่อมเกิด วันนี้เราจะพูดกันเรื่อง การชนะความโกรธ

การชนะความโกรธนี้เป็นที่ทำได้ยาก คนที่จะเอาชนะความโกรธได้นั้น ไม่ใช่เรื่องทำง่าย มันเป็นสิ่งที่ทรมาน มองเผินๆ มันไม่ยาก แต่ถ้ามองลึกๆ แล้วมันยากจริงๆ ความโกรธด้วยอารมณ์ต่างๆ ด้วยเหตุใดก็ตาม เมื่อมันเกิดขึ้นมาแล้วมันจะต้องทนทุกข์ด้วยประการต่างๆ ความโกรธจึงเป็นสิ่งที่ทำลายคนมากมาย ฉะนั้นการที่เราจะเอาชนะความโกรธนั้นมีหลายอย่าง

มีคนมาถามอาตมาเหมือนกันว่า จะเอาชนะความโกรธด้วยวิธีการอย่างไร มันก็ไม่น่าจะยากนะ มันก็อยู่ที่ตัวเราแล้ว บุคคลพึ่งเอาชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธเท่านั้น คือ อย่าไปด่าเขาสิ เขาด่าอย่างไรก็อย่าไปโกรธเขา เขาว่าอย่างไรก็อย่าไปโกรธเขาก็จบแล้ว แต่มันทำไม่ได้ ฉะนั้นเราก็ต้องฝึก ฝึกให้เป็นคนไม่โกรธ คือเขาด่าเราอย่าไปด่าตอบ ให้เขาด่าอยู่ฝ่ายเดียว เขาอยากด่าก็ด่าไป อยากว่าก็ว่าไป เราอย่าโกรธเขา อาตมาก็โดนด่าเหมือนกัน อาตมาก็ไม่โต้ ไม่ตอบ ไม่ต้องไปตัดพ้อต่อว่าอะไร เราก็นั่งอยู่เฉยๆ ฉะนั้นความดีก็เหมือนกัน เอาชนะความไม่ดีด้วยความดี เขาทำไม่ดีกับเรา เราก็ทำดีกับเขาต่อไปมันก็จบ ชนะความตระหนี่ด้วยการให้ คนตระหนี่ขี้เหนียว เราก็ให้สิ เอาชนะความรู้สึกของเราให้ได้ เราต้องพยายามฝึกเพราะการที่เราจะเอาความโกรธออกจากตัวเราไม่ใช่ของง่าย และต้องมีคุณธรรมพอสมควร

อาตมาจะยกตัวอย่างเรื่องของ นางอุตตรา ในสมัยครั้งพุทธกาล นางอุตตรานันทมาตา นางเป็นลูกเศรษฐีเมืองราชคฤห์ เมืองราชคฤห์คงจะเป็นเมืองใหญ่ เป็นเมืองหลวงในสมัยก่อน คงเหมือนกรุงเทพมหานครในปัจจุบันนี้ บิดาของนางอุตตรา ชื่อปุณณะเศรษฐี นางอุตตราและบิดาของนางนั้นเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา นับได้ว่าเป็นพุทธมามกะอย่างเคร่งครัด ต่อมานางอุตตราก็ได้ออกเรือนตามความเห็นของพ่อแม่ กับลูกชายเศรษฐีเหมือนกัน ซึ่งนางเองก็ไม่เต็มใจ แต่พ่อแม่ให้แต่ง นางก็แต่ง และออกเรือนไปอยู่บ้านพ่อสามี หลังจากนางแต่งงานไปแล้ว นางก็หาความสุขกับชีวิตการครองเรือนไม่ได้ มิหนำซ้ำนางไม่มีโอกาสได้เข้าวัด ทำบุญ ส่วนหนึ่งสามีของนางนั้นเป็นคนมิจฉาทิฐิ ไม่นับถือศาสนา

พระพุทธอีกต่างหาก จึงเป็นเหตุให้นางมีแต่ความทุกข์

เมื่อนายปุณณะเศรษฐีบิดาของนางอุตตราได้รู้ว่า ลูกสาวมีแต่ความทุกข์ด้วยประการต่างๆ บิดาจึงหาหนทางช่วยนาง จึงออกอุบาย นำเงินจำนวน ๑๕,๐๐๐ กหาปานะ หรือเท่ากับ ๓๙ ล้านบาท ให้เอาไปจ้างผู้หญิงที่งามที่สุดในสมัยนั้น นางสิริมาเป็นผู้หญิงที่สวยที่สุด เป็นนางนครโสเภณีแห่งเมืองราชคฤห์ นางอุตตราก็จ้างนางสิริมา ให้มาทำหน้าที่แทนคือมาบำเรอสามีแทนนาง เป็นเวลา ๑๕ วัน ซึ่งนางมีความตั้งใจว่าขอเวลา ๑๕ วันเพื่อให้นางได้ทำบุญ ทำทาน ถือศีลภาวนา

นางสิริมา เป็นน้องสาวของหมอชีวกโกมารภัจจ์ ซึ่งหมอชีวกโกมารภัจจ์นี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีบุญวาสนา บารมี ได้ดูแลอุปัฏฐากเป็นหมอประจำตัวพระพุทธเจ้า

เมื่อนางอุตตรา ได้จ้างนางสิริมาให้มาบำรุงบำเรอสามีของนาง นางก็มีความสุขมากได้มีโอกาสทำบุญ ทำทาน ถวายภัตตาหาร นางอุตตราได้นิมนต์พระภิกษุสงฆ์มารับภัตตาหารที่บ้านของนางเป็นเวลา ๑๕ วัน วันหนึ่งเมื่อสามีของนางอุตตราเห็นนางกำลังวุ่นวายทำอาหารการกิน เพื่อภัตตาหารถวายพระภิกษุสงฆ์อยู่กับบรรดาคนรับใช้ ก็หัวเราะ หัวเราะอย่างสมเพชคิดว่า นางอุตตรานี่โง่เขลา ส่วนนางสิริมานั้น ซึ่งนางมาทำหน้าที่แทนนางอุตตราเมื่อเห็นสามีของนางอุตตรา หัวเราะยิ้มให้นางอุตตราก็เกิดความเข้าใจผิด เกิดความหึงหวงก็โกรธ พอดีนางอุตตรากำลังทำอาหารการกินอยู่กับคนรับใช้เพื่อถวายพระพุทธเจ้า และพระภิกษุสงฆ์ ขณะนั้นน้ำเนยใสร้อนๆ กำลังเดือด นางสิริมา ด้วยความหึง หน้ามืด ก็เดินตรงเข้าไปเพื่อจะเอากระบวยตักน้ำเนยใสเพื่อจะมาราดนางอุตตรา เมื่อนางอุตตราเห็นอาการของนางสิริมา นางอุตตราจึงแผ่เมตตาจิต อธิษฐานจิตว่า *“นางผู้นี้มีคุณกับเรา ถ้าไม่ได้นางเราคงไม่มีโอกาสได้ทำบุญถวายทาน หากนางคิดโกรธเคืองเราด้วยเรื่องใด เราจะไม่โกรธตอบนาง หากนางจะเอาน้ำเนยใสมาราดเรา ขอให้เราอย่าได้ร้อนเลย”* เมื่อนางสิริมาเอา

น้ำเนยใสสาดใส่หน้านางอุตตรา ปรากฏว่าน้ำเนยใสร้อนๆนั้นกับไม่มีความร้อนเลย บ่าวไพร่นางอุตตราที่ทำงานอยู่ต่างพากันโกรธแค้น ทำร้าย ทุบตีนางสิริมา แต่นางอุตตราก็ห้ามไม่ให้ทำร้ายนางสิริมา

นางสิริมาสำนึกผิด ที่ไปหึงหวงนางอุตตรา *"คนเรานี้ก็แปลกเขาจ้างมาให้ดูแลบำเรอสามีเขา ก็ยังจะมาหึงหวงภรรยาเขา"* นางอุตตรานั้นมีความเมตตาสูง นางเป็นพุทธมามกะเป็นผู้ที่มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ไม่โกรธ ไม่อาฆาต ไม่พยาบาทอยู่แล้วกับสิ่งเหล่านี้ นางสิริมานั้นสำนึกผิด ที่นางอุตตรานั้นไม่ถือโทษ จึงไปขอโทษนางอุตตรา

เมื่อนางสิริมานั้นมาขอโทษนางอุตตรา ด้วยความสำนึกผิด นางอุตตราจึงบอกว่า *"ไม่ได้เธอจะมาขอโทษฉันไม่ได้ บิดาของฉันคือพระผู้มีพระภาคเจ้า ฉันจะยกโทษให้ ก็ต่อเมื่อบิดาของฉันยกโทษให้เธอก่อน"* ฉันนี่มีพ่อเป็นที่พึ่ง นางสิริมาก็ทำตาม เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมารับบิณฑบาตที่บ้านนางอุตตรา นางสิริมาก็หมอบแทบเท้าพระพุทธองค์ แล้วก็กราบทูลเรื่องความผิดของตัวเอง แล้วก็ขออภัยโทษ พระผู้มีพระภาคเจ้าก็ตรัสสอนนางสิริมา *"พึงชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ"*

นางอุตตรา นางนี่เป็นผู้ที่มีจิตใจสูง เพราะนางไม่โกรธเลย ใครจะมานอนกับสามีฉัน ฉันก็ไม่โกรธ เพราะนางจ้างมาด้วย จ้างมาด้วยเงิน ๑๕,๐๐๐ กหาปานะ เพื่อให้มานอนกับสามีของนาง เพื่อนางจะได้ทำบุญ นางไม่ยุ่งกับเรื่องพวกนี้ นางหาความสุขไม่ได้กับเรื่องพวกนี้ นางก็หาความสุขกับการทำบุญ ทำทาน

"เอาชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ" ทำได้ไหม แค่ได้ยินข่าวว่าเขามาพูดกับสามีก็ยังโกรธสะบัดสะบิ้งแล้ว แค่มีผู้หญิงเดินผ่านสามีก็เดือดร้อนแล้ว เห็นไหมถึงมีการฆ่ากันมีการยิงกัน เพราะความหึง ความหวง

นางสิริมานี่ก็หึงหวง ทั้งที่ถูกจ้างมาให้มานอนกับสามีเขา นางอุตตราเองที่เป็นภรรยา

แท้ๆ นางกับไม่หึง ไม่หวง กับเป็นคนที่มีจิตใจที่สูงส่ง ด้วยการทำบุญทำทาน ฉะนั้น *"ชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ"* จงพยายามว่าเขาจะด่า เขาจะว่า ก็ไม่โต้ตอบ เอาความดีดีกว่า เอาความดีชนะความไม่ดี การเอาชนะ ชนะคนอื่นยังไม่เลิศประเสริฐ อาตมาพูดอยู่เสมอว่า *"ชนะคนอื่นร้อยครั้ง พันครั้ง ยังไม่ประเสริฐเลิศเท่าเอาชนะความรู้สึกของตัวเอง"*

อย่างนางอุตตรา ที่เอาชนะความรู้สึก ให้อภัยนางสิริมาที่คิดทำลายตัวเอง ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้มันเป็นความจริง เราต้องพยายามทำสิ่งที่มันเป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งตนเองและคนอื่น นางอุตตรานี่เป็นบุคคลที่น่าอนุโมทนา เพราะว่าอยู่กับสามีก็หาความสุขไม่ได้ จึงหาคนให้มาทำหน้าที่แทน มาเป็นภรรยาแทน ตัวเองก็ได้ไปทำบุญ ทำทาน เป็นสิ่งที่แปลกในครั้งพุทธกาลนั้นเขามีทำแบบนี้ ไม่รู้ว่าปัจจุบันนี้จะมีหรือเปล่า มีใครบางที่เสียสละ เอาสามีให้คนอื่น แล้วตัวเองไปทำบุญ นางอุตตรานี้ไม่ใช่บุคคลธรรมดานะ อาตมาว่านางบรรลุอย่างน้อยก็โสดาบันขึ้นไป คือน้ำจิต น้ำใจ อันประเสริฐเลิศของนาง คือความโกรธไม่มีเลย ถึงนางสิริมา จะเอาน้ำเนยใสมาราดเพื่อทำร้าย นางก็ไม่โกรธ นางสิริมาต่างหากที่ต้องเจ็บตัวเองถูกคนรับใช้ของนางอุตตราทำร้ายเอา แต่นางสิริมาก็ได้บรรลุโสดานะ นั้นเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าอาจจะเป็นผลบุญผลกรรมมาตั้งแต่อดีตก็ได้ เขาทั้งสองคนอาจเคยร่วมกัน นางสิริมาทำร้ายนางอุตตรา แต่นางอุตตราไม่โกรธ ไม่อาฆาต ไม่พยาบาท นั้นเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่า เป็นผู้ที่มีจิตใจสูง

ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงบอกว่า *"ชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ"* อย่างพวกเรานี่เวลาโกรธ นี่ทำสะบัดสะบิ้ง พอพูดผิดหูหน่อย สามวัน สี่วัน ก็ยังไม่หายโกรธ นี่แหละความโกรธเป็นสิ่งที่อันตราย คือไม่สามารถที่จะประพฤติพรหมจรรย์ได้ การประพฤติพรหมจรรย์ต้องเป็นผู้ที่มีความเมตตา สำรวม สังวร ระวังหลายๆอย่าง ถ้าเรามัวแต่มาโกรธ มาเกลียด มาอาฆาตพยาบาท มันไม่ได้บุญ บุญอาจจะเข้าไม่ถึงเลย หลวงปู่ชาท่านว่า *"น้ำเก่าไม่เทออก น้ำใหม่*

เข้าไม่ได้” ความโลภก็เต็มตัว ความโกรธก็เต็มตัว ความหลงก็เต็มตัว กิเลสตัณหาก็เต็มตัว แล้วไม่เอาออก แล้วศีล ธรรม มันจะเข้ามาได้อย่างไร *“ศีลก็เข้าไม่ได้ สมาธิก็เข้าไม่ได้ ธรรมก็เข้าไม่ได้”* เมื่อเข้าไม่ได้ก็เป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ด้วยประการต่างๆ ดูนางอุตตรานี่เป็นตัวอย่าง นางเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด คือนางไม่มีความโกรธ ความอาฆาต พยาบาทต่อนางสิริมาเลย

เป็นสิ่งที่แปลกว่า บุคคลที่บำเพ็ญคุณงามความดีแล้ว เป็นสิ่งที่น่าอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง ด้วยอำนาจบุญกุศลของนางอุตตรา ขนาดน้ำเนยใสร้อนๆ สาดไปที่หน้าก็ยังไม่เป็นอะไร อย่างว่านะบุญความดีชนะความไม่ดี ความไม่โกรธชนะความโกรธ คนด่าเราเราไม่ด่าตอบก็นับว่าดีแล้ว รู้ไหม รู้ว่าเขาด่าเรา ความดีกับความไม่ดีมันอยู่ใกล้ๆกัน อาตมาถึงพูดเสมอว่า ความรู้กับความดีมันต่างกันนะ ไม่ใช่คนมีความรู้แล้วจะเป็นคนดี ความรู้กับความดี คนละอย่าง ฉะนั้นเราจงมาทำความดีกัน ความรู้เป็นความดีนั้นหาไม่ ความรู้ก็คือความรู้ ความดีก็คือความดี การที่เราอยู่รวมกันได้ต้องอาศัยน้ำจิต น้ำใจ เอื้อเฟื้อระหว่างกันและกัน คุณมีน้ำใจต่อผม ผมมีน้ำใจต่อคุณ ก็อยู่ด้วยกันได้

การโกรธ การเกลียด การอาฆาต การพยาบาท จองล้าง จองผลาญ ระหว่างกันและกัน หาความสุขไม่ได้ จงพยายามตั้งอกตั้งใจกับการโกรธ โดยฝึกให้ไม่โกรธ ลองไม่โกรธสิ อาตมาเคยถามอยู่เสมอว่า *“ตั้งแต่เกิดมานี่โกรธกี่ครั้ง”* แล้วเคยเบื่อความโกรธของตัวเองไหม แล้วทำไมถึงไม่เบื่อ แต่เวลาทำการทำงานนั้นเบื่อ แต่เวลาความโกรธนั้นไม่เบื่อเห็นไหม นางจิญจมาณวิกา ในครั้งพุทธกาล

พระพุทธเจ้ากำลังแสดงธรรมให้บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายฟัง นางจิญจมาณวิกาพวกของเดียรถีย์แกล้งทำว่ามีท้อง มาด่าว่าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ตรัสกับนางจิญจมาณวิกาว่า *“น้องหญิง ไม่ใครรู้เรื่องนี้ นอกจากเราสองคนเท่านั้น กับเรื่องที่เกิดขึ้นนี้”*

นางก็โมโห เต้นแรงเต้นกา ผ้าที่มัดท้องไว้ก็หลุด ชาวพุทธบริษัททั้งหลายก็พากันรุมประชาทัณฑ์ เช่นเดียวกับเรื่องของนางอุตตรา ที่นางสิริมาจะเข้ามาทำร้ายนางอุตตราแต่ว่าด้วยอำนาจบุญกุศลของนางอุตตรา ทำให้นางไม่เป็นอะไร นางกับมีความเมตตา สงสารต่อนางสิริมา

ฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง **คนเราอยู่ด้วยกันอย่าไปโกรธ อย่าไปอาฆาต อย่าไปพยาบาทกันเลย คนเรามีบุญ มีวาสนาไม่เท่ากัน การอยู่ร่วมกันต้องอาศัยซึ่งกันและกัน** ถ้าไม่มีคนอยู่ก็ต้องอาศัยหมา อาศัยแมว เลี้ยงไว้ก็ยังดี เป็นเพื่อนแก้เหงา มีบางคนอาตมาเคยพูดให้ฟังอยู่ *"มีคนหนึ่งเขาอยู่กับแม่ ทำงานบริษัทเลี้ยงแม่ มีเงินมีทองมากมาย ทำงานบริษัทต่างประเทศก็สบายเลี้ยงแม่ บอกอาตมาว่า อยู่กับแม่สองคน เดียวพอแม่ตายจะมาอยู่วัดสบายดี แต่พอแม่ตายก็เลี้ยงหมา เลี้ยงเป็นสิบๆตัว ไม่ได้เอาเงินมาทำบุญ หมาอย่างเดียว สุดท้ายก็ทุกข์ไม่รู้ปากใคร ปากหมากับปากคน วุ่นวายกัน นี่แหละสัตว์โลก"* สัตว์โลกนี่เป็นไปตามกรรม บางคนรักหมามาก ใครจะไปแตะหมาไม่ได้เลย ไปแตะหน่อยมีเรื่องมีราวกัน

ในฐานะที่พวกเราทั้งหลายเป็นพุทธบริษัท มาศึกษาข้อมูลในด้านของการประพฤติปฏิบัติ การศึกษาข้อมูลในการปฏิบัติเราก็ต้องอาศัยหลักที่ผู้รู้ท่านวางเอาไว้ การศึกษาก็คือความรู้ พอรู้แล้วก็ปฏิบัติกันไป การปฏิบัตินี้เป็นเหตุ เป็นปัจจัย เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย

ความโกรธของคน ถ้าเราไม่มีการประพฤติ ไม่มีการปฏิบัติเราก็ไม่มีโอกาสละความโกรธได้ เราต้องฝึกไม่ให้โกรธ ความโกรธมีก็ไม่ให้โกรธ ความอาฆาตพยาบาทมีก็อย่าให้มี เราจงพยายามฝืนความรู้สึกด้วยความเมตตา คำว่าเมตตา เป็นเครื่องค้ำจุนโลก เราจะไปโกรธทำไมในสิ่งที่ไม่ควรจะโกรธ ถึงน่าโกรธเราก็ไม่โกรธ เพราะอะไร เพราะคนที่เขาด้อยกว่าเราก็มีเยอะ คนที่เขาต่ำกว่าเราก็มีมาก เราจะไปทะเลาะเบาะแว้งกับเขาทำไม สิ่งเหล่านั้นมันเป็นเรื่องธรรมดา สัตว์ทั้งหลายที่เราเลี้ยง เราก็รักมัน มันก็รักเราเป็นธรรมชาติ หมู หมา ช้าง ม้า วัว ควาย มันก็รัก รักเจ้าของเช่นเดียวกัน คนเราเกิดมาก็ต้องรักกัน เมื่อมีความรักระหว่าง

กันและกันก็เป็นธรรมดาที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน แต่เมื่อมันหาความสุขไม่ได้ แล้วจะต้องทำอย่างไร มันมีความสุขด้วยการทำบุญ เงินทอง ข้าวของ ที่ตนเองมีนี่ให้ความสุขกับคนอื่นเขา ด้วยการทำบุญ ด้วยการทำทาน ก็นับว่าเป็นบุญ เป็นกุศลส่วนหนึ่ง

ฉะนั้นพุทธบริษัททั้งหลาย การทำบุญ ทำทานนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้พวกเรามีความสุขได้ ผู้ที่ทำบุญทั้งหลายนี้จึงเป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งตนเองและคนอื่น สิ่งที่พวกเราและท่านทั้งหลายทำกันอยู่นี้มันเป็นประโยชน์จริงๆ **จงพยายามว่า ความโกรธอย่าให้มี ถ้ามีก็พยายามระงับความโกรธ อาตมาจึงพูดเสมอว่า *"ความโกรธเกิดขึ้นก็ให้มันโกรธ แต่อย่าแสดงออก"* อย่าแสดงทางมือ ทางเท้า ทางหู ทางตา อย่าแสดงออก จงนิ่งๆ อยู่เฉยๆ ได้ไหม**

ถ้าทำได้ก็คือสงบ ถ้ายังไม่ได้ก็ต้องฝึกต่อไป การถูกด่า ถูกว่าก็เหมือนกัน ก็อย่าไปด่าตอบ อย่าไปว่าตอบ ถ้าเราไปด่าตอบ ว่าตอบก็เหมือนกับเราโยนไม้เข้าไฟ ถ้าโยนไม้เข้าไฟมันดับไหม มันไม่ดับนะ มันก็ลุกทั้งปีทั้งชาติ เหมือนกับน้ำมัน เอาน้ำมันราดลงไปไฟก็ลุกขึ้นมาทันที ฉะนั้นอย่าไปตัดพ้อต่อว่ากับใครทั้งนั้น เขาทำไม่ดี เราก็ทำดีตอบ อย่างนางอุตตรา นางทำดีของนางไปเรื่อยๆเพราะนางเป็นพุทธมามกะ นางฝึกของนางดีแล้ว นางไม่หวั่นไหวกับโลกธรรมแล้ว ถึงแม้จะแต่งงานนางก็แต่งไปเฉพาะสังขารร่างกายเท่านั้น นางก็ไม่ได้ไปมีความสุขกับสิ่งเหล่านั้นเลย นางสุขกับการทำบุญ ทำกุศล ของนาง

ฉะนั้นจงจำเป็นว่า เราเกิดมาไม่มีอะไรจะมีความสุขเท่ากับการทำบุญ ทำทาน ความสุขที่มีเงิน มีทอง มีข้าว มีของ มีทรัพย์สมบัติ มีสามี มีภรรยา จะหาความสุขที่แทนจริง มันไม่ใช่เลย มันกลับเป็นความสุขที่เต็มไปด้วยความทุกข์ มีลูกกี่คนก็ทุกข์เท่านั้น มีลูกห้าคนก็ทุกข์ห้าเรื่อง มีลูกสิบคนก็ทุกข์สิบเรื่อง มีเท่าไรก็ทุกข์เท่านั้น

ฉะนั้นจงพยายามมาศึกษาข้อมูลในด้านของพระพุทธศาสนา การที่เรามาศึกษาข้อมูลในการประพฤติในการปฏิบัติเป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งตนเองและคนอื่น เรามาศึกษาว่าการที่จะไม่โกรธ เราต้องมีการฝึก เอาตัวอย่างของเรื่องนางอุตตรา ถ้าหากเป็นเรา โดนน้ำร้อนๆสาด จะเกิดอะไรขึ้น ทั้งตบ ทั้งตี ทั้งมือ ทั้งเท้า ทั้งปาก แต่นี้นางอุตตราเขานิ่ง เขาสงบน่ายกย่อง นี่แหละบุคคลที่ไม่มีบาป บุคคลที่ทำแต่กุศล ผลบุญ อาตมาว่าเกิดชาติหน้าคงไปเสวยความสุข หรืออาจจะไม่ได้เกิดเลย บรรลุโสดาบัน สกิทาคามิ อาจจะไปถึงไหนก็ไม่ทราบเหมือนกัน แต่ว่า**บุคคลที่มีความโกรธเป็นทุกข์นะ**

ฉะนั้นในฐานะที่พวกเราพุทธบริษัททั้งหลายได้ศึกษาข้อมูลในการประพฤติปฏิบัติฝึกมาทั้งหลายปีแล้วได้อะไรบ้าง บางคนเข้าวัดมาตั้งหลายปี ตั้งแต่เกิดเข้าวัดมา รับศีลมาแล้วกี่ครั้ง อาตมาว่า รับมาเป็นร้อยๆ เป็นพันๆ ครั้ง แต่ไม่มีศีลสักข้อนี้มันน่าสงสาร แต่ถ้าเรามาศึกษาข้อมูล ในการประพฤติในการปฏิบัติจะรับศีลจากพระหรือจะไม่ได้รับจากพระ

เราก็ปฏิบัติได้ อย่างคนบางประเทศเขาไม่มีศีล แต่เขาไม่ฆ่าสัตว์ และเขาก็ไม่ลักขโมยของใคร แม้กระทั่งลูกเมียของคนอื่น เขาก็ไม่ไปล่วงเกินลูกเมียใคร นั้นก็ถือว่าเป็นการกระทำที่มีศีลอย่างหนึ่ง และการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ เขาก็ไม่พูด ก็ถือว่าเป็นศีลของเขา พูดตรงไปตรงมามีความจริง เป็นคำสัตย์ก็ถือว่าเป็นผู้ที่มีศีล น้ำเมาเขาก็ไม่ดื่ม เขาก็ดื่มน้ำที่มีประโยชน์ต่อสังขารร่างกาย ก็ถือว่าเขามีศีลห้าแล้ว เขาไม่ต้องรับศีลจากพระ แต่เขาก็มีศีล "โยมก็เหมือนกัน ไม่ต้องไปรับจากพระ แค่**เราไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดในกาม พูดจาให้จริงทำให้จริง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับของมึนเมา มันก็เป็นศีลอยู่แล้ว**

คนที่มีศีลจึงเป็นบุคคลที่น่าสรรเสริญ น่ายกย่องเป็นอย่างยิ่ง คุณผู้ชายก็ดี คุณผู้หญิงก็ดี หากมีศีล มีธรรม จะนำประโยชน์ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ ในฐานะที่เราเป็นพุทธบริษัททั้งหลาย การที่เรามาศึกษาการประพฤติการปฏิบัติเราต้องศึกษาให้ถึงจุด อาตมาถึงพูดเสมอว่า ***"ทำอะไรถ้าไม่ถึงจุด หยุดเสียก่อนมันก็ไม่ได้ผล"*** การทำงานก็เหมือนกัน ทำ ทำ แล้วก็ทิ้งไปมันก็ไม่ได้ผล จะทำกิจกรรมอะไรก็ตามถ้าทำครึ่งๆกลางๆ แล้วทิ้งไปมันก็ไม่ได้ผล มารักษาศีลภาวนา ทำไปก็ไม่ได้ผลเพราะทำครึ่งๆ กลางๆ เมื่อเป็นเช่นนี้จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างไร

การทำอะไรก็แล้วแต่ ถ้าทำไม่จริง มันก็จะไม่จริง ได้แค่ทดลองดู ทดลองทำ มาลองดูมาลองปฏิบัติ มันก็ได้แค่ลอง ถ้าทำไม่ถึงจุด จะหยุดไม่ได้ ฉะนั้นเป้าหมายของเราคืออะไร คือให้มันถึงจุด ชีวิตนี้อุทิศตัวเองเพื่ออะไร ถ้าเป็นนักบวชก็ต้องอุทิศตัวเองให้เป็นนักบวชอย่างแท้จริง สิ่งใดที่นักบวชควรจะต้องทำ สิ่งใดที่นักบวชควรจะต้องศึกษา สิ่งไหนที่นักบวชควรจะต้องแสวงหา ก็ต้องทำสิ่งนั้นเพื่อให้เป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งตนเองและคนอื่น ถ้าทำถึงจุด แล้วมันจะมีผล ถ้าไม่ถึงจุดมันจะไม่มีผล เหมือนกับมะม่วงก็ดี หรือผลไม้ทุกชิ้น ถ้ามันไม่สุก จะไปทำอย่างไรมันก็ไม่หวาน ถึงลูกใหญ่ก็จริงอยู่ เช่นทุเรียน มันลูกใหญ่ถ้าเราเอามาบ่มให้มันเหลือง ให้มันมีหอมให้มันมีกลิ่น แต่ว่าเมื่อเราผ่าออกมาแล้ว กินแล้วมันไม่หวาน เพราะมันยังไม่ได้เวลา ยังไม่ได้กาลเทศะ ยังไม่ได้กาลเวลาของมัน ถ้ามันได้เวลาของมัน มันจะหวานเอง

แล้วหวานมาจากไหน มาจากฝาด มาจากเปรี้ยว แล้วก็กลายเป็นหวาน ผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย ถ้าท่านใดปฏิบัติให้ถึงจุดแล้วมันก็จะหวานเอง ผู้ที่กระทำอะไรก็เหมือนกันถ้าทำถึงจุดมันจะมีผลเอง ถ้า**เราทำให้ถึงจุดมันจะมีประโยชน์เกื้อกูลต่อตนเองและผู้อื่นอย่างแน่นอน ฉะนั้น การปฏิบัติธรรมก็คือการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย**

บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายที่มาปฏิบัติธรรม ก็มาปฏิบัติกันเพื่อให้เป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งตนเองและคนอื่น กาลเวลาที่ผ่านไปไม่ใช่แค่การเวลาที่ผ่านไปอย่างเดียว แต่เราต้องผ่านไปด้วย สังขารร่างกายก็ต้องผ่านไป อาตมาว่า เอาตัวอย่างตามนางอุตตรา ดีกว่า คือไม่ต้องไปโกรธ เราปฏิบัติตัวเดียวว่า ชาตินี้เราจะไม่โกรธให้ใคร อาตมานี้มีนิสัยอย่างหนึ่งนะ คือว่า ***“โกรธไหม อาตมามีความโกรธแต่ว่าอาตมาไม่โกรธ ความอาฆาตเราก็ไม่อาฆาตพยาบาทกับใคร อาตมาก็ปฏิบัติของอาตมาแบบนี้เพื่อความสงบสุข”*** การที่เราจะมาระงับความโกรธนั้น ไม่ใช่ว่าจะเป็นของที่จะระงับได้ง่าย แต่ต้องมีการฝึก มีการอบรม เช่น นางอุตตรานี้ นางเป็นพุทธมามกะอย่างเคร่งครัด เมื่อมาได้ยินได้ฟังจากพระพุทธเจ้า แล้วก็เอาความโกรธนั้นออกไปจากจิตใจของนางได้ ก็นับว่าเป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด เพราะว่าผู้ที่ระงับความโกรธได้นั้นไม่ใช่บุคคลธรรมดา เป็นผู้ที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีจิตใจที่กล้าหาญ เป็นผู้ที่มีจิตใจที่ยึดมั่นในความดี หรือในหลักการที่ถูกต้อง

การที่จะระงับความโกรธนั้น บุคคลธรรมดาทั่วไปเมื่อได้ยิน ได้ฟัง สิ่งที่มากระทบก็ต้องโกรธเป็นธรรมดา ความโกรธนี้เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ฉะนั้นเราจงพยายามว่ารับรู้ความรู้สึกต่างๆที่มันเกิดขึ้นมา ว่าความโกรธมันเป็นอย่างไร ทุกคนมีอาการของความโกรธที่แสดงออกมา อย่างที่**พระพุทธเจ้ากล่าวว่า** ***“โมฆะบุรุษทั้งหลาย พวกเธอทำสิ่งนั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์เลย ไม่ได้เป็นไรเพื่อมรรค เพื่อผลเลย แต่เป็นไปเพื่อความเสื่อมเสีย”*** **นี่คือพระพุทธเจ้าไม่ได้โกรธ แต่พระองค์แสดงออกการถึงความโกรธ เพื่อให้ท่านทั้งหลาย**

ได้รู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดี ทำไปแล้วเกิดความเสียหาย และไม่ควรที่จะทำต่อไป ฉะนั้นผู้ที่ปฏิบัติทั้งหลายนั้นจึงเป็นผู้ที่แสดงถึงความอดทน อดกลั้น ในสิ่งที่เราจะต้องเห็น ต้องพบต้องเจอต้องได้

อย่างนางอุตตรา ผู้ที่มีคุณสมบัติของผู้ที่ศึกษาพระพุทธศาสนา มีจิตใจที่เบิกบานเพลิดเพลินกับการทำบุญ ทำทาน ไม่วุ่นวายกับสิ่งต่างๆ ไม่วุ่นวายกับกามคุณ แต่เน้นในการทำบุญ ทำทาน ถูกด่า ถูกว่า ถูกเหยียดหยาม แม้กระทั่งถูกทำร้าย นางก็ไม่โกรธเพราะนางมีคุณธรรม **ครั้งพุทธกาลเขาจะถือสัจจะเป็นใหญ่ ถ้าในปัจจุบันเราถือสัจจะเป็นใหญ่บุคคลนั้นจะอยู่ที่ไหน บุคคลนั้นน่าจะสบาย**

อาตมาเชื่อมั่นในคุณธรรม ถือสัจจะในตัวเอง ถ้าหากเราทำอะไรลงไป ถ้ามันชั่วก็ขอให้มันตายอย่าให้มันอยู่ต่อไปในโลกนี้ ให้มันตายไปเลยคืนนี้ วันนี้ พรุ่งนี้ เวลานี้ ถ้ามันชั่วจริงๆ แต่ถ้ามันทำดี ทุกอย่างก็ขอให้มันดีไปหมด คือลักษณะเราต้องทำตัวเอง ควบคุมตัวเอง อย่าให้มันโกรธ อย่างสมัยก่อน**ตอนอาตมาโกรธ *“พอโกรธมา มันอยากโกรธก็ให้มันกินโกรธ ไม่ต้องกินข้าว”* อาตมาเคยทำนะ ไม่ต้องกินข้าว สามวัน สี่วัน มันจะโกรธได้กี่วัน ถ้าไม่ได้กินข้าว ไม่ได้กินน้ำ มันก็ยุบ มันทุกอย่าง สังขารร่างกายมันก็ยุบ มันจะมีความโกรธมาแต่ไหน นี่แหละถ้าเราปฏิบัติทวนกระแสแบบนี้ การที่ปฏิบัติต้องระงับความโกรธด้วยความไม่โกรธ การด่าเราก็ไม่ด่าตอบ**

อาตมาเองก็โดนเหมือนกัน สารพัดที่โยมจะว่า คนใกล้ชิดมันก็ว่า คนที่มาจากที่อื่นมันก็ว่า คนที่เขาไม่เคยรู้จักเราเขาก็ว่า ทำเขาก็ว่า ไม่ทำเขาก็ว่า อย่างอาตมานี่ พูดไวเขาก็ว่าพูดช้าเขาก็ว่า พูดผิดเขาก็ว่า พูดถูกเขาก็ว่า ถ้าเรามัวแต่ฟังคำของคนอื่นอยู่ เราจะได้พูดไหมเราจะได้ทำไหม อาตมารับฟังหมดนั้นแหละ ถามว่าโกรธไหม จะว่าโกรธก็ไม่ใช่ จะว่าไม่โกรธ

ก็ไม่ใช่ คือเรารับฟังไว้ เพื่อหาวิธีต่อไปว่า *เรามีความบกพร่องตรงไหน แก้ไขตรงนั้น ทำไมต้องไปโกรธ เพราะความโกรธนี่เป็นสิ่งที่บั่นทอน บั่นทอนคุณงามความดี บั่นทอนหลายๆสิ่งหลายๆอย่าง* ดังนั้นนางอุตตราเป็นบุคคลที่น่าเอาเป็นตัวอย่าง คือนางไม่มีความโกรธ ขนาดถูกทำร้ายเอาน้ำเนยใสร้อนๆ ราดหน้า เป็นสิ่งที่แปลกว่า น้ำเนยใสร้อนๆ ยังกลายเป็นน้ำเย็นได้ นี่แหละแรงอธิษฐาน แรงบุญ แรงบารมี คนที่สร้างบุญ สร้างบารมี อาตมารับรองว่าเห็นผลแน่นอน

สมัยก่อนอาตมาก็ตั้งจิตอธิษฐานไว้หลายอย่าง ชีวิตนี้เราไม่มีอะไรมากไปกว่านี้ มีที่มีทาง มีบ้านมีช่อง มีที่อยู่ที่อาศัย คือได้แค่อาศัยเฉยๆ เดียวเราก็ตายจากมัน อาตมาเคยพูดเสมอว่า *“ที่แปลงนี้ของใครมาก่อน ของพ่อ และก็พ่อกี่พ่อแล้ว แล้วที่ก็ยังอยู่เหมือนเดิม”*

ที่ไม่ได้งอก คนงอกมาเรื่อย หาที่อยู่กันทุกวันนี้คับแคบ เหมือนเมืองหลวงของประเทศไทย เวลานี้ออกมาอยู่กันถึงอยุธยา สระบุรี ถึงโคราชแล้ว อยู่กันเต็มเมืองไปหมด เพราะคนงอกขึ้นทุกวัน แต่ที่ไม่งอก เมื่อเป็นเช่นนี้เราจงพยายามว่า เราจะปฏิบัติแบบไหน และทำอย่างไร อาตมาว่า *"ผู้ปฏิบัติธรรม ต้องชำระทุกวัน" ความโกรธมี เราดูความโกรธของตัวเอง ระงับความโกรธตัวเองด้วยวิธีการคือ ไม่โกรธ วิธีการง่ายๆ แต่มันทำยากนะ ความโกรธเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย*

นางอุตตราเขาทำอย่างไร เขาถึงไม่โกรธ นี่แหละคนที่มีจิตใจสูง เหมือนกับคุณพ่อคุณแม่ ลูกตัวเล็กๆ ลูกจะตบ จะตี มันจะกัดพ่อแม่ พ่อแม่ก็ไม่โกรธ เพราะมีจิตใจที่สูง จะไม่โกรธกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากับบุคคลที่ไม่รู้ คือให้อภัย และอย่างกับบางคน บางท่านที่พูดเท็จ พูดคำหยาบ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อด้วยประการต่างๆ เรารู้ไหม ทำไมถึงไม่โกรธ เพราะอะไร เพราะเขาพูดไม่ตรง พูดไม่จริง เราจะไปเชื่อเขาทำไม จะไปโกรธเขาทำไม เพราะเขาพูดไม่จริง แต่เราพูดจริงซะอย่างมันก็ไม่มีปัญหาอะไร

ฉะนั้นเรามาพยายามว่าเราจะมาทำหน้าที่ หน้าที่ของความเป็นพุทธบริษัททั้งหลาย ฝ่ายหญิงก็เหมือนกัน อาตมาพูดอยู่เสมอว่า ***"เรามาปฏิบัติธรรม เราไม่ได้มาเอาอะไรนะ เรามาปฏิบัติธรรม"*** **จงพยายามว่าหากเรามีความโกรธ จงเอาชนะ เอาชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ รับรู้ และก็นิ่งซะ** เมื่อหูได้ยิน เราก็ฟัง ฟังเขาพูด ว่าความชั่วของเรา ถ้าเราชั่วจริงๆ อย่างเขาว่า ก็ให้เขาว่าไป แต่ถ้าเราไม่ชั่วเขาก็พูดผิด ถ้าเขาพูดผิดเราจะไปโกรธเขาทำไม เพราะเขาพูดผิด เราก็ปฏิบัติของเราไปเรื่อยๆ ฉะนั้นคำด่าก็เหมือนกัน มันไม่ได้เจ็บ ไม่ได้ปวด เราก็ไม่ได้แหว่ง ไม่ได้ขาดไปไหน ตัวเราก็ยังอยู่เหมือนเดิม ถ้ามันแหว่ง มันขาดสิไปไหน ถ้าเราแหว่ง เราขาดสิถึงจะน่าโกรธ จะเกลียด แต่มันไม่แหว่ง ไม่ขาดไปไหน เราก็อยู่ของเราปกติ ฉะนั้นหน้าที่ของเราที่จะต้องทำคือ หน้าที่ของผู้ปฏิบัติธรรม นางอุตตรานี่ก็

เช่นกันนางทำหน้าที่ของนาง เป็นบุคคลที่น่ายกย่อง น่าเอาเป็นตัวอย่าง คือไม่โกรธ ไม่เกลียด ไม่อาฆาตพยาบาท มิหนำซ้ำยังชวนนางสิริมาให้ไปหาพ่อเสียด้วยซ้ำ คือพระพุทธเจ้า ผู้เป็นพ่อทางธรรม เศรษฐีนี่ก็เป็นพ่อ เป็นบิดาจริงๆ เป็นบิดาผู้ให้กำเนิด ถือว่าเป็นบุญของนางสิริมาด้วยนะ ที่ได้เข้ากราบพระพุทธเจ้า และพระองค์ก็ได้เทศนาโปรดจนนางสิริมาได้เป็นพระโสดาบัน ถ้านางอุตตราไม่จ้างให้นางสิริมา มาเป็นภรรยาชั่วคราว นางสิริมาก็คงไม่ได้มีโอกาสบรรลุเป็นพระโสดาบัน นางสิริมานางก็คงมีเวร มีกรรม ต่อกันกับนางอุตตรา เคยร่วมกันมาก่อน ผลสุดท้ายชีวิตของนางทั้งสองคนก็บรรลุถึงเป้าหมาย

ฉะนั้นชีวิตของคนเรามันไม่แน่นอน การอยู่ร่วมกัน ไม่ใช่ว่าเราไม่เคยอยู่ร่วมกันมาก่อนนะ เราอาจจะเคยอยู่ร่วมกันมาแต่อดีตชาติ ชาติไหนเราจำไม่ได้ เราเคยอยู่ร่วมกันการทำอะไรก็เหมือนกัน เราต้องให้อภัยกัน อย่าไปถือโทษ โกรธเคืองกัน

ความโกรธ อาตมามาอยู่ที่วัดบึงลัฏฐิวัน ถ้านับความโกรธใส่รถสิบล้อ มาหลายสิบล้อแล้ว ใส่เทรลเลอร์ด้วยเต็มหมด เราจะไปโกรธมันทำไม อาตมามานี่ไม่ได้มาเพื่อความโกรธ ไม่ได้มาเพื่อความรัก ความชัง ไม่ได้มาเพื่อเกลียดใคร รักใคร ชอบใคร อาตมา มาเพื่อทำธรรมเพื่อมา หรือมาเพื่อธรรม ธรรมเพื่อธรรม เราพยายามทำเพื่อการปฏิบัติ เอาธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ สอนไว้ มาพูด มากล่าว มาแนะนำ มาพร่ำสอนกับญาติโยม กับพุทธบริษัท คนไหนเห็นด้วยก็อนุโมทนาสาธุ ถ้าคนไหนไม่เห็นด้วย มันก็ไม่แปลกอะไรเลย กระทั่งพระพุทธเจ้าก็ยังเป็นอย่างนั้น คนที่เห็นด้วยพระพุทธเจ้าพระองค์ก็ถือเป็นบุญของบุคคลคนนั้น คนไม่เห็นด้วยก็ถือว่า มันเป็นธรรมดา คนที่มาร่วม จะให้เห็นด้วยทุกคน จะให้ดีทุกคนจะให้ประเสริฐหมดทุกคนก็หามิได้ ฉะนั้นจงพยายามตั้งใจให้ดีว่า เรามาปฏิบัติธรรม เราจะปฏิบัติตรงไหน ถ้าเรามีความโกรธ อย่างบุคคลที่มีจริตนิสัยทั้ง ๖ มีราคะจริต มีโทสะจริต มีโมหะจริต มีวิตกจริต มีศรัทธาจริต มีพุทธิจริต

หากเรามีโทสะจริต เราจะปฏิบัติโทสะจริต ตัวเดียวคือตัวร้าย พยายามดับไฟโทสะจริต ความโกรธมาดูความโกรธ นั่งดูความโกรธ อาตมาจะบอกโยม หากความโกรธเกิดขึ้น โยมนั่งดูความโกรธนะ อย่าไปแสดงตามมัน มีปากก็ปิดไว้ เอาพาสเตอร์ปิดไว้ มีมือก็มัดมือไว้ มีเท้าก็มัดเท้าไว้ มีตาก็ปิดตาไว้ ถ้ามันทำได้อย่างนี้ มันอยากโกรธก็ให้มันโกรธทั้งวัน มือเราก็ไม่แสดงตามมัน เท้าเราก็ไม่แสดงตามมัน ปากเราก็ไม่พูดตามมัน ก็ให้มันโกรธอยู่อย่างนั้น มันจะโกรธอยู่ทั้งวันได้ไหม ไม่ได้หรอกโยม เดี๋ยวเดียวมันก็เลิก *"โยมเคยโกรธไหม อาตมาว่า ทั้งนั้นแหละโยม อาตมาเองก็เหมือนกัน"* ตัวโกรธนี่มันคือตัวร้าย เวลาโกรธมา มันแปลกดีนะ พอได้ระบาย พอได้ด่าคนนี่ ด่าทั้งโคตร ทั้งแซ่ ขุดขึ้นมา ทั้งราก ทั้งเหง้า ไม่รู้เป็นอย่างไง อาตมาถามว่า *"ตำราด่าไม่มี ทำไมด่าได้ดีจัง เวลาโมโหมา ไม่รู้ใครบอก ใครสอน"* มันเป็นเองของมัน ความโกรธนี่แหละ ฉะนั้นสิ่งใดที่ไม่ได้ตามอย่างที่เราต้องการมันก็เกิดอารมณ์ขึ้นมา ที่เรียกว่า *"ความโกรธ"* สิ่งที่เราได้มาแล้วมันหายไป มันก็เป็นความโกรธอีก จงพยายามระงับความโกรธ เขามาด่าเรา เขามาว่าเรา หรือเขามาตำหนิติเตียนเราด้วยประการต่างๆ

"เขาว่าปฏิบัติก็แค่นั้นแหละไม่มีอะไรดีขึ้นมา" ก็ช่างเขา มันก็เรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรา อาตมาเองก็ยังเคยโดน "โอ้ย! ไปนิพพานวัดเดียว วัดบึงฯ นั้นแหละวัดอื่นเขาไม่ปฏิบัติหรอก" มันไม่เกี่ยวกันมันคนละเรื่อง "ทำอะไรไม่ดูตาม้าตาเรือ ไม่ดูกาลเวลาสถานที่" มันไม่เกี่ยวกัน คนจะปฏิบัติก็ปฏิบัติไปสิ มีพระกรรมฐานวัดเดียว พระวัดบึงฯ ไม่ใช่ พระทุกวัดเป็นพระกรรมฐานหมด พระองค์ไหนที่บวชแล้วไม่ได้กรรมฐานจากอุปัชฌาย์ พระองค์นั้นใช้ไม่ได้ พระทุกองค์ที่บวชเป็นพระกรรมฐานหมด แต่ทิ้งกรรมฐานไว้ในโบสถ์หมด พระกรรมฐานมีทุกองค์นั้นแหละ แต่เราขาดการพิจารณากรรมฐาน พระพุทธเจ้าให้ทำที่แห่งทุกข์ แต่เราไปเพิ่มความทุกข์มากขึ้น เพิ่มด้วยลาภ ด้วยยศ ด้วยเงิน ด้วยทอง ด้วยข้าว ด้วยของ ด้วยลูกศิษย์ลูกหา ด้วยข้าทาสบริวาร ทุกข์เพราะคนนั้น เพราะคนนี้

อย่างนางสิริมา แค่มาเป็นภรรยาชั่วคราวก็ยังมีความทุกข์เพราะความหึงหวง การมีภรรยาสองคนก็ทุกข์เพราะมีภรรยาสองคน มีลูกศิษย์มากมายก็ทุกข์เพราะลูกศิษย์ อย่างโยมมีลูกมากทุกข์ไหม ลูกคนนี้ก็จะเอา ลูกคนนั้นก็จะเอา หาให้ไม่ไหว นี่คือความทุกข์ที่เกิดขึ้นมาด้วยประการต่างๆ ฉะนั้น*การอยู่ร่วมกันต้องอาศัยน้ำจิตน้ำใจที่ปฏิบัติ สามีปฏิบัติต่อภรรยา ภรรยาปฏิบัติต่อสามี เรามีหน้าที่อะไรระหว่างกันและกันก็เราก็ปฏิบัติให้ดี "คำพูดแบบนี้สามีเราพูดมาแล้วกี่ร้อยกี่พันครั้ง เราจะไปโกรธไปเกลียดทำไม ส่วนความดีของเขาก็มีอยู่ เขาก็ดีกับเราตลอดมา เพียงแค่เขาทำผิดครั้งเดียว เราก็ให้อภัยเขาได้"* ฉะนั้นความโกรธต้องแก้ไข

ชนะความโกรธด้วยการที่ไม่โกรธ เขาจะพูดอย่างไรก็นั่งเฉย ยิ้มแย้มแจ่มใส อาตมาก็บอกญาติโยมทุกคน ว่ามันเป็นธรรมดา เขาด่าเรา อะไรเราก็ไม่ได้แหว่งนี้ ถ้าหูแหว่ง ขาแหว่ง ขาดไปที่ละชิ้นสองชิ้นน่าโกรธอยู่แต่นี้ไม่มีอะไรเสียหาย เพียงแต่อารมณ์ที่มันเร่าร้อนของอารมณ์ของคนนั้นนั้นเอง ถ้าเราระงับความเร่าร้อนของเขาได้เราก็สบาย แต่ถ้าเราระงับความเร่าร้อนของเราไม่ได้เราก็จะทุกข์ สิ่งใดที่เราปรารถนาแล้วไม่ได้สิ่งนั้น เป็นทุกข์นั้นเป็นธรรมดาของคน ฉะนั้นความโกรธในสิ่งที่เราอยากได้ แล้วไม่ได้นั้นมันทุกข์ บางคนไม่ได้ทำอะไรเขาไม่ได้ ก็ร้องไห้ โกรธเคืองด้วยประการต่างๆ คำว่าโกรธนี้ มันผูกด้วยนะ ผูกอาฆาต ผูกพยาบาท ผูกจองล้างจองผลาญ แต่นางอุตตรากับไม่มีความโกรธ ไม่ผูกอาฆาตนางสิริมากับให้อภัยนางสิริมาทุกอย่าง และยังให้ไปกราบพระพุทธเจ้า ให้ไปกราบพ่อของนาง ใครมีพ่อเป็นพระนี่ก็ดีเหมือนกันนะ ฉะนั้นบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นพ่อ มีพระธรรมเป็นแม่ มีพระสงฆ์เป็นพี่เลี้ยงดูแล

ฉะนั้นพระสงฆ์ หรือสมมติสงฆ์ นี่แหละจะกลายเป็นอริยสงฆ์ สมมติสงฆ์หมายถึงพระสงฆ์โดยสมมติ ทำหน้าที่ค่อยดูแลเป็นเสมือนพี่เลี้ยง ปฏิบัติตัวเองจนกระทั่งพ้นจากกระแส

แห่งทุกข์ บรรลุมรรคผล กลายเป็นพระอริยสงฆ์ ส่วนพระอริยบุคคลก็มาจากปุถุชนคนธรรมดา ฉะนั้นผู้ปฏิบัติทั้งหลายต้องตั้งในการปฏิบัติ เมื่อตั้งใจในการปฏิบัติแล้วความเป็นอริยบุคคลก็จะเกิดขึ้น ถ้าเราปฏิบัติทุกวัน ถ้าเราไม่โกรธทุกวัน มีความโกรธก็ไม่โกรธเก็บไว้ใส่กระเป๋าไว้ อาตมาจึงพูดอยู่เสมอ เก็บไว้อย่าให้มันออกมา อย่างคนที่เลี้ยงสุนัขที่มันดุนั้น ขังไว้อย่างให้มันออกมา มันจะเห่ามันก็เห่าอยู่ในกรง ไม่ได้เป็นอันตรายกับใคร เพราะหมาดุ เห่าอยู่ในกรงช่างมัน ถ้าปล่อยออกมามันกัดคน อาจถึงตายนะ คือเปรียบเทียบกับคนที่มีความโกรธอย่าให้มันออกมา ให้มันอยู่ข้างใน ปล่อยความรู้สึกให้มันอยู่ข้างใน มันอยากจะโกรธก็ให้มันโกรธอยู่ข้างใน มันอยากจะด่าก็ให้มันด่าอยู่ข้างใน มันอยากจะว่าใครก็ให้มันว่าอยู่ข้างในอย่าให้มันออกมา แต่ส่วนมากแล้วมันจะออกมา เผลอไม่ได้ ปิดประตูไม่แน่นมันออกมานะ ถ้าปิดประตูแน่นมันไม่ออกมาหรอก

ฉะนั้นจงพยายามตั้งใจ ชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ ชนะความไม่ดีด้วยความดี ความดีของเรามี เราก็ทำไปต้องชนะความไม่ดีแน่นอน คนเรามีความตระหนี่ก็ให้ คนที่มีความตระหนี่ก็เพราะว่าไม่เคยที่จะเสียสละเลย ทั้งที่ก็มีของมากมาย บางทีก็เน่า บางทีก็ทิ้งไปเฉยๆ บางทีมีเงินมีทองมากมายฝากไว้ ตายก่อนไม่ได้ใช้เงิน ผลสุดท้ายลูกก็เอามาผลาญหมด มีเงินพ่อ เงินแม่ฝากธนาคารเอาไว้กี่หมื่นกี่แสนกี่ล้าน เอามาผลาญกันเกลี้ยงสบายใคร สบายคนที่ไม่ได้ทำอะไรมา เราจึงมาทำความเข้าใจในสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ เรามาศึกษาข้อมูลแต่ละขั้นตอน

โทสะจริต บุคคลที่มีโทสะจริต ใครมากระทบกระเทือน นิดก็ไม่ได้ หน่อยก็ไม่ได้ โกรธทันทีเลย จงพยายาม หาวิธีการไม่ให้โกรธด้วยการปฏิบัติ ด้วยการควบคุมตัวเอง การมีสติดี สมาธิดี ปัญญาดี ปัญญาดีแก้ปัญหาตัวเองได้ ฉะนั้นจงพยายามช่วยตัวเองด้วยการปฏิบัติ ถ้าเราปฏิบัติดีๆ อาตมาเชื่อมั่นว่า คุณธรรมของพระพุทธเจ้าจะเข้ามาอยู่ในดวงใจของเรา

ปุถุชนคนธรรมดาถ้าเราไม่โกรธ ไม่เกลียด ไม่รัก ไม่ชัง ต่อไปก็จะเป็นพระอริยบุคคลขึ้นมาทันที มันเป็นไปได้เสมอ หินที่เราเอามาจากภูเขา เอามาขัด ขัดมา ขัดไป หินเป็นเงา เป็นที่น่านั่ง เป็นที่น่านอน

คนเราก็เหมือนกันมาขัด มาสี เหมือนวันที่ ๘ เมษาที่ผ่านมา อาตมาเอาขัน เอาโตก เอาทองที่ญาติโยมถวายมา มาหล่อมาหลอมจนกระทั่งกลายเป็นองค์พระขึ้นมา เวลานี้เอามาตั้งบนศาลาแล้ว ใครอยากเห็นพระปางจักรพรรดิ พรุ่งนี้มาดูได้เลย แต่จะเป็นองค์เล็ก ถ้าองค์ใหญ่ ถ้ามีโยม มีศรัทธาจะเป็นเจ้าภาพหล่อองค์ใหญ่ก็ขอเชิญนะ จะกี่ร้อย กี่พัน กี่หมื่น กี่แสน กี่ล้าน อาตมาก็ไม่ทราบเหมือนกัน แต่ก็ติดต่อเขาไว้ นายช่างท่านบอกว่า ให้พระครูหาเงินไว้ก็แล้วกัน ช่างเขาจะไปดูติดต่อว่าราคาเท่าไร ถ้าแพงมากอาตมาก็เอาไว้ก่อน ถ้าไม่แพงมากเกินไป หรือใครจะเป็นเจ้าภาพ มีศรัทธาจะหล่อองค์ใหญ่เท่าองค์จริงก็ดี จะเอาไว้บนเจดีย์ฯ ตลอดชั่วกาลนาน องค์ใหญ่ราคาเท่าไรอาตมาไม่ทราบ ต้องถามนายช่างประยงค์ดู การหล่อองค์เล็กนั้นก็เป็นที่น่าพอใจ สวยงามดี ใครจะมาดูก็มาดูนะในศาลา อาตมาอยากได้องค์ใหญ่ เอาไว้บนเจดีย์เอาองค์เท่าองค์จริงเลย องค์จริงนี้คือเป็นองค์เดียวในอยุธยาที่ไม่ถูกทำลาย สวยงามนะ พระปางจักรพรรดิเป็นพระพุทธรูปที่สวยงามมาก

ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ ที่เราเอาโตก เอาขัน เอาทองมาหล่อมาหลอมมาเป็นองค์พระ นั้นเป็นสิ่งภายนอก ความเป็นปุถุชนกลายเป็นอริยชน ก็เกิดมาจากคนปุถุชนคนธรรมดานี่แหละ มีบางคนนะมาบอกอาตมาว่า *“ถ้าฉันหมดกิเลส ฉันจะมาบวช”* อาตมาก็ย้อนไปว่า *“โยมถ้าหมดกิเลสจะมาทำไมเล่า นอนอยู่บ้านก็ได้”* ผู้ที่หมดกิเลสแล้วนอนอยู่บ้านก็ได้ไม่ต้องมาโยม ผู้ที่มีกิเลสนี่ถึงจะมาบวช ผู้ที่มีกิเลสมาบวชกัน มาแก้ไขกัน ความโลภยังมีอยู่ มาละความโลภ ความโกรธยังมีอยู่มาละความโกรธ ความหลงยังมีอยู่มาละความหลง ราคะ โทสะยังมีอยู่มาละพวกนี้ เรียกว่า มาปฏิบัติ มากำจัดสิ่งที่มันไม่ดีให้มันดีขึ้นมา การปฏิบัติธรรม

เพื่อให้มันรู้แจ้งเห็นจริง เพื่อให้มันได้ในสิ่งที่เราต้องการ เมื่อเราเอาโตก เอาขัน เอาทองมาหลอมเป็นพระ เราก็มากราบมาไหว้ เหมือนกับบุคคลทั่วไป เมื่อเราปฏิบัติละความโลภได้ ละความโกรธได้ ละความหลงได้ ก็กลายเป็นอริยชนขึ้นมาทันที กลายเป็นพระอริยขึ้นมา มากราบ มาไหว้ มาบูชากัน จึงจำเป็นว่าเราทำอะไรจะต้องหล่อหลอมกันเสียก่อน ถ้าไม่หล่อไม่หลอมมันจะไม่ดีขึ้นมา การมาฝึกเอาคนดีๆมาฝึกมันไม่ใช่ เอาคนที่ไม่ดีมาฝึก คนที่ดีไม่ต้องไปฝึกเขาหรอก เขาดีอยู่แล้ว คนที่มีศีล มีธรรมไม่ต้องไปฝึกเขาหรอก เขามีศีล มีธรรมอยู่แล้ว เอาคนที่ไม่มีศีล ไม่มีธรรม มาฝึกกัน มาฝึกกันทีละน้อย แต่ฝึกบ่อยๆรับรองว่าประโยชน์จะเกิดขึ้นแน่นอน นางอุตตรานั้นนางก็ฝึกมาตั้งแต่ชาติไหน ภพไหนก็ไม่ทราบนะ พอมีโอกาสได้พบพระพุทธเจ้าแล้วก็ผู้ที่ปลื้มปิติ ในการทำบุญ มีความร่าเริงเพลิดเพลิน เป็นลักษณะอย่างนั้น บุคคลที่ทำบุญครั้งพุทธกาลก็มีนะ ให้บุญ ให้ทาน มัวแต่ร่าเริงเพลิดเพลิน กระโดดโลดเต้นถูกงูกัดตาย ก็ไปสวรรค์ไปนิพพาน เพราะจิตใจของเขามีความร่าเริงในบุญกุศลที่เขาสร้างไว้ แม้กระทั่งผ้าที่เรานุ่งห่มอยู่ซักทำความสะอาดดีๆ เอาไปทำบุญกฐินก็ชื่นใจ

คนสมัยโบราณเขาทำบุญทำทานด้วยจิตอันบริสุทธิ์ อธิษฐานจิตดีๆนะ มันเป็นสิ่งที่แปลก อาตมาบอกทุกครั้งว่า เวลาทำบุญทำทานให้อธิษฐานจิตทุกครั้งอย่าประมาทว่าตัวเองทรัพย์น้อย ทรัพย์มาก มันไม่เกี่ยว เราจงทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ อาตมาพูดอยู่เสมอ ความบริสุทธิ์ใจด้วยความจริงใจ ทำอะไรถ้าหากมีความจริงใจ บริสุทธิ์ใจทำไปเถอะ รับรองว่าผลจะออกมาด้วยความเป็นประโยชน์ แต่ถ้าทำอะไรไม่มีความจริงใจ มีความซ่อนเร้นอยู่ ก็เรื่องแต่ละบุคคลอยากทำอะไรก็ทำไป บาปใครกรรมมัน ทำอย่างไรมันก็ได้อย่างนั้น เพราะสิ่งที่เราทำนั้นมันเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสังคม ต่อส่วนรวม จึงทำประโยชน์ตรงนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมจริงๆว่า พุทธศาสนานี้ไม่ได้เป็นของใคร จะถูกทำลายอย่างไร เราไม่เกี่ยว แต่เราจะทำเท่าที่เราจะทำได้ พระพุทธเจ้าของเราเป็นผู้ที่เลิศประเสริฐกว่าคนทั้งปวงในโลก

พระองค์ก็ยังทำได้แค่นี้อยากจะขนสัตว์ไปให้พ้นจากการเกิดการแก่การเจ็บการตายทั้งโลก พระองค์ก็ทำไม่ได้ พระองค์ยังอยู่ในโลกนี้ได้แค่ ๘๐พรรษา ๘๐ปี พระองค์ก็ยังต้องนิพพานไป

เราก็ทำเท่าที่เราทำได้ ใครจะเชื่อไม่เชื่อ ใครจะเคารพไม่เคารพอย่างไรก็ช่าง เราจะทำหน้าที่ของเราเท่าที่เราทำได้ ฉะนั้นใครทำตามอาตมาได้ อานิสงส์ก็จะเกิดขึ้นเอง มันจะมีอานิสงส์เอง ถ้ามันสุกมันจะหวานเอง ผลไม้ทุกผลมันจะหวานถ้ามันสุก คนก็เหมือนกัน ถ้าถึงจุดมันจะอิ่มเอมมัน คนที่อิ่มนั้นคือคนทำเป็น ถ้าเราปฏิบัติธรรมแล้วธรรมะจะเข้าหาบุคคลคนนั้นเอง ธรรมย่อมคุ้มครอง ธรรมย่อมรักษา เหมือนกับนางอุตตรา ก็เพราะอำนาจของบุญของกุศล ด้วยแรงบุญ ด้วยแรงอธิษฐานของนางที่มีต่อนางสิริมา จนทำให้นางสิริมานั้นได้มีโอกาสเป็นพระโสดาบัน นั้นเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าบุญกุศลของเรานั้นอาจจะมีอะไรเกิดขึ้นแบบรุนแรงก่อนก็ได้ ด้วยความอาฆาตพยาบาทกันก่อน แต่แล้วก็เป็นคู่ประกอบบารมีด้วยกัน

ฉะนั้นทุกคนทุกท่าน อาจจะเจอกันในด้านความร้ายก่อน หรือความโกรธ ความเกลียดก่อน มองในแง่ไม่ดี เมื่อเราได้ทำสิ่งต่างๆ ร่วมกันแล้ว ก็เป็นคนดีร่วมกัน บุญกุศลเกิดมาจากการกระทำ ไม่ใช่เกิดมาจากการอ้อนวอน

วันนี้อาตมาแสดงธรรมมาก็สมควรแก่เวลา จงพยายามมาทำกัน มาละความโกรธ มาละความโลภ มาละความหลง มาละโทสะทิฐิมานะที่มีอยู่ มาปฏิบัติกัน ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์แล้วมาปฏิบัติมันไม่ใช่ เราคนที่มีกิเลส มีตัณหา มีความโลภ มีความโกรธ มีความหลง มีกิเลสตัณหามาละ ถ้ามาละก็มาละกันที่เราปฏิบัติ ถ้าเรามีสัจจะเชื่อมั่นในคุณธรรม อาตมาเชื่อมั่นในคุณธรรมว่า ***"ธรรมจะรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในทางที่ชั่ว"*** ขอให้มีความบริสุทธิ์ใจ มีความจริงใจต่อการกระทำของตัวเอง รับรองว่าผลจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน ณ ชาตินี้

ไม่ต้องรอชาติหน้า บุญกุศลมีแน่นอนไม่ต้องสงสัย อาตมาเชื่อมั่นในคุณธรรมของผู้รู้ บุคคลใด สั่งสมบุญแล้ว บุคคลนั้นนำมาเพื่อความสุข ทั้งปัจจุบันและอนาคต วันนี้ก็ขอยุติการบรรยายธรรมเท่านี้ เอวัง!

งานเผยแผ่พระธรรมทูต

กิจนิมนต์ในทวีปยุโรป
ประเทศอิตาลี ประเทศสหราชอาณาจักร (อังกฤษ)
ประเทศโปรตุเกส ประเทศนอร์เวย์ และประเทศสวิสเซอร์แลนด์

ขอนอบน้อมพระเดชพระคุณพระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส) เจ้าอาวาสวัดบึงลัฏฐิวัน พระครูภาวนาสารคุณ (หลวงพ่อดำรง สุจิตฺโต) เจ้าอาวาสวัดปลื้มพัฒนา ทั้งสององค์เป็นพระมหาเถระสายวัดหนองป่าพง หลวงพ่อท่านเมตตาต่อลูกศิษย์ทั้งฝ่ายบรรพชิต และคฤหัสถ์ อย่างหาที่เปรียบมิได้ เมตตาช่วยเหลือลูกศิษย์ที่ตกทุกข์ เดือดร้อนมาพึ่งท่าน ทุกข์จะผ่านพ้นเบาบางไปด้วยเมตตา บารมีของท่าน

ด้วยหน้าที่ภารกิจ กิจนิมนต์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อมากมาย แต่ท่านเมตตาไปทุกหนแห่งที่นิมนต์ท่าน ไม่ว่าจะใกล้หรือไกล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ท่านรับกิจนิมนต์ทวีปยุโรป ๕ ประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ หลวงพ่อท่านเมตตาไปโปรดญาติโยม ดังนี้

๑. ประเทศอิตาลี วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๒. ประเทศสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๓. ประเทศโปรตุเกส วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๔. ประเทศนอร์เวย์ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

๕. ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

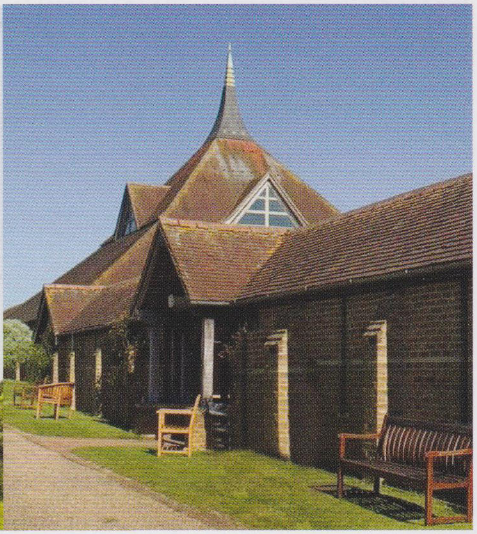
หลวงพ่อท่านเมตตาไปพักที่วัดไทย หรือ สำนักสงฆ์ สาขาวัดหนองป่าพง ในแต่ละประเทศ ในแต่ละวัดมีทั้งพระไทย และพระต่างประเทศ พระสงฆ์ปฏิบัติกิจ ตามข้อวัตรอย่างเคร่งครัด เหมือนสมัยหลวงปู่ท่านวางไว้ เป็นจริยวัตรที่งดงามยิ่ง

ครอบครัวคนไทยในแต่ละเมือง แต่ละประเทศ เมื่อทราบข่าวการมาของหลวงพ่อจะมานิมนต์ท่าน และรวมกลุ่มกันทำบุญ มีทั้งอาหารไทยและต่างประเทศมากมาย ตลอดเส้นทางที่ไปตามกิจนิมนต์ ทั้งที่วัดและบ้านที่นิมนต์ น้ำใจคนไทยยอดเยี่ยมในการทำบุญทำทาน เห็นหลวงพ่อเหมือนกับไม่ได้พบพระมานานปี จะปลื้มปิติในการทำบุญเป็นอย่างยิ่ง

หลวงพ่อท่านเข้าใจวัฒนธรรม ศาสนา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต สถาปัตยกรรม และความแตกต่างทางศาสนา ท่านเคารพศาสนา และสถานที่ที่ท่านไปเยี่ยมชม

วัดป่าจิตตวิเวก
(WATPA CITTAVIVEKA)

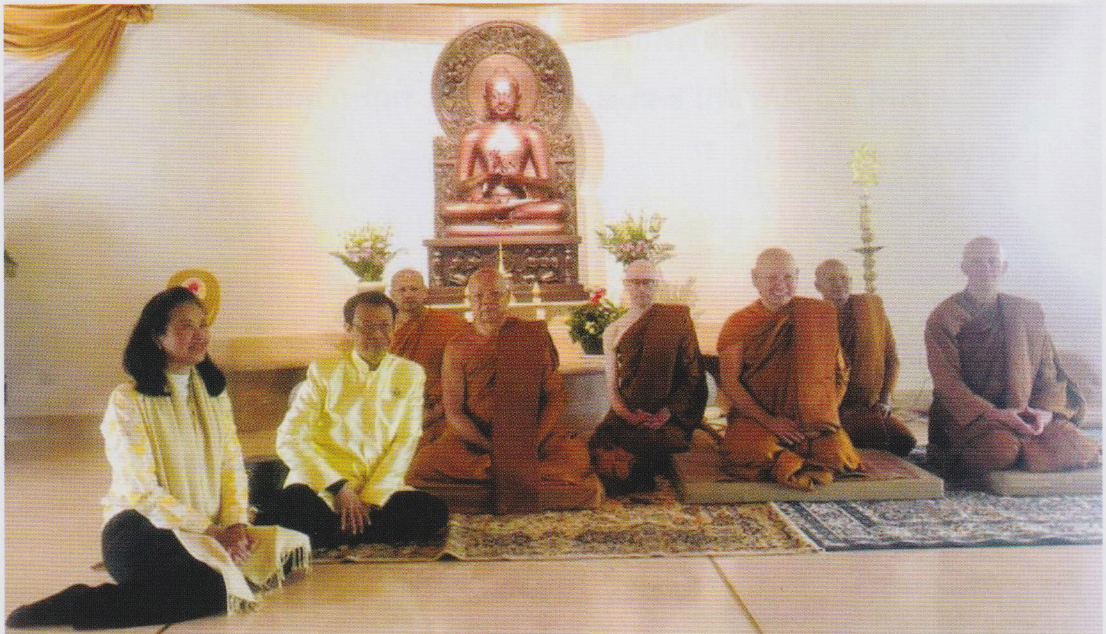

วัดอมราวดี
(AMARAVATI BUDDHIST MONASTERY)

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศอิตาลี (Italy)
วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๒ ถึง วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

หน้าอุโบสถวัดสันตจิตตาราม (Santacittarama Buddhist Monastery)

ท่านทูตไทย ภริยา และเจ้าหน้าที่สถานทูต มาพิธีและทำบุญ ในวันฉัตรมงคล รัชกาลที่ ๑๐ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

คุณบุญจันทร์ ถวายสำนักสงฆ์สันตโลกา เมือง Gressoney Italy

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศอังกฤษ (England)
วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึง วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

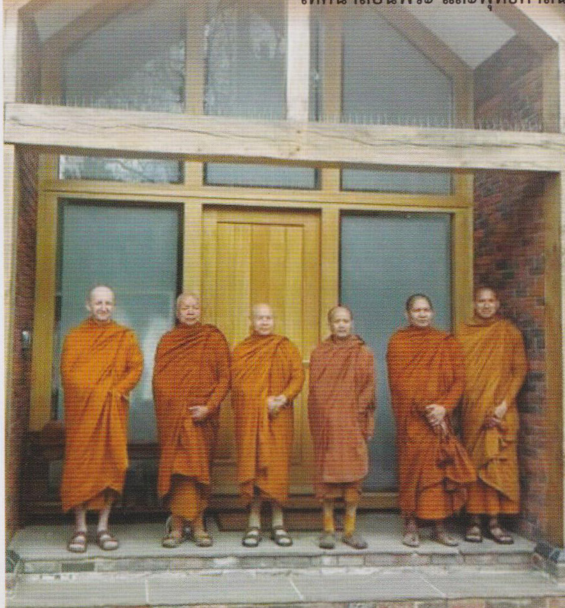

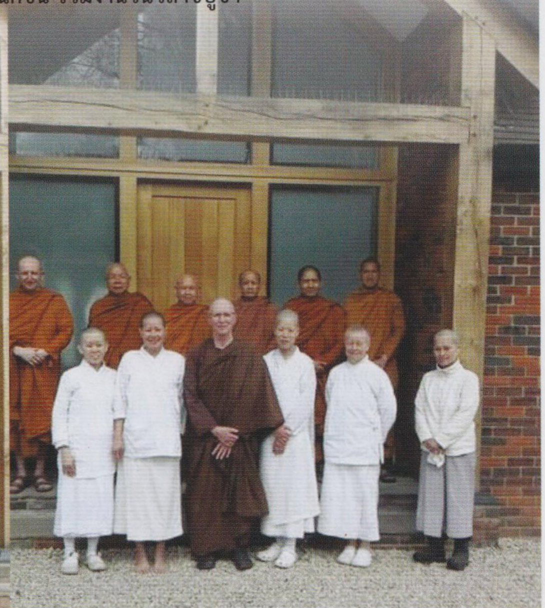

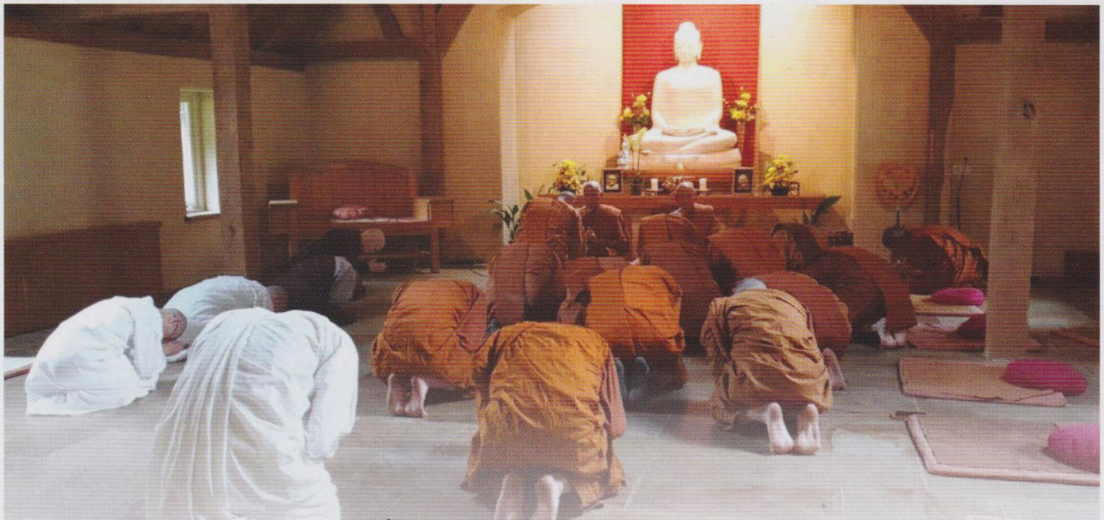
วันที่ ๑๐ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ณ วัดอมราวดี (AMARAVATI BUDDHIST MONASTERY)

เทศนาสอนพระ และพุทธศาสนิกชน ร่วมงานวันวิสาขบูชา

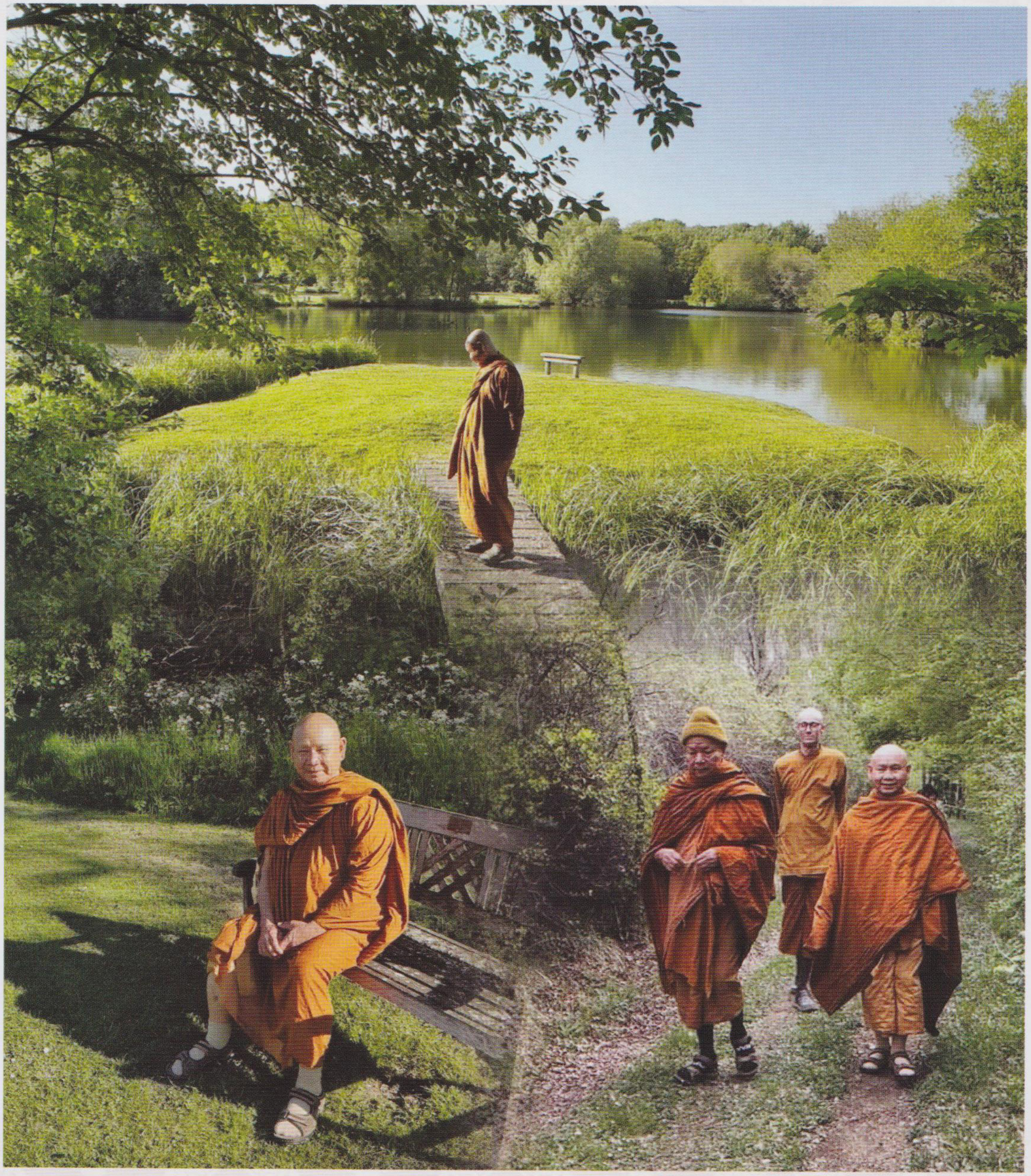

วันที่ ๑๗ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ณ วัดป่าจิตตวิเวก (WATPA CITTAVIVEKA) CHITHURST FOREST MONASTERY
เทศนาสอนพระ พุทธศาสนิกชน ร่วมงานวันวิสาขบูชา เดินธุดงค์ป่ารอบวัด
เมตตาเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจพระและพุทธศาสนิกชน

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศโปรตุเกส (Portugal)

วันที่ ๒๔ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

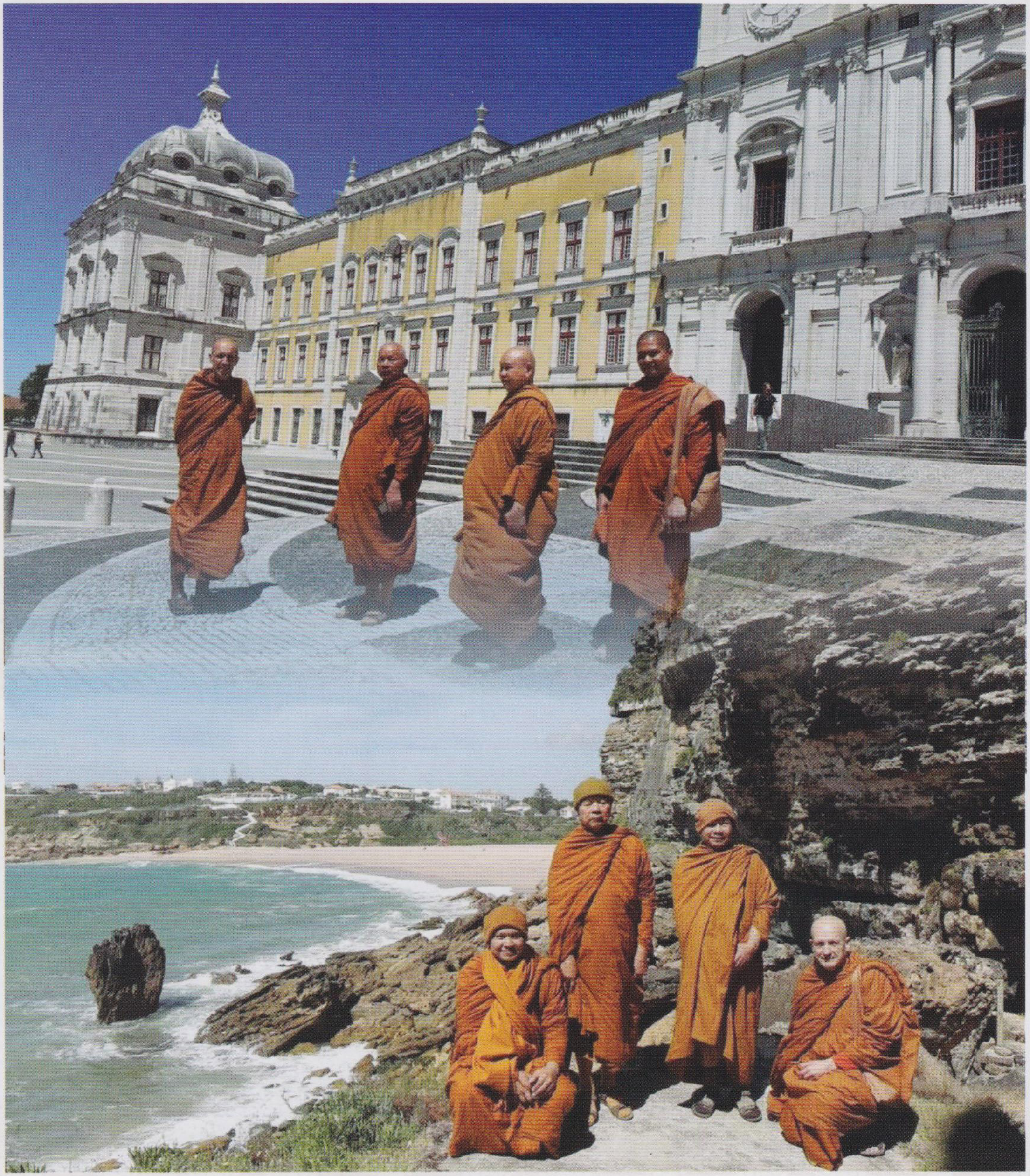
ณ วัดสุเมธาราม (Sumedharama Mosteiro Budista)

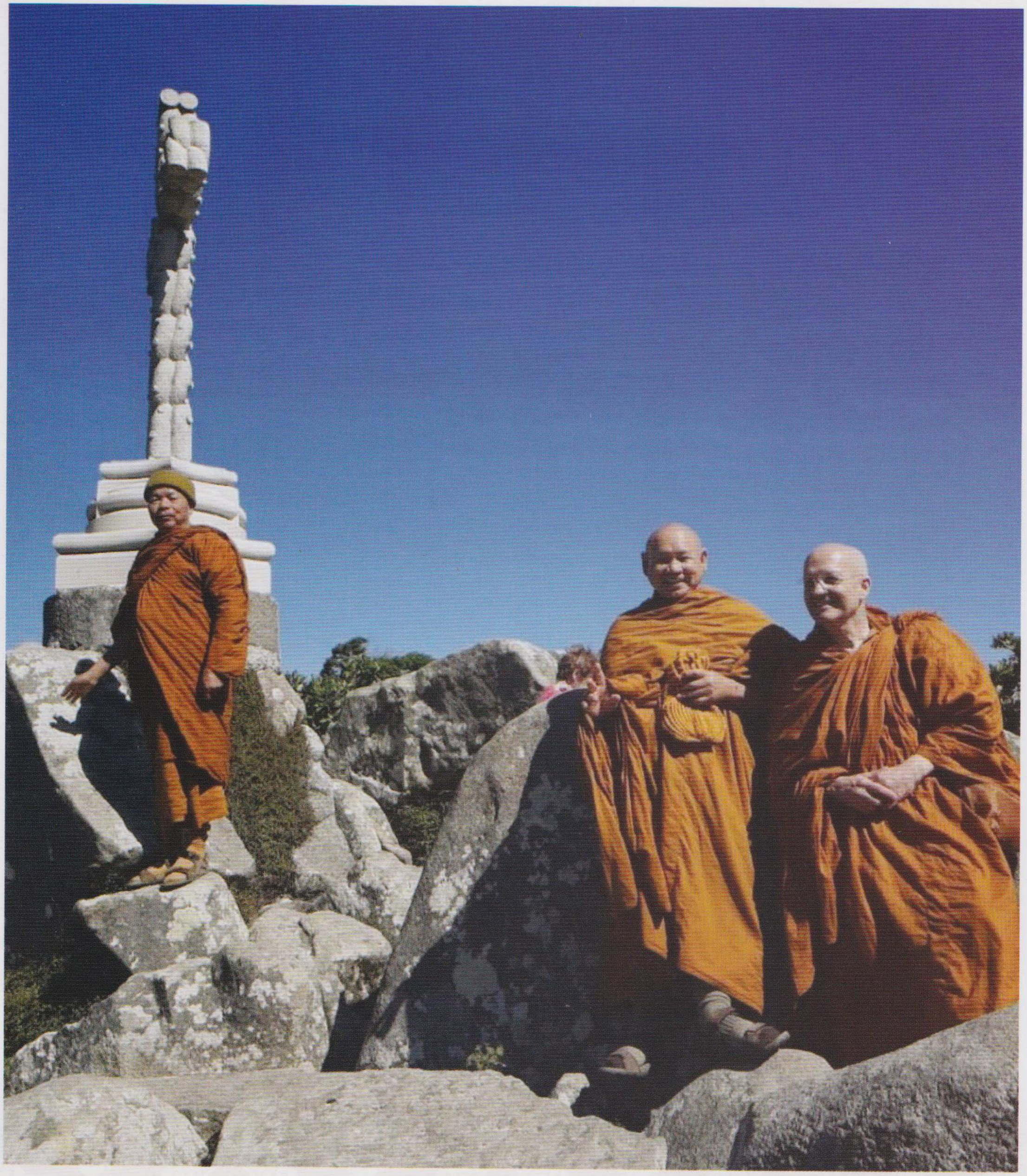

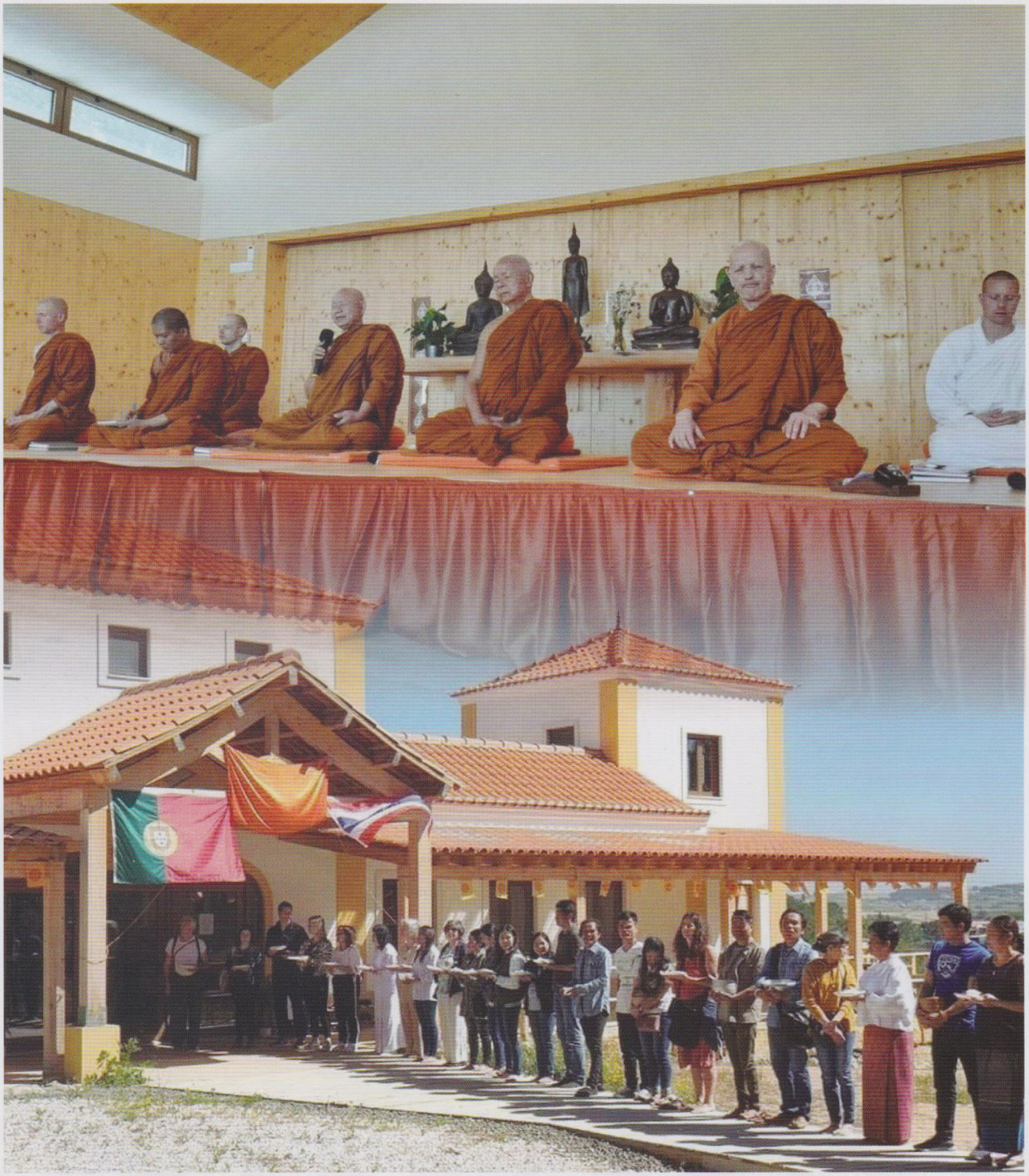

ท่านทูตไทยประจำโปรตุเกส (นั่งกลาง เสื้อสีขาว) มาร่วมทำบุญ และฟังธรรมเนื่องในงานวันวิสาขบูชา

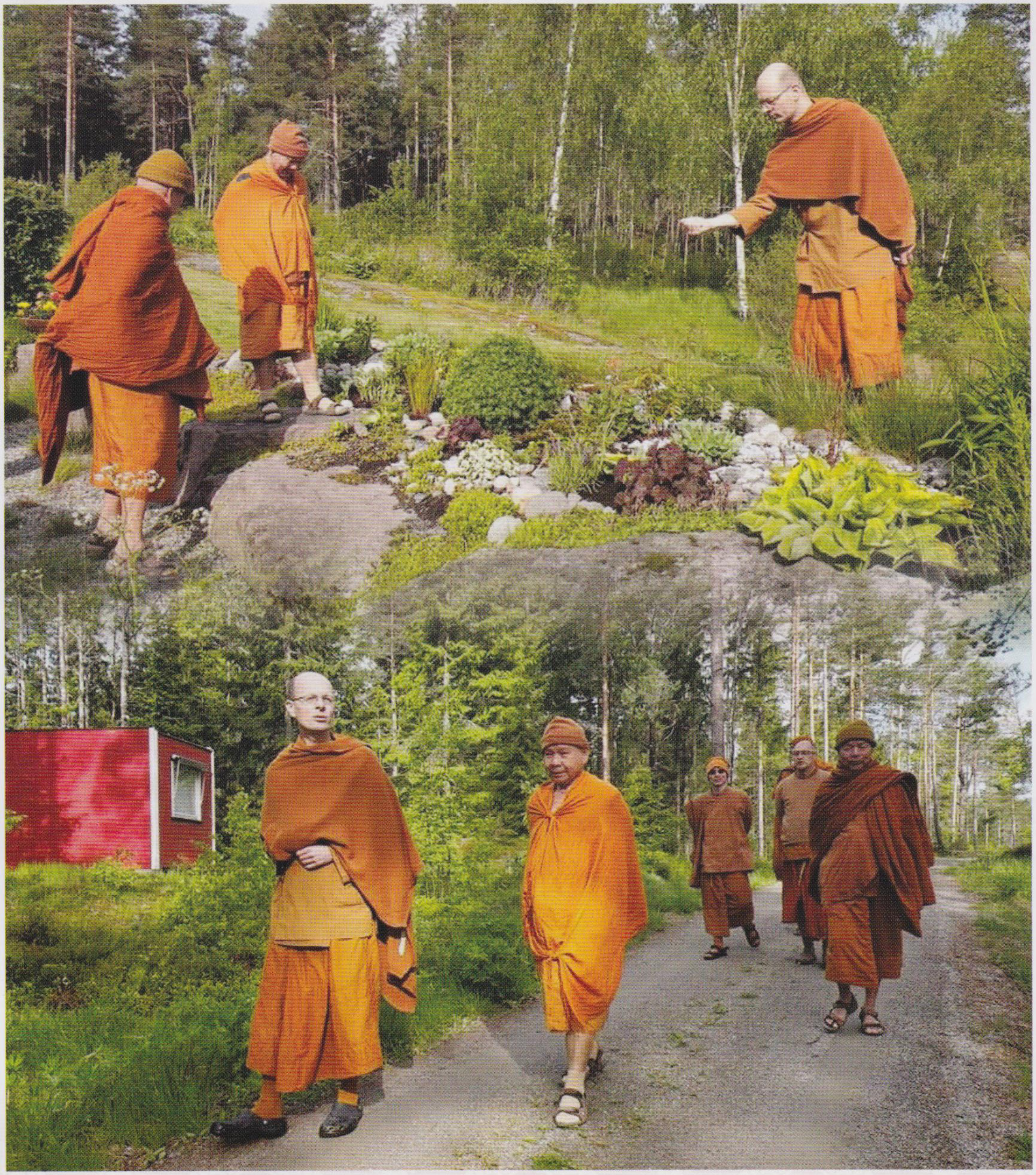
งานเผยแผ่พระพุทธศานา ณ ประเทศนอร์เวย์ (Norway)

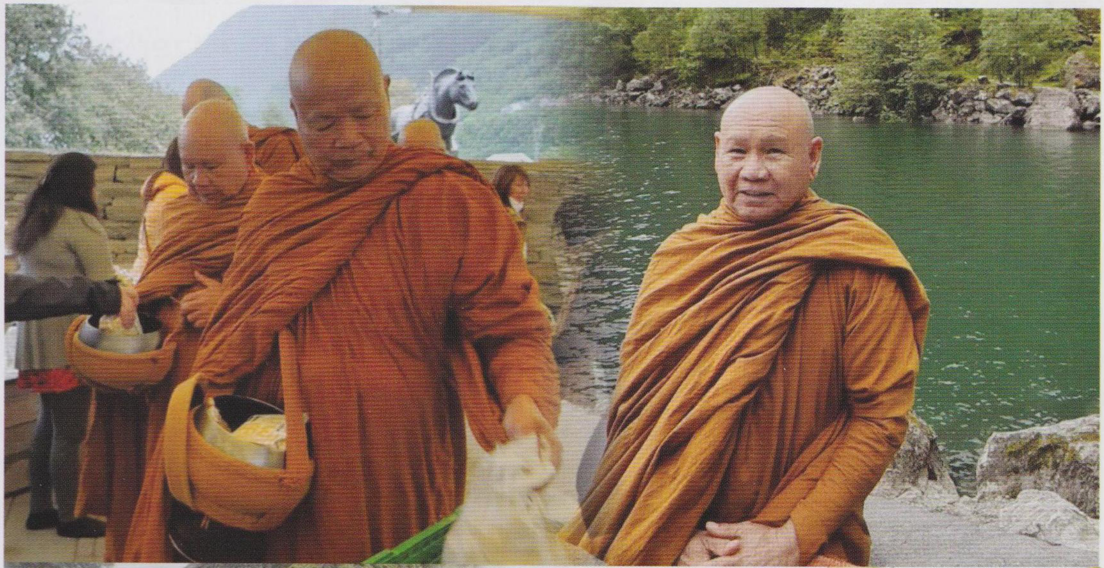
วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึง วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

ณ วัดป่าโลกุตระ (LOKUTTARA VIHARA)

เมตตา ดูแล ให้คำปรึกษาแก่คณะสงฆ์ และพุทธศาสนิกชน

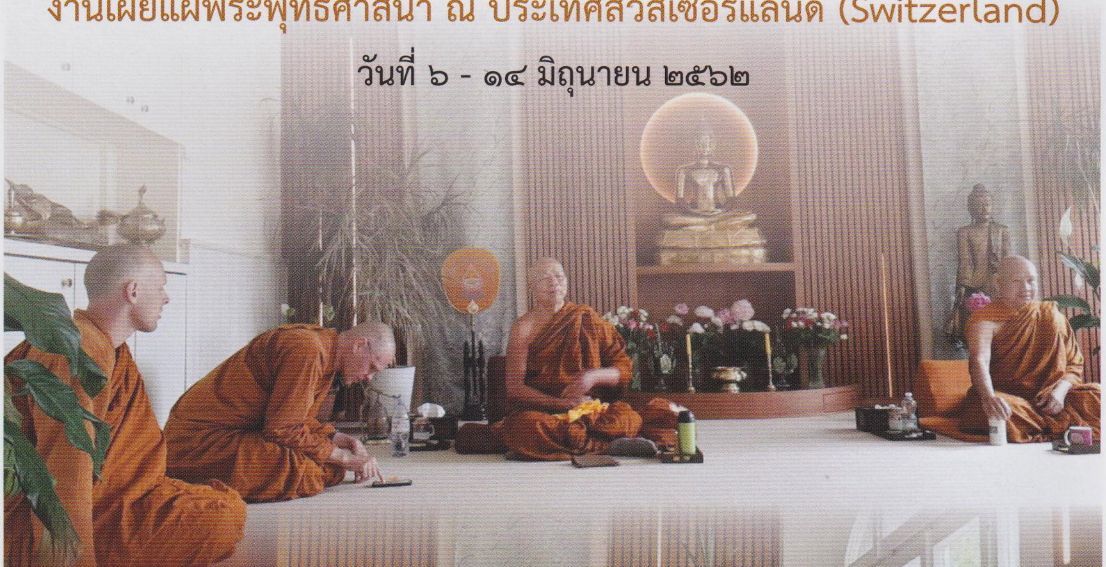

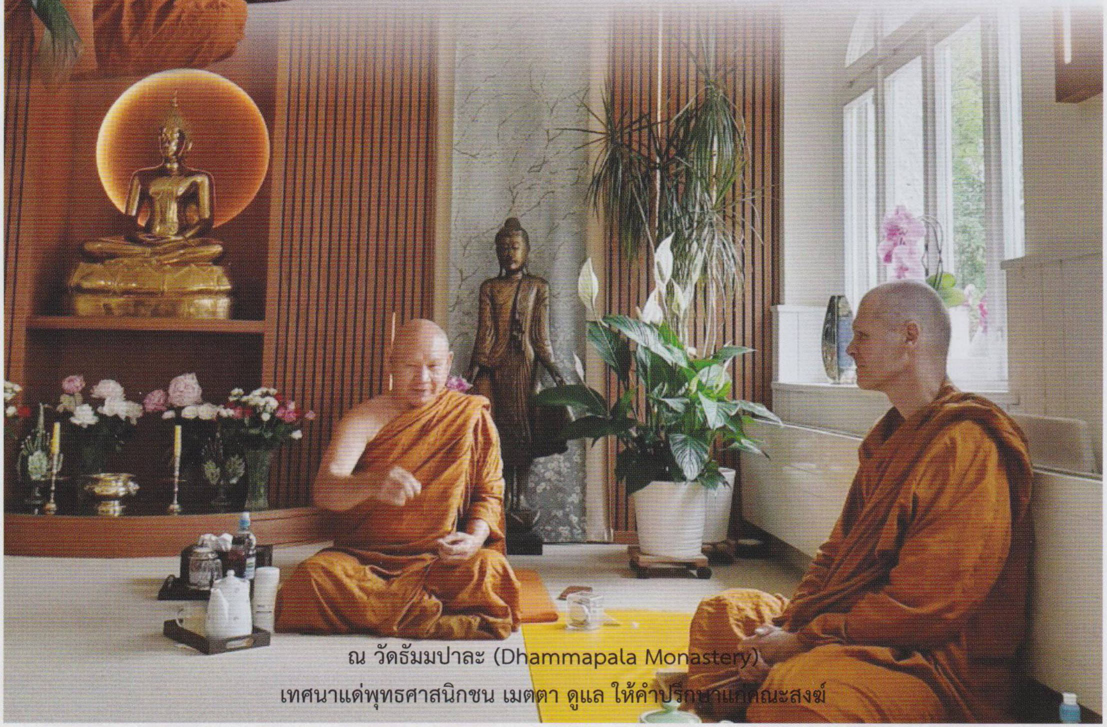

วัดอุบลมณี

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ณ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ (Switzerland)

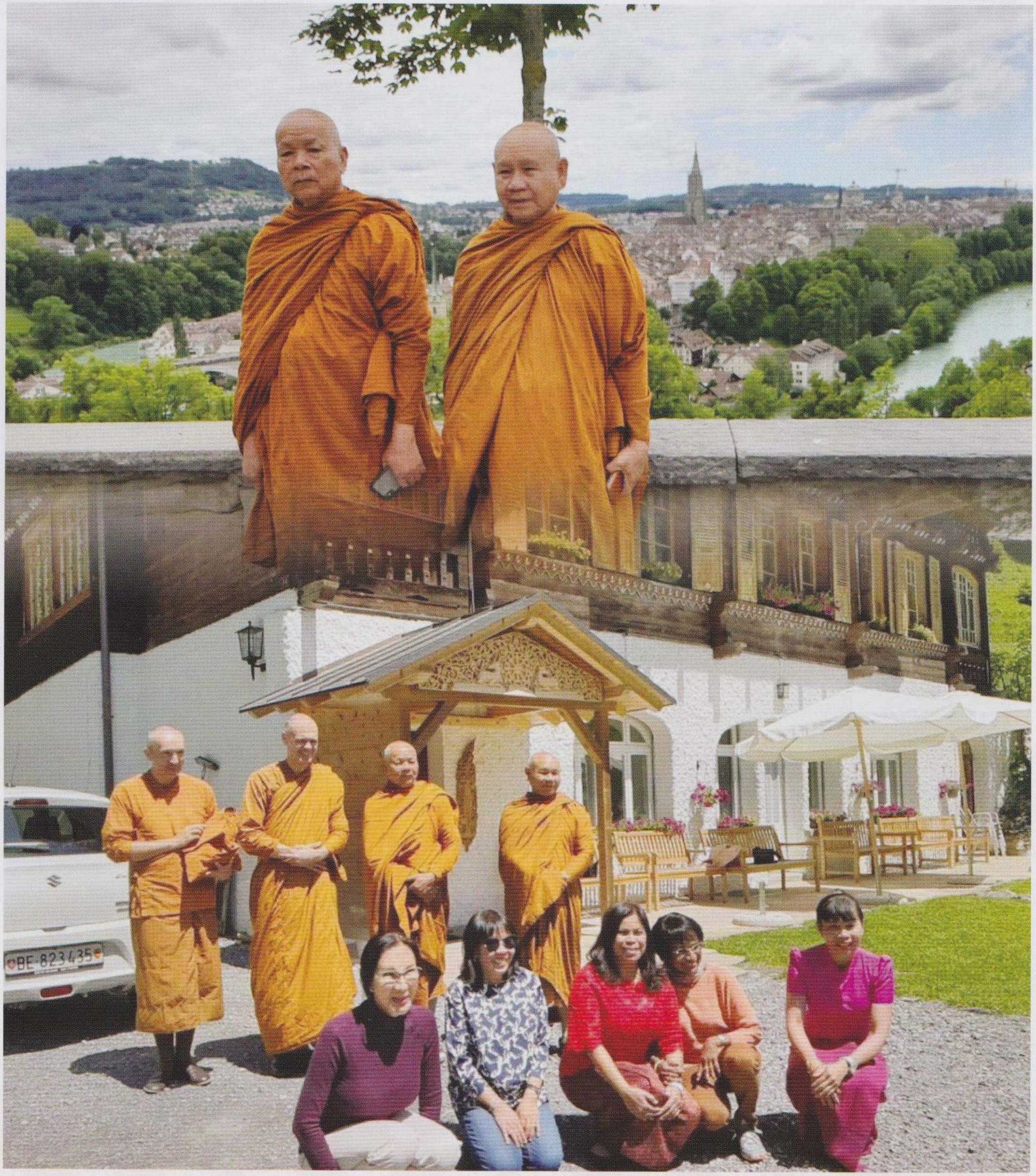
วันที่ ๖ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

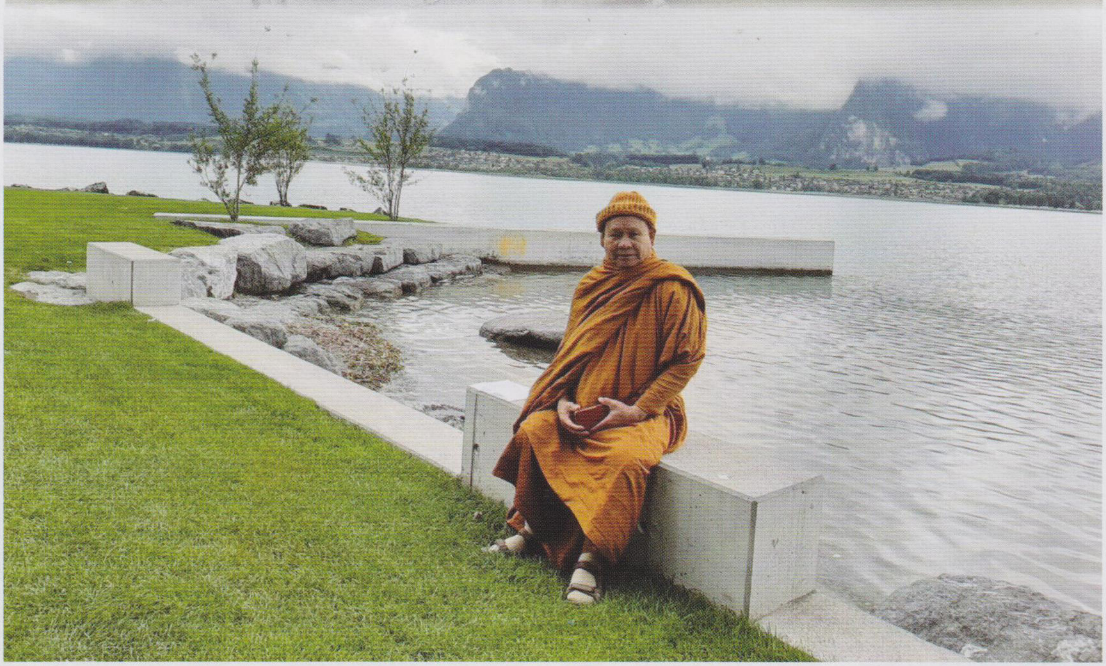

ณ วัดธัมมปาละ (Dhammapala Monastery)

เทศนาแด่พุทธศาสนิกชน เมตตา ดูแล ให้คำปรึกษาแก่คณะสงฆ์

BE-823435

รายนามผู้บริจาคปัจจัยพิมพ์หนังสือ *อัญมณี*
งานมุทิตาสักการะ
พระครูโอภาสวุฒิกร (หลวงพ่อโสภณ โอภาโส)
วัดบึงลัฏฐิวัน
๘ เมษายน ๒๕๖๓

กองทุนหนังสือธรรมะวัดบึงลัฏฐิวัน ๑๑๖,๒๑๓ บาท
คุณแม่ก่องแก้ว จิรวรา, คุณภัทรา จิรวรา, ๑๐,๐๐๐ บาท
คุณภาณุ - คุณลินดา จิรวรา, คุณอริยะ จิรวรา,
คุณอาภัสสร จิรวรา, คุณพิชยา จิรวรา และครอบครัว
อุทิศถวายให้พระภัทรกร โฆสวโร
คุณชูศักดิ์ - คุณกิติภา - คุณตวงพร ๕,๐๐๐ บาท
- คุณตวงสิทธิ์ สิทธิสุนทร
คุณฤชา - คุณรัชนี - ด.ช.กฤติณ ๕,๐๐๐ บาท
- ด.ญ.กิตติธารา ตั้งจิตธรรม
ทพญ.สมบูรณ์ ฟื้นฟูไพศาล, ทพญ.คมคาย ศรีเมือง ๕,๐๐๐ บาท
พ.อ.วิบูลย์ - คุณอรกิติ - คุณบุลากร วิชระพล ๒,๐๐๐ บาท
แม่ชีอุบล คุ้มประดิษฐ์ - คุณบุปผา จันทร์กระจ่าง ๒,๐๐๐ บาท
- คุณอธิวัฒน์ - คุณเบญจวีณ์ โชติรังสีศักดิ์
อุทิศถวายให้พระอภิชาติ อคฺคธมฺโม
พล.อ.ท.สุภสิทธิ์ - นาวาอากาศเอกหญิง อนงค์ ๒,๐๐๐ บาท
บุญเนาว์
คุณสำเริง - คุณรุ่งนภา - คุณริสา วงษ์สวัสดิ์ ๑,๕๐๐ บาท
กำนันนิรมล ทิมพิทักษ์ หจก.ทิมพิทักษ์ และ ๑,๕๐๐ บาท
ครอบครัวทิมพิทักษ์
คุณสุรชาติ ชุติธนาคมเลิศ ๑,๕๐๐ บาท
คุณนิวัฒน์ แสงสุข ๑,๕๐๐ บาท
หจก.เลิศอุดม เอ็นจิเนียริ่ง 2005 ๑,๑๐๐ บาท
คุณอังคณา - คุณจำเนียร เจียมเลิศประเสริฐ, คุณนพรุจ
- ด.ช.ธนาธิป ทับอุดม, คุณวรรณวิมล เจียมเลิศประเสริฐ
พ.ต.อ.อภิชาต - คุณพรรณิภา เรือนทิพย์ ๑,๐๐๐ บาท
และครอบครัว
คุณณิชาภา ทองสดเจริญดี ๑,๐๐๐ บาท
คุณกาญจนา บุญเปลี่ยน และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
หจก.บุญสนองยานยนตร์
คุณสุทัศน์ - คุณสายมณี ฮองกุล ๑,๐๐๐ บาท
คุณกัญญาพัชน์ รักกิจ - คุณอารยา วิศาลธรกุล ๑,๐๐๐ บาท
อุทิศให้ คุณอดิศักดิ์ วิศาลธรกุล
คุณสุชาวดี วิศาลธรกุล - คุณสิทธิพงศ์ พัวเผ่า ๑,๐๐๐ บาท
คุณไพบูลย์ - คุณดาราพร, คุณจิราภา, คุณจิตติพล ๑,๐๐๐ บาท
- คุณรุ้งทิวา - ด.ช.ภูมิกร มะอะอุ
คุณแม่ลำดวน คำสัตย์ และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
คุณวิภาวรรณ รุ่งเรืองรัตน์ชัย ๑,๐๐๐ บาท
อาจารย์วิชัย - อาจารย์ศรัณยา ๑,๐๐๐ บาท
- คุณขวัญชนก วรากุลวิทย์
พญ.สุวพันธ์ เจียรนัย ๑,๐๐๐ บาท
ผ.อ.วรากร - อาจารย์สมร รื่นกมล ๑,๐๐๐ บาท
คุณสมจิต คุ้มประดิษฐ์ - คุณกิตติเชษฐ์ ไพรวัลย์ ๑,๐๐๐ บาท
คุณวุฒิชัย - คุณจุฑาทิพย์ - คุณศศิธร คุ้มประดิษฐ์ ๑,๐๐๐ บาท
ผ.อ.คะนึง รอบวงษ์ - อาจารย์ประไพ คุ้มประดิษฐ์ ๑,๐๐๐ บาท
คุณอุทัยวรรณ ทองหยด อุทิศให้ คุณพ่อวิมล ๑,๐๐๐ บาท
- คุณแม่สมใจ ทองหยด และญาติพี่น้องที่ล่วงลับ
คุณพรณิชา, คุณจิรายุ ทิมพิทักษ์ ๑,๐๐๐ บาท
- คุณสุภาพร ศรีวรันธร, คุณจุฑาลักษณ์ ทองไทย
อาจารย์เรืองเดช - อาจารย์เบญจมาศ ผดุงอรรถ ๑,๐๐๐ บาท
อุทิศให้ คุณแม่จรูญ อุนะพำนัก
คุณวิชา - คุณวาสนา - นศพ.ทิพย์ธิดา คุ้มประดิษฐ์ ๑,๐๐๐ บาท
อุทิศให้ คุณพ่อประยงค์ - คุณแม่สำเภา คุ้มประดิษฐ์
คุณพ่อผรอย - คุณแม่อบ พุทธพฤกษ์ และ
ญาติพี่น้องที่ล่วงลับ
คุณสุนทร - คุณคำกอง - คุณเกษม สุภา ๑,๐๐๐ บาท
ร้านพิทยาโอสถ ๑,๐๐๐ บาท
คุณจินตนา วิชิต และญาติธรรม ๖๐๐ บาท
คุณปราณี สูยะสี และครอบครัว ๕๐๐ บาท

คุณเชิดพงษ์ - คุณวันเพ็ญ พวงวนิชกิจ ๕๐๐ บาท
และครอบครัว
คุณมนัสวรรณ พวงวนิชกิจ (ร้าน อ. วัสดุภัณฑ์) ๕๐๐ บาท
ดต.วิจิตร - คุณนฤมล นนท์สุธีย์ ๕๐๐ บาท
คุณจิตรา - คุณพรพรรณ ศิลปนอก ๕๐๐ บาท
อุทิศให้ คุณประเพียร - คุณเพ็ญประภา ศิลปนอก
พระเฉลิมพล,ผ.อ.ชัยฤทธิ์ ๕๐๐ บาท
- คุณศิริพร,คุณสุทธิพันธ์ ปภารัส
ครัวปากท่า ๕๐๐ บาท
คุณดวงพร สมนันท์ และครอบครัว ๕๐๐ บาท
คุณประสงค์ - คุณพิมพ์พร ดีพันธุ์ ๕๐๐ บาท
คุณวันดี มะโนแจ่ม ๕๐๐ บาท
แม่ชีสมคิด มูลจนบาตร ๕๐๐ บาท
ครอบครัวเทพาสิษฐ์ ๕๐๐ บาท
คุณชาญณรงค์ ดีบุกดี - คุณขวัญใจ มะโนแจ่ม ๕๐๐ บาท
คุณชนิสชา พรหมสาขา ณ สกลนคร ๕๐๐ บาท
- คุณวิภาดา ธรรมวรรณ์
คุณฮั้งจู แซ่อึ้ง ๕๐๐ บาท
คุณสุวิทย์ พัฒนศิริมงคล, ๕๐๐ บาท
คุณเอื้อชนันดา หาญกระสินธ์ และครอบครัว
คุณทนง ศรีสุนทร ๕๐๐ บาท
คุณกนกพร สมพรไพลิน ๕๐๐ บาท
คุณเพิ่มสิทธิ์ - คุณณัฐริย์สุภา ๕๐๐ บาท
- คุณเมธิณี แสงประดิษฐ์
พ.ต.อ.หญิงสถาพร กลางคาร ๕๐๐ บาท
คุณธีระกร กลางคาร ๕๐๐ บาท
คุณสำรวย อุ่นเสนีย์ (อ้วนหมูปิ้ง ท่าหลวง) ๕๐๐ บาท
คุณอาภรณ์ กองแก้ว อุทิศให้ เตี่ยลี้ แซ่โซ ๕๐๐ บาท
- แม่โถ กองแก้ว, คุณเสน่ห์ การีเวช
คุณอุได - คุณทัศนีย์ บุ่งสุด อุทิศให้คุณบา ๕๐๐ บาท
- คุณจันทร์ บุ่งสุด,คุณวัฒน์ - คุณอุไร นิยกุล
คุณสถาพร - คุณศิริพร,ด.ญ.รัตนพร จันทร์กระจ่าง ๕๐๐ บาท
อุทิศให้พ่อ,แม่,พี่,น้อง ที่ล่วงลับ

คุณสมโภชน์,คุณอานนท์,คุณบงกช จันทร์กระจ่าง ๕๐๐ บาท
อุทิศให้คุณศิริพร (แม่ฮวง) จันทร์
คุณอุไร - คุณอานนท์ ภูมิรัตน์ ๕๐๐ บาท
อุทิศให้คุณเปลี่ยน ภูมิรัตน์
คุณอิษฎา ทรรศนียกุล ๕๐๐ บาท
คุณจินตนา โตธนะโภคา ๕๐๐ บาท
คุณศิริลักษณ์ ลาภบรรเทิง ๕๐๐ บาท
คุณยศวัชร์ - คุณมาลินี - คุณเศรษฐวัฒน์ ๕๐๐ บาท
- คุณสาลินี เราจนานนท์
คุณสายทอง ซักไทร ๕๐๐ บาท
คุณธนานพ พสธรวิภพ ๕๐๐ บาท
คุณสุทธิโชค - คุณสุขใจ - สิทธิศักดิ์ ธนพงษ์ล้ำเลิศ ๕๐๐ บาท
คุณตรี ศตสังวัตสร์และครอบครัว ๕๐๐ บาท
อ.สุธาทิพย์ มะโนแจ่มและครอบครัว ๕๐๐ บาท
คุณสุวารี - คุณมนัส - คุณสายชล คำเฉลิม ๕๐๐ บาท
คุณบุษกล สมใจ และครอบครัว ๕๐๐ บาท
คุณบุญส่ง - คุณสุวรรณา - คุณกรกฎ - คุณเมย์
- คุณกัญญาภัทร์ สังขาว ๕๐๐ บาท
คุณบุญสม - คุณอัมพร - คุณจตุรงค์ ๕๐๐ บาท
- คุณนิศรากุล สุกใส
คุณทรงพล - คุณสังเวียน - คุณสรพล ตั้งศรีไพร ๕๐๐ บาท
คุณสุวรรณ - คุณปิ่น สว่างชม ๕๐๐ บาท
ดร.สมพร รัตน์ชีวินและครอบครัว ๕๐๐ บาท
คุณรัตน์พันธ์ ฤกษ์สะอาดและครอบครัว ๕๐๐ บาท
อ.สรินนา รักอนันตชัยและครอบครัว ๕๐๐ บาท
ร้านประสพโชคการค้า ๕๐๐ บาท
คุณกัญญา วานิชพิทักษ์ ๕๐๐ บาท
คุณสุนี ดาวมณี ๕๐๐ บาท
คุณวิวรรณ อุปการะ ๔๐๐ บาท
คุณจิระวสรัตน์ สิงหจินดา,คุณประนอม คงถวิล ๔๐๐ บาท
คุณเตือนใจ - คุณอุบลศรี สง่าเนตรและครอบครัว ๔๐๐ บาท
อุทิศให้แม่ละมาย,คุณมานะ สง่าเนตร
คุณสยาม - คุณสาลี่ - คุณรักชนก ฉัตรจันทร์ ๓๐๐ บาท

คุณจิตรา ลี้สมบูรณ์วงศ์	๓๐๐ บาท
คุณสมจิต ผาจีน และครอบครัว	๓๐๐ บาท
คุณแม่ทวี - คุณวัชรี รื่นกมล	๓๐๐ บาท
ร.ท.ชัยวัฒน์ - คุณวัชรี - ว่าที่เรือตรีรัฐนัย - คุณณัฏภัชสร รื่นกมล	๓๐๐ บาท
คุณสาคร เอกเกิด	๓๐๐ บาท
ครอบครัวคุณนิวัตร์ วันดี น้องแนน น้องนิ้ง อุปการะ	๓๐๐ บาท
คุณณัฐพร ชำนาญปรุ	๓๐๐ บาท
คุณสุประวีณ์ - คุณตรีลดา - คุณภูวเดช เปล่งพานิชรัศมี	๓๐๐ บาท
คุณธนพร คำสูง	๓๐๐ บาท
คุณสุทธ์อัปสร จีรสุพงษ์	๓๐๐ บาท
คุณศศินันท์ นิมมานเทวินทร์	๓๐๐ บาท
คุณสุรพล แตงอ่อน	๓๐๐ บาท
คุณลักขณา กลางคาร - คุณเจนจิรา ใจตรง	๓๐๐ บาท
คุณวิไลวรรณ, เด็กหญิงวิมลมณี แย้มบุปผา อุทิศให้คุณพ่อไฝ แย้มบุปผา คุณแม่บุญปลูก พรมสร	๓๐๐ บาท
คุณชูสิน วิศาลธรกุล	๓๐๐ บาท
ครอบครัวปูรณานนท์	๓๐๐ บาท
คุณสุดารัตน์ ผึ้งหลวง	๒๕๙ บาท
คุณแม่สมนิยม จันทร์พงษ์	๒๐๐ บาท
คุณพชรวรรณ อุดมประเสริฐศิริ	๒๐๐ บาท
คุณดวงกมล - ด.ช.อานนท์ณัฐ์ ผดุงจันทร์	๒๐๐ บาท
คุณอัญชลี ฟีสเชอร์	๒๐๐ บาท
คุณป้าสมนึก แซ่ลิ้ม	๒๐๐ บาท
แม่ชีลัดดา ศิริเวชพันธ์	๒๐๐ บาท
แม่ชีมาลีนี ภู่ทอง	๒๐๐ บาท
คุณวิไลลักษณ์ อธิปัญญาคม อุทิศให้คุณสำลี อธิปัญญาคม	๒๐๐ บาท
คุณสุเทพ - คุณพงษ์จันทร์ พิศพืชพันธ์	๒๐๐ บาท
คุณเฉลา บรรเทิง และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณอุทิตย์ ศรีทอง	๒๐๐ บาท
คุณยุพิน สุขสัจจี และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณเบญจพร จากสกุล	๒๐๐ บาท
คุณณราวัลย์ - คุณปฏิพัทธ์ กิจประเทือง	๒๐๐ บาท
คุณเมตตา แจ้งวิจิตร และครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณมาลี เชื้อแก้ว	๒๐๐ บาท
คุณประไพพิมพ์ เชื้อแก้ว	๒๐๐ บาท
คุณสมประเสริฐ พฤฒิพงศ์ภัค	๒๐๐ บาท
คุณประภาพรรณ เชื้อแก้ว, ด.ญ.ณัฐมน - ด.ช. ภัครัชต์ บริสุทธิธนสาร	๒๐๐ บาท
คุณธงชัย วันไธสงค์	๒๐๐ บาท
คุณปทุมพร - คุณวงศธร จุลรัตน์	๒๐๐ บาท
คุณระเบียบ กลิ่นอังกาบ และครอบครัว อุทิศให้ คุณไพโรจน์ กลิ่นอังกาบ	๒๐๐ บาท
คุณวันทนา ลาภบรรเทิง	๒๐๐ บาท
ร.ต.สรวิชณ์ พันธ์ทอง	๒๐๐ บาท
คุณวันเพ็ญ คชประภา	๒๐๐ บาท
คุณธนภรณ์ แปลกวงษ์	๒๐๐ บาท
คุณมานิกา สุขคล้าย	๒๐๐ บาท
แม่ชีนิตยา คงแสงฤทธิ์	๒๐๐ บาท
คุณทัศนี มั่นคง - คุณปรารถนา - คุณศิริรัตน์ - คุณธรรมรัตน์ จันทรสุคนธ์	๒๐๐ บาท
ครูพูลศรี กันศิริ	๒๐๐ บาท
คุณธงชัย วันไธสงค์	๒๐๐ บาท
ครอบครัวคุณมาลัย เย็นสถิตย์	๒๐๐ บาท
ครอบครัวคุณสุบิน ธนูศิลป์	๒๐๐ บาท
ครอบครัวคุณบุญเรือน กมลปลื้ม	๒๐๐ บาท
คุณสันติ กมลปลื้ม	๒๐๐ บาท
ครอบครัวคุณแสงสุนันท์ ผการัตน์	๒๐๐ บาท
ครอบครัวคุณทองใบ พานทอง	๒๐๐ บาท
คุณพรรณรัตน์ เพชรวิโรจน์ชัยและครอบครัว	๒๐๐ บาท
คุณสมชาย - คุณรภาทัช จินตะไล	๒๐๐ บาท
คุณวิชัย - คุณนงลักษณ์ ประสพพฤกษ์	๒๐๐ บาท
คุณธริณี จันทรัตน์ และครอบครัว	๑๙๙ บาท
ไม่ประสงค์ออกนาม	๑๔๐ บาท

คุณอุดม วจีเรืองรอง	๑๐๐ บาท
คุณยุทธภูมิ เพิ่มผล - คุณพุทธิดา เพิ่มผล	๑๐๐ บาท
ไม่ประสงค์ออกนาม	๑๐๐ บาท
คุณแก้ว - คุณลำพี ไสยจิตร์	๑๐๐ บาท
คุณแม่จำเนียร สงขุนทด	๑๐๐ บาท
คุณพ่อนาค สงขุนทด	๑๐๐ บาท
คุณแม่พา พันธพัฒน์	๑๐๐ บาท
คุณชวนขวัญ - คุณสมเกียรติ สงขุนทด	๑๐๐ บาท
คุณภูริชกานต์ - คุณกิตติภณ สงขุนทด	๑๐๐ บาท
คุณสาง - คุณกรอบแก้ว เนียมขุนทด และครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณชัยวัฒน์ - คุณปราณี ศรีนอก และครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณทัศนีย์ พิพัฒน์สมุทร	๑๐๐ บาท
คุณณัฐพร งามเหมาะ	๑๐๐ บาท
คุณทวี - คุณพรหมมา นาคทอง	๑๐๐ บาท
แม่ชีฉวีวรรณ	๑๐๐ บาท
คุณทนง บริสุทธิธนสาร	๑๐๐ บาท
คุณประสิทธิ์ - คุณละออ อินทร	๑๐๐ บาท
ครอบครัวคิดดี	๑๐๐ บาท
คุณติ๋ม แปลงศรี และครอบคัว	๑๐๐ บาท
คุณประนอม พันพุทธ และครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณบุญชอบ,คุณเฉลิมพงษ์ เอี่ยมสุดใจ, คุณจุไรรัตน์ ภู่แสนสอาด	๑๐๐ บาท
คุณสรายุทธ ซักไทร	๑๐๐ บาท
คุณกมลฤทัย ซักไทร	๑๐๐ บาท
คุณสมจิตร พวงมาลัย	๑๐๐ บาท
ครอบครัวคุณบุญชู ศิริไทย	๑๐๐ บาท
คุณธีรพงษ์ ลี้สมบูรณ์วงศ์	๑๐๐ บาท
อ.จิตติยา มาชมสมบูรณ์	๑๐๐ บาท
ครอบครัวเทพพรรณา	๑๐๐ บาท
คุณพิชยุตม์ พงษ์เจริญ	๑๐๐ บาท
คุณพิชญา พงษ์เจริญ	๑๐๐ บาท
คุณพิมพ์พิสุทธิ์ พงษ์เจริญ	๑๐๐ บาท
คุณบรรจง - คุณสายสุนีย์ ศรีสมานและครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณจำลอง โกมุทมาศ	๑๐๐ บาท
คุณป้าทองหล่อ จ่าชวด	๑๐๐ บาท
คุณประกอบ ยาชูรมย์และครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณดารณี คล้ายประมวล	๑๐๐ บาท
คุณจิญาณพัต ภัทราวุฒิ	๑๐๐ บาท
คุณอารีย์ สิงห์แก้ว	๑๐๐ บาท
คุณบุญช่วย แจ่มวงษ์และครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณป้ามลินี ปิ่นแก้วและครอบครัว	๑๐๐ บาท
ครอบครัวคุณป้าชั้น ฉัตรไทย	๑๐๐ บาท
คุณป้าดวงพร เปรมใจชื่น	๑๐๐ บาท
คุณป้าจำลอง เอมสวาท	๑๐๐ บาท
คุณสมพร ลิ่มเงิน	๑๐๐ บาท
คุณลุงประจวบ นาคเจือทอง	๑๐๐ บาท
ผู้ใหญ่ผัน-คุณจริน งามภักดิ์	๑๐๐ บาท
คุณวิศักดิ์ รวงผึ้งและครอบครัว	๑๐๐ บาท
คุณนาริญญา บุตรแก้ว	๙๙ บาท
คุณระดมศรี แก้วนิคม	๕๐ บาท
คุณทับทิม ศรียานุเคราะห์	๕๐ บาท
ด.ช.คชาทัช พฤฒิพงศภัค	๕๐ บาท
คุณมณีรัตน์ มนเทียนรัตน์และครอบครัว	๒๐ บาท
คุณวรรณกนก ทัพวงษ์และครอบครัว	๒๐ บาท
รวม	**๒๒๐,๐๐๐ บาท**

อัญมณี

สงวนลิขสิทธิ์

หนังสือ	เผยแผ่ธรรมะ เล่มที่ ๕๑
จำนวน	๒,๐๐๐ เล่ม
เรียบเรียง	รุ่งนภา วงษ์สวัสดิ์
	สำเริง วงษ์สวัสดิ์
	ยศวัชร์ เราจนานนท์
	ภาสกร วงษ์ชนะชัย
	คณะศิษย์วัดบึงลัฎฐิวัน
ถอดเทปเสียง	สุชาวดีบ์ วิศาลธรกุล
ภาพประกอบ	ปองภพ มณีธร
	คณะศิษย์วัดบึงลัฎฐิวัน
อาร์ตเวิค	อรรถพร สายมณี
พิมพ์ที่	บ.สำนักพิมพ์สุภา จำกัด
	โทร ๐๒ ๔๓๓๑๑๒๓

พระครูโอกาสวุฒิกร

หลวงพ่อโสภณ โอภาโส วัดบึงลัฏฐิวัน

อัญมณี พระครูโอกาสวุฒิกร หลวงพ่อโสภณ โอภาโส วัดบึงลัฏฐิวัน